

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ŞİDDET MAĞDURU OLAN KADINLARDA
KENDİLİK ALGISI, DEPRESYON VE BAŞA ÇIKMA
STRATEJİLERİ**

BERFİN ZELAL KABAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
2021

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**ŞİDDET MAĞDURU OLAN KADINLARDA
KENDİLİK ALGISI, DEPRESYON VE BAŞA
ÇIKMA STRATEJİLERİ**

BERFİN ZELAL KABAK
20193534

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. ASRA BABAYİĞİT

LEFKOŞA
2021

KABUL VE ONAY

Berfin Zelah Kabak tarafından hazırlanan ‘Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon ve Başa Çıkma Stratejileri’ başlıklı bu çalışma .../....2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

YRD. DOÇ. DR. ASRA BABAYİĞİT (Tez Danışmanı)

(Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans)

YRD. DOÇ. DR. PERVİN YİĞİT

(Yakın Doğu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü)

YRD. DOÇ. DR. GİZEM ÖNERİ UZUN

(Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü)

Tez savunması online (çevrim içi) yapılmıştır. Jüri üyeleri onaylarını sözlü olarak vermişlerdir. Tüm süreç kaydedilmiştir.

Prof.Dr. K.Husnu Can BASER
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı heryerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih

İmza

Ad, Soyad

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın yapımı aşamasında değerli bilgilerini benimle paylaşan ve süreç boyunca bana yol gösteren değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Asra BABAYİĞİT'e, lisansüstü eğitim sürecim boyunca engin tecrübelerini bizimle paylaşan, yolumuzu daima aydınlatan saygıdeğer Prof. Dr. Mehmet ÇAKICI ve Prof. Dr. Ebru ÇAKICI' ya,

Lisansüstü hayatım boyunca bilgi ve tecrübeleriyle sürekli yol gösteren, birikimlerinden faydalandığım Yrd. Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ' e ve tüm Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programındaki hocalarıma;

Emeklerinden; maddi ve manevi desteklerini benden hiç esirgemeyen her an yol göstericim olan, düştüğümde elimden tutan, benimle üzüldü, benimle beraber gülen Canım Annem Seyhan KABAK' a, Canım Babam Şeyhmus KABAK' a, kardeşim Mehmet Baran KABAK' a, eğitim hayatım boyunca her an benimle beraber olan, desteğini benden hiç esirgemeyen, teyzem Av. Sabahat ATEŞ SEYYİTOĞLU' na, tez yazım aşamasında engin bilgilerini benimle paylaşan bana destek olan, yoluma ışık tutan çok değerli Dr. Öğretim Üyesi Abdullah Nuri DİCLE' ye,

Son olarak tezimin anket kısmında yardımlarını benden esirgemeyen Diyarbakır kadınlarına ve bu süreçte emeği geçen herkese sonsuz teşekkür ederim.

Psk. Berfin Zelal KABAK

LEFKOŞA 2021

Dünya'da ki tüm şiddet mağduru kadınlara ithafen...

ÖZ

ŞİDDET MAĞDURU OLAN KADINLARDA KENDİLİK ALGISI, DEPRESYON VE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ

Bu çalışmada şiddet mağduru olan kadınlarda kendilik algısı, depresyon ve başa çıkma stratejileri incelenmiştir. Araştırma Diyarbakır ilinde yaşayan 200 şiddet mağduru olan kadın katılımcı ile 200 şiddet mağduru olmayan kadın katılımcılar arasındaki kendilik algısı, depresyon ve başa çıkma stratejileri incelenmiş olup, toplam 400 kadın katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma da ölçme aracı olarak Beck Depresyon Envanteri (BDE), Sosyal Karşılaştırma Ölçeği (SCS), Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği ve Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği (KYPŞÖ) kullanılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. Araştırma analizleri SPSS-24 programı kullanılarak araştırmanın amacına uygun olarak bağımsız gruplar için T-test, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Korelasyon Analizi ve Regresyon Analizi kullanılmıştır. Araştırmada normal dağılımın olup olmadığını görmek için normallik analizleri uygulanmıştır. Araştırmada değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkisini görmek için ilişki analizleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; şiddet mağduru olan kadınlar, şiddet mağduru olmayan kadınlara göre; depresyon düzeylerinde, kendilik algısında ve şiddetle başa çıkabilme anlamında anlamlı düzeyde pozitif yordayıcı etkiye; şiddet mağduru olmayan kadınlar ise depresyon düzeylerinde, kendilik algısında ve şiddetle başa çıkabilme anlamında negatif düzeyde anlamlı yordayıcı etkiye sahip oldukları yapılan araştırmaya göre bulunmuştur. Şiddet mağduru olan kadınlarda; medeni durum, eğitim düzeyleri, çalışma durumu, aylık gelir, kiminle yaşadıkları ve daha önce psikolojik/psikiyatrik yardım alıp almadıkları depresyon düzeylerine etkisi, sosyal karşılaştırma ve şiddet ile başa çıkabilmeleri arasında anlamlı düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Araştırmanın bulgular çerçevesinde tartışılmış olup, şiddet ile mücadele etmek için toplumsal düzen ve yasaların genişletilmesi, şiddet mağduru kadınların destek almaları gerektiği ve şiddet ile başa çıkma önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Kadın, Depresyon, Kendilik Algısı, Başa Çıkma Stratejileri, Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet

ABSTRACT

SELF-PERCEPTION, DEPRESSION AND COPING STRATEGIES IN WOMEN WHO ARE VICTIMS OF VIOLENCE

In this study, self-perception, depression and coping strategies were examined in women who were victims of violence. The self-perception, depression and coping strategies of 200 women who were victims of violence and 200 women who were not victims of violence living in Diyarbakir were examined and it was carried out with a total of 400 women participants. In the research, Beck Depression Inventory (BDI), Social Comparison Scale (SCS), Coping Strategies Scale and Psychological Violence Against Women Scale (PVAWS) were used as measurement tools. Relational screening models, one of the quantitative research methods, were used in the study. Analyze research SPSS-24 used of T-test, One-Way Analysis of Variance, Analysis of Analysis and Regression for independent groups in accordance with the purpose of the plan to see if there is a normal distribution in the research normality analyzes were applied. In the study, Correlation Analysis were used to see the relationship between variables. According to research findings women who are victims of violence compared to women who are not victims of violence, they have a positive predictive effect on depression levels, self-perception and coping with violence. On the other hand, women who are not victims of violence have a negative and significant effect on their depression levels, self-perception and coping strategies. Women who are victims of violence; marital status, education level, employment status, monthly income, with whom they live and whether they have received psychological/psychiatric help before a significant relationship was found between its effect on depression levels and social comparison and coping skills. It was discussed within the framework of the findings of the research, and suggestions were made about expanding the social order and laws to combat violence, the need for women victims of violence to receive support and coping with violence.

Keywords: Violence, Woman, Depression, Sense Of Self, Coping Strategies, Psychological Violence Against Women

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	iii
BİLDİRİM	
Error! Bookmark not defined.	
TEŞEKKÜR	v
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	xiii
KISALTMALAR	xv
1.BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3.Araştırmanın Önemi.....	3
1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.5. Araştırmanın Alt Amaçları.....	4
1.6. Tanımlar	5
2. BÖLÜM	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Şiddetin Tanımı ve Türleri	6
2.1.1. Fiziksel Şiddet.....	7
2.1.2. Psikolojik Şiddet	7
2.1.3. Cinsel Şiddet	8
2.1.4.Ekonomik Şiddet.....	9
2.2. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri	9

2.2.1. Kültürel Nedenler.....	10
2.2.2. Bireysel Nedenler.....	11
2.3. Şiddetin Kadın Üzerindeki Etkileri.....	11
2.4. Dünya’da Kadına Yönelik Şiddet	12
2.5.Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet	13
2.6. Şiddet Mağduru Kadınların İlişkiyi Sürdürme Nedenleri.....	14
2.6.1.Ekonomik Nedenler	14
2.6.2.Öğrenilmiş Çaresizlik	15
2.6.3. Ataerkil Toplum Yapısı	15
2.7. Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Depresyon.....	16
2.7.1. Depresyon Tanım ve Belirtiler.....	17
2.8. Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı.....	18
2.9. Şiddet İle Başa Çıkma Stratejileri.....	19
2.10. Sosyal Destek.....	20
2.11. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Yönelik Yasal Düzenlemeler	21
3. BÖLÜM.....	22
YÖNTEM.....	22
3.1. Araştırmanın Modeli	22
3.2.Evren ve Örneklem	22
3.3. Veri Toplama Araçları	22
3.3.1. Sosyodemografik Veri Formu.....	23
3.3.2. Beck Depresyon Envanteri.....	23
3.3.3. Sosyal Karşılaştırma Ölçeği.....	24
3.3.4. Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği.....	25
3.3.5. Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği.....	26
3.4.Verilerin Toplanması ve Uygulanması.....	27

3.5.Verilerin Analizi.....	28
3.6.Güvenirlik Analizi.....	29
4. BÖLÜM.....	30
BULGULAR.....	30
4.1. Katılımcıların Demografik Dağılımlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları.....	31
4.2. Şiddet Gören Katılımcıların Demografik Dağılımlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları.....	34
4.3. Şiddet Görmeyen Katılımcıların Demografik Dağılımlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları.....	37
4.4. Ölçeklere İlişkin Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	39
4.4.1. Katılımcıların Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	39
4.4.2. Şiddet Gören Katılımcıların Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	42
4.4.3. Şiddet Görmeyen Katılımcıların Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	45
4.5. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Ölçek Toplam Puanlarının Karşılaştırılması.....	48
4.5.1. Depresyon Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları.....	48
4.5.2. Sosyal Karşılaştırma Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları.....	52
4.5.3. Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları.....	56
4.5.4. Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları.....	60

4.6. Değişkenlere İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları.....	64
4.7. Değişkenlere İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	67
5. BÖLÜM.....	70
TARTIŞMA.....	70
5.1.Tartışma.....	70
6.BÖLÜM.....	77
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	77
6.1.Sonuç.....	77
6.2. Öneriler	79
KAYNAKÇA.....	81
EKLER.....	94
EK 1. Aydınlatılmış Onam Formu	94
EK 2. Katılımcı Bilgilendirme Formu	95
EK3.Demografik Bilgiler Formu	96
EK 4 Ölçek İzinleri.....	99
EK5.Beck Depresyon Envanteri.....	101
EK6.Sosyal Karşılaştırma Ölçeği.....	103
EK7.Baş Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği.....	105
EK8. Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği.....	107
ÖZGEÇMİŞ	110

İNTİHAL RAPORU	111
ETİK KURUL RAPORU	113

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1 Normallik Analiz Sonuçları.....	28
Tablo 2 Ölçeklere İlişkin Güvenirlik Analiz Sonuçları	29
Tablo 3 Katılımcıların Tanımlayıcı Bilgilerine İlişkin Betimleyici İstatistikler.....	30
Tablo 4 Katılımcıların Şiddet Durumlarına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler.....	32
Tablo 5 Şiddet Gören Katılımcıların Tanımlayıcı Bilgilerine İlişkin Betimleyici İstatistikler.....	33
Tablo 6 Şiddet Gören Katılımcıların Şiddet Durumlarına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler.....	34
Tablo 7 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Tanımlayıcı Bilgilerine İlişkin Betimleyici İstatistikler.....	36
Tablo 8 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Şiddet Durumlarına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler.....	37
Tablo 9 Katılımcıların Depresyon Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	38
Tablo 10 Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	39
Tablo 11 Katılımcıların Başa Çıkma Stratejilerine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	49
Tablo 12 Katılımcıların Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	51
Tablo 13 Şiddet Gören Katılımcıların Depresyon Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	53
Tablo 14 Şiddet Gören Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	41
Tablo 15 Şiddet Gören Katılımcıların Başa Çıkma Stratejilerine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	42
Tablo 16 Şiddet Gören Katılımcıların Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları.....	43

Tablo 17 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Depresyon Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	44
Tablo 18 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	44
Tablo 19 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Başa Çıkma Stratejilerine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	45
Tablo 20 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları	46
Tablo 21 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Depresyon ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması	47
Tablo 22 Katılımcıların Şiddet Görme Durumları Ve Depresyon Ölçeği Toplam Puanlarının Karşılaştırılması	49
Tablo 23 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Sosyal Karşılaştırma ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması	51
Tablo 24 Katılımcıların Şiddet Görme durumları ve Sosyal Karşılaştırma Ölçeği Toplam puanlarının Karşılaştırılması	53
Tablo 25 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması	55
Tablo 26 Katılımcıların Şiddet Görme durumları ve Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği Toplam puanlarının Karşılaştırılması	57
Tablo 27 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması	59
Tablo 28 Katılımcıların Şiddet Görme durumları ve Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği Toplam puanlarının Karşılaştırılması	61
Tablo 29 Katılımcıların Depresyon Düzeyleri ile Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri Arasındaki İlişki	63
Tablo 30 Katılımcıların Depresyon Düzeyleri ve Başa Çıkma Stratejileri Düzeyleri Arasındaki İlişki	63
Tablo 31 Katılımcıların Depresyon Düzeyleri ve Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişki	64

Tablo 32 Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri ile Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki.....	64
Tablo 33 Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri İle Kadına Yönelik Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	65
Tablo 34 Katılımcıların Başa Çıkma Stratejileri ve Kadına Yönelik Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	65
Tablo 35 Depresyon ile Sosyal Karşılaştırmaya İlişkin Regresyon Analiz Sonuçları.....	66
Tablo 36 Depresyon ile Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki Regresyon Analiz Sonuçları.....	67
Tablo 37 Depresyon ile Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Arasındaki Regresyon Analiz Sonuçları.....	67
Tablo 38 Sosyal Karşılaştırma ve Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki Regresyona Analizi.....	67
Tablo 39 Sosyal Karşılaştırma ve Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Arasındaki Regresyon Analizi.....	68
Tablo 40 Başa Çıkma Stratejileri ile Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Arasındaki Regresyon Analizi.....	68

KISALTMALAR

BDE: Beck Depresyon Envanteri

CEDAW: Committee on the Elimination of Discrimination against Women
(Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok Edilmesi Sözleşmesi)

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ: Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi

KYPŞÖ: Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği

SCS: Social Comparison Scale (Sosyal Karşılaştırma Ölçeği)

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

WHO: World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Şiddet geçmişten günümüze, farklı şekil ve düzeylerde gelen toplumsal yapıyı bozan ve şiddetin temelinde yatan saldırganlık dürtüsü ile kendini pek çok konuda gösteren bir olgudur. Her dönem ve her kültür içerisinde varlığını sürdürmektedir. Dünya’da ve Türkiye’de yaşanan sorunların başında ise kadına yönelik şiddet olgusu gelmektedir. Kadına yönelik şiddet dünyanın her yerinde farklı oranlarda da olsa karşımıza çıkabilmektedir. Kadına yönelik şiddet olgusu hem toplumsal hem psikolojik hem de evrensel bir sorundur (Vahip ve Doğan, 2006).

Dünya Sağlık Örgütünün verilerine baktığımızda; neredeyse her gün bir kadın eşi, sevgilisi, eski kocası ya da erkek akrabalarından şiddet görmekte, yaralanmakta hatta ölümlerle sonuçlanmaktadır (Karal ve Aydemir, 2012). Şiddet gören bir kadın fiziksel, duygusal ve sosyal olarak ciddi şekilde etkilenmektedir. Kadına yönelik şiddetin temelinde, ataerkil toplum yapısı ve bu toplum yapısının kurallarını belirleyen toplumsal cinsiyet rollerinin kadına getirdiği ikincil konumdur. Kadını bağımlı taraf olarak gören ve/veya gösteren erkeğin ataerkil toplumsal yapıdaki üstün konumu, erkeğin disiplini sağlamak için şiddet uygulamasının temel nedenini oluşturur (Aşkın ve Aşkın, 2017). Şiddete maruz kalan kadınlarda fiziksel yaralanmayla beraber; kişinin kendilik algısında belirgin şekilde gözlenen düşüklük ve bununla beraber kendine güvensizlik, depresyona bağlı olarak intihar ve intihar girişimleri, komplike vücut ağrıları, isteksizlik, bilinç kaybı olduğu gözlenmektedir (Güler, Tel ve Tuncay, 2005).

Ülkemizde ve dünya da yaygın olarak bildiğimiz şiddet denilince ilk olarak fiziksel şiddet akla gelir oysa; psikolojik şiddet, cinsel şiddet, ekonomik şiddet gibi türleri de vardır. Farklı türlerde şiddetin olması ve yaygın olarak yaşanması nedeniyle bu olgu evrensel olarak kabul edilmektedir. Kendine ait güven duygusunun yitilmesiyle beraber çaresiz hissetme gibi kendilik algısında negatif belirtiler uzun süre şiddet gören kadınlarda belirgin bir şekilde gözlenmektedir (Keskin, 2013). Şiddet mağduru kadınlarda psikolojik belirtilerin ortaya çıkmasıyla kalmayıp bununla birlikte algılama, öğrenme, dikkatinde dağınılıklar gibi bilişsel bozulmalar da meydana gelebilmektedir (Koçak ve Kılıç, 2017). Genel olarak baktığımız zaman insanlar biyo-psiko-sosyal canlılardır ve bu bağlamda kültürün geçirdiği ufak bir

değişimden bile insan etkilenebilmektedir. Özellikle şiddet mağduru kadınlar da oluşan kendilik algısında bozulmalar ve buna bağlı olarak yaşadıkları depresyon; kendilerine olan güvenini kaybetmekte ve kendilerini değersiz hissetmektedir. Yaşanan bu durum ise, kişide öz-yetersizlik duygularını oluşturmaktadır. Yaşanılan bu durum kadınlar da birçok psikolojik hastalıkların oluşmasına, özellikle depresyon artışını tetiklemektedir. Şiddetin türü ne olursa olsun kadınlarda ruhsal problemleri beraberinde getirmekle birlikte, kadınlar yaşadıkları şiddet ile mücadele ederken yalnız kalıyorlardı. Şiddet gören kadınların kimseye bahsetmemiş olmaları da yalnızlık duygusunu beraberinde getirmektedir (Altınay ve Arat, 2008).

Şiddet mağduru olan kadınların erken çocukluk deneyimine bakıldığında başkalarının ona dair değerlendirmeleri sonucunda olumsuz bir kendilik algısı oluşmaya başlamaktadır (Demir, 2017). Erikson'a göre; kimlik kazanımı, ilk olarak ergenlikten önce başlamaktadır. Daha sonra yetişkin kimliğine geçildiğinde kişi kendini tanımaya başlar. Kimlik kazanma yaşının en belirgin görüldüğü bu yaşlarda yani; ergenlikte şiddete maruz kalan kadının bu çabaları yetersiz kaldığında, çözülemez ve kimlik bunalımı yaşayabilir bu durum da ilerleyen yaşlarda depresyon, kendilik algısında bozulmalar ve birçok sorunu beraberinde getirmektedir. (Baykal, 2018).

Şiddet mağduru kadınların başa çıkma stratejileri de bu anlamda farklılık göstermektedir. Şiddet mağduru kadınların, yaşamış oldukları şiddet aynı olmakla beraber, şiddet karşısında yaşadıkları travmanın boyutu farklı olabilmektedir. Kadınların şiddet ile mücadele etmelerinde ve şiddetin önlenmesi adına sosyal destek arayışı içerisine girerek psikolojik destek ve hukuki anlamda birçok kuruluşlar destek vermektedir. Türkiye' de ve dünyada giderek artan şiddet olgusu evrensel bir sorundur (Başar ve Demirci, 2015). Şiddet mağduru kadınların yaşadıkları şiddetten dolayı, sosyal destek algısı bu anlamda önemlidir çünkü sosyal destek algısı sayesinde, çaresiz kaldıkları zaman, yalnızlık duygusunun en aza inmesi ve ihtiyaçlarını karşılaması nedenleri ile kişilerin çevrelerinden beklediği desteği görebilmeleri önemlidir (Magnusson ve Marecek, 2012).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada şiddet mağduru olan kadınlarda; depresyon, kendilik algısı ve başa çıkma stratejileri olarak belirlenmiştir. Eşi, partneri ve/veya herhangi bir yakını tarafından şiddete maruz kalan 18 yaş ve üstü kadınların ve şiddete maruz kalmayan 18 yaş ve üstü kadınların depresyon düzeyleri, kendilik algısı ve şiddete maruz kalan ve şiddete maruz kalmayan kadınların şiddet ile başa çıkma stratejilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Şiddet mağduru kadınların yaşadıkları ruhsal ve fiziksel zarar ile nasıl ve ne şekilde müdahale edileceğine dair veri sağlayacağı düşünülmektedir. Şiddet mağduru kadınların maruz kaldıkları şiddet ile nasıl başa çıktıklarına dair çevresel faktörler ve sosyal destek algılarının ve şiddete maruz kalan kadınların sosyal yaşama ve insan ilişkilerinin kuvvetlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılacağını ve bununla ilgili hedefler oluşturularak yaşadıkları şiddetten dolayı, nasıl başa çıktıklarına dair fikir sağlayacaktır. Araştırmamızda, şiddete maruz kalan kadınlardaki kendilik algıları, depresyonun ve değişkenlerin birbirleriyle ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Kendilik algısının, şiddete maruz kalan ve kalmayan kadınlarda farklılaşma olup olmadığına bakılıp, bununla beraber sosyo-demografik değişkenlerin şiddet ile ilişkisi değerlendirilecektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Şiddetin kadınlar üzerinde ruhsal ve fiziksel etkileri vardır. Şiddet birçok toplumda görülen insan hakları ihlalidir. Bu nedenle, kadınların maruz kaldıkları bu şiddeti önleyici yatırımlar yapılmalı. Şiddet mağduru kadınlar için hazırlanan psikoterapi; kendilik algısını ve depresyon düzeylerini iyileştirme ve şiddet ile başa çıkma stratejilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Fiziksel ve ruhsal sorunlardan özellikle depresyon, şiddet mağduru kadınlarda belirgin olarak gözlenen, yeme problemleri, psikosomatik şikâyetler, ve seksüel işlev bozuklukları en sık ortaya çıkan sorunlar olarak belirlenmiştir (WHO, 2005). Şiddete maruz kalan kadınlarda ruhsal problemler (depresyon, travma sonrası stres belirtileri, ümitsizlik, korku, kaygı), günlük aktivitelerde yetersizlik, ilaç kullanımı, cinsel problemler, özkıyım (intihar) girişimi ve bellek kaybı görülmektedir (Pico-Alfonso ve ark., 2006).

Türkiye’de kadına yönelik şiddet ile mücadele stratejileri geliştirirken özellikle farkındalığı oluşturmak için risk faktörlerinin belirlenmesi, bakış açılarının ve tutumların belirlenmesine dair çalışmalar yapılması ve şiddet mağduru kadınlara destek veren kurumların şiddetle mücadele kapsamında insan hakları ihlalinin oluşmaması için bir dayanak olması bu anlamda önem arz etmektedir (Ergöçmen, Üner ve Yiğit, 2009). Kadına yönelik şiddet ile beraber artan

psikolojik ve daha pek çok sorunun önüne geçebilmek için hem bireyin kendi içinde, hem de bireyler arasında oluşan kendilik algısını dengeli bir şekilde etkileşime sokmak bunun yanında depresyon düzeylerinin etkilenme biçimleri ile şiddet ile mücadele edebilmek için başa çıkma stratejilerinin araştırılması öngörülüp literatüre katkıda bulunulması düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibidir,

- Araştırma şiddet gören 200 kadın ve şiddet görmeyen 200 kadın katılımcıyla,
- Kadınlara uygulanan ölçeklerle sınırlandırılmıştır.
- Araştırma Diyarbakır ilinin belirtilmesiyle sınırlandırılmıştır.

1.5. Araştırmanın Alt Amaçları

Araştırmanın alt amaçları aşağıdaki gibidir;

H1: Sosyodemografik değişkenlerin şiddet mağduru olan kadınlarda; medeni durum, eğitim düzeyleri, çalışma durumu, aylık gelir ve daha önce psikolojik/psikiyatrik yardım alıp almadıkları arasında anlamlı bir ilişki var mı?

H2: Sosyodemografik özelliklere göre; şiddet mağduru olan kadınlarda, kendilik algısı, depresyon ve başa çıkma stratejileri arasında anlamlı bir ilişki var mı?

H3: Şiddet mağduru olan kadınlarda kendilik algısı, depresyon ve başa çıkma stratejileri arasında anlamlı bir ilişki var mı?

H4: Şiddet mağduru kadınlarda; yaşadıkları depresyon ile olumsuz kendilik algısı arasında anlamlı bir ilişki var mı?

H5: Şiddet mağduru kadınlarda; depresyon ve kendilik algısında, şiddet ile başa çıkma stratejileri arasında anlamlı bir ilişki var mı?

H6: Şiddet mağduru kadınlar ve şiddet mağduru olmayan kadınlar arasında kendilik algısında anlamlı bir ilişki var mı?

H7: Şiddet mağduru kadınlar ve şiddet mağduru olmayan kadınlar arasında depresyon düzeylerinde anlamlı bir ilişki var mı?

H8: Şiddet mağduru olan ve şiddet mağduru olmayan kadınlar arasında şiddet ile başa çıkma stratejileri arasında anlamlı bir ilişki var mı?

1.6. Tanımlar

Şiddet: Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti “fiziksel güç, kasıtlı bir tehdit ya da bir başkasına uygulanması sonucunda ve maruz kalan kişi tarafından yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da yol açma ihtimalinin bulunması” durumunda bir düşünceye, bir varoluşa, doğrudan ya da dolaylı olarak uygulanmasıdır. (WHO, 2002).

Psikolojik Şiddet: Türk Ceza Kanununun 96. Maddesine göre ‘eziyet’ ve/veya 106. Maddeye göre ‘tehdit’ suçu olarak bilinmektedir (Ararat, Alkan ve Mutluer, 2015).

Fiziksel Şiddet: Fiziksel şiddetin kadına yönelik davranış boyutuna bakıldığında tokat atma, tekmeleme, yumruk veya bir nesne fırlatma, bıçak, silah gibi aletlerle korkutma veya yaralama şeklinde eylemler girmektedir (WHO, 2002).

Cinsel Şiddet: Genel anlamda cinsel şiddetin tanımına bakıldığında bireyin; mahremiyetine yapılan bir saldırı olarak tanımlanabilmektedir. Cinsel eylem olarak nitelendirilmesi için, istenmeyen öpme, istenmeyen dokunmalar, dijital ortamlarda cinsel içerikli video ya da mesaj göndermek, taciz ya da tecavüz gibi eylemler ve kadın evli olursa bile istemediği cinsel eylemleri kadına zorla yaptırmaya çalışan şiddet örüntüsü içerisinde yer alan davranış biçimidir (Watts ve Zimmerman, 2002).

Ekonomik Şiddet: Ekonomik şiddet; kadının çalışmasını istememek, evin masraflarını karşılamamakla kalmayıp, çok az parayla evin geçindirilmesini beklemek gibi davranış örüntüsüdür. Aslında bu durum erkeğin otoritesini sürdürmek ve herhangi bir durumdan dolayı eşinden boşanmasını engellemek için yapılan kısıtlayıcı bir uygulamadır (Sevil ve Atan, 2006).

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Şiddetin Tanımı ve Türleri

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti “fiziksel güç, kasıtlı bir tehdit ya da bir başkasına uygulanması sonucunda ve maruz kalan kişi tarafından yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da yol açma ihtimalinin bulunması” durumunda bir düşünceye, bir varoluşa, doğrudan ya da dolaylı olarak uygulanmasıdır (WHO, 2002). Şiddetin altında yatan pek çok neden bulunmaktadır. ‘Ekolojik Model’ günümüzde yaygın olan ve şiddete neden olabilecek durum ve kişiyle ilgili temelinde sosyo-kültürel nedenler olmakla beraber; kadına karşı uygulanan şiddet ise, sosyal çevrenin birbiriyle etkileşiminden dolayı kişinin oluşturduğu sosyal çevreyi temsil eder ve sosyal çevrenin birbiriyle etkileşimlerinden kaynaklandığı ileri sürülmüştür (Heise, 1998). İnsanlık tarihi kadar eski olan kadına yönelik şiddet konusu insan haklarının gelişimiyle, şiddetin önlenmesi gereken bir sorun olmakla beraber ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi için çok fazla çalışmalar yapılmıştır ve yapılmaya devam edilmektedir.

Bir tutum ve davranış örüntüsü olan şiddet, belirli amaçlara dönüktür. Ve var olan davranış örüntüsünün temelinde duygular yatmaktadır. Davranış ve duyguyu birbirinden ayırmak çok önemlidir. Çünkü davranışın temelinde kişinin dışı vurduğu insanın kendi seçiminde ve kontrolünde olan duygusu yatmaktadır. Bu yüzden şiddet içeren bu duygular; cezalandırmak, güç göstermek, kızgınlık göstermek, öfke boşaltmak olarak tanımlanırsa şiddet kapsamında tanımlanıp, bu tutum ve davranışlar asla meşrulaştırılmaz (Engel ve Publishing, 2015).

Kadına yönelik şiddetin temelinde güç ve baskı ile ortaya çıkan fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet vardır. Şiddet akla ilk geldiğinde fiziksel şiddetin uygulanmasıyla oluşan çağrışımlar oluşmakla beraber şiddet görenin bedeninde geçici ve kalıcı hasarlar bırakmakla kalmayıp, ölüme bile yol açabilmektedir. Fakat şiddet olgusu sadece fiziksel şiddet ile kalmayıp farklı türleri de vardır. Fiziksel şiddet içinde cinsel şiddeti de barındırabilmektedir. Bu saldırı beden bütünlüğüne yapılan bir saldırı olmayabilir ve sözel olarak yapıldığında cinsel şiddet olarak nitelendirilmektedir. Duygusal şiddetin altında yatan psikolojik hasar bulunmakla beraber, büyük yıkımlara yol açabilirler. Ekonomik olarak yapılan şiddet boyutunda kadınların ekonomik açıdan özgürlüğünün elinden alınmasıdır. Şiddet gösteren kişi, parayı kadın üzerinde bir tehdit aracı olarak görmesinden kaynaklanır. Kadının iş yaşantısında ilerlemesine engel olarak, çok kısıtlı harçlık vermek ve mümkün olduğunca

kadının çalışmasını reddedip, kadının ihtiyaçlarını karşılamamak ekonomik şiddet olarak adlandırılır (Polat, 2014).

2.1.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel istismar olarak ifade edilen bu şiddet türü kadına uygulanan kaba kuvveti temsil etmektedir. Genel olarak uygulanan bu kaba kuvvet tokat, çarpma, vücudun belirli bir bölgesini morartma, ısırma, bedenin uzuvlarını kırma, saçlarını çekme ve hatta öldürme teşebbüsünü içeren her türlü darp bu kapsam içerisinde değerlendirilmektedir.

Kadına yönelik şiddet araştırmasının Türkiye’de ki 2009 verilerine baktığımızda, fiziksel şiddete maruz kalan kadınların oranı %40’tır (Subaşı ve Akın, 2001). Doğrudan temas ile yüksek ses tonu, tehdit edici bir beden dili, yaralayıcı, kesici, silahla zarar verme ya da tehdit etme olarak fiziksel şiddet örnekleri arasındadır (Kazancı, 2010).

Ülke genelinde yapılan aile içerisinde en çok maruz kalınan kadınların yaşadığı şiddet türüdür. Kadınlara fiziksel şiddet uygulamış erkeklerin, çocukluk çağı yaşantıları, sosyo-demografik özellikleri ile ilgili faktörler belirlenerek bu davranışların kadın üzerinde ki, yıkıcı etkisinden dolayı toplumsal cinsiyet tutumu ve kadına fiziksel şiddet uygulamış erkeklerin kadın üzerinde ki yıkıcı tutumları göz önüne alınarak şiddetin önüne geçmek için başa çıkma stratejilerinin geliştirilmesi bu anlamda fayda sağlayabilmektedir (Akkuş ve Yıldırım, 2018).

2.1.2. Psikolojik Şiddet

Psikolojik şiddet, şiddete uğramış kadınları duygusal olarak aşağılamak, korkutmak, sürekli ağır bir şekilde eleştirmek, kısıtlamak ve failin mağdura uğrattığı psikolojik çöküntü denir. Bu anlamda kadının giyimini, başkalarıyla olan ilişkilerini duygusal bir yolla kısıtlamak ve sürekli mağdurun üzerinde uygulanan ve toplumdan soyutlamak için mağduru cezalandırmak üzere uygulanan saldırganlık biçimidir ve failin mağdur üzerinde uyguladığı duygusal baskı olarak da bilinir. Psikolojik şiddet aynı zamanda duygusal şiddet olarak bilinir. Psikolojik şiddet olarak tanımlanması için kişinin benlik duygusunu ortadan kaldırarak ruhsal açıdan hasar yaratması olarak tanımlanması mümkündür.

Çoğu zaman aile içinde, duygusal ilişkilerde uygulanan şiddet biçimidir. En sık görülen ama en zor önlem alınmakla beraber özellikle kadınlara uygulanan duygusal saldırganlık biçimidir. Türk Ceza Kanununun 96. Maddesine göre ‘eziyet’ ve/veya 106. Maddeye göre ‘tehdit’ suçu olarak bilinmektedir (Ararat, Alkan ve Mutluer, 2015). Psikolojik şiddet bir kişinin hedef seçilmesiyle ve düzenli olarak süren; alay etme, küçük düşürme gibi toplumda ki yerini

zedeleleyen şiddete uğrayan kadını yardıma muhtaç hale getiren duygusal olarak çöküntüye uğratan bir süreçtir (Babcock, J.C., Costa, D.M., Green, C.M. ve Eckhardt, C.I., 2004). Kadını hiçbir işini yapamayacağına inandırma, bağırma, lakap takma, surat asma ve kadının sosyal yaşamda ki yerini sarsma gibi psikolojik şiddetin davranışa dönüşmüş şeklidir (Uluocak ve diğ., 2014).

Psikolojik şiddetin kadınlar üzerinde ki etkisine bakıldığında ise; kadının öz-yeterlilik değerlerinde azalma, duygusal ilişkilerde zorluk yaşama, kendini yetersiz ve beceriksiz hissetme ve insan ilişkilerinde sorunlar yaşama gibi problemlerle karşılaşılması olası bir durum olarak gözlenmektedir (Akatay, 2014).

2.1.3. Cinsel Şiddet

Genel anlamda cinsel şiddetin tanımına bakıldığında bireyin; mahremiyetine yapılan bir saldırı olarak tanımlanabilmektedir. Cinsel eylem olarak nitelendirilmesi için, istenmeyen öpme, istenmeyen dokunmalar, dijital ortamlarda cinsel içerikli video ya da mesaj göndermek, taciz ya da tecavüz gibi eylemler ve kadın evli olursa bile istemediği cinsel eylemleri kadına zorla yaptırmaya çalışan şiddet örüntüsü içerisinde yer alan davranış biçimidir. Cinsel şiddetin temelinde yatan sebeplerden biri toplumun dayattığı gelenekçi erkek rolleri yer almaktadır. Toplumsal mahrem bir alan olduğu için ve tespitinin güç olduğu da çoğu zaman gizlendiği için demek yanlış olmayacaktır. Cinselliği cezalandırma yöntemi olarak kullanan erkek açık bir şekilde başka kadınlara bakmak, başka bir kadınla birlikte olacağına dair tehditlerde bulunmak ve duygusal baskıyla kadını istemeyeceği şeyler yaptırmasına zorlamak (Watts ve Zimmerman, 2002). Cinsel şiddete maruz kalan bir kadının fiziksel şiddet kadar yaygın görülen şiddet türü arasında yer almaktadır (Adak, 2000). Özellikle; kadının cinsel bir obje olarak görüldüğü ve cinselliğin bastırılmış olduğu toplumlarda daha çok görülebilmektedir. Cinsel şiddet mağduru kadınların yaşadığı bu olgu namus ve şeref gibi kavramların kadınların cinselliği üzerinden tanımlandığı ve seksüel motivasyona bağlı bir şiddet türüdür. Başka bir tanımla cinsel şiddeti tanımlamak çokta yanlış olmayacaktır; tecavüz etmek, başka kişilerle ilişkiye zorlamak, cinsel içerikli kaba ve kırıcı lakaplar takmak, doğum kontrol yöntemlerini reddetmek, töre ve namus nedeni ile kadının istemediği bir başkasıyla evlendirmek, kadının üzerinde baskı uygulamak ya da öldürmek gibi zarar verici davranışlar cinsel şiddet olarak adlandırılmaktadır (Akkaş ve Uyanık, 2016).

2.1.4.Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet kadının toplumda ki varlığını ekonomik faaliyetlerine müdahale edilmesinden dolayı kısıtlanma olarak adlandırılır. Kadının toplumda ki yerini yok saymak, çalışmasını engellemek, aşırı kontrolcü eylemler sonucunda kadının kazandığı parayı zorla almak gibi eyleme dönüştürülen davranış biçimidir. Ekonomik şiddet; kadının çalışmasını istememek, evin masraflarını karşılamamakla kalmayıp, çok az parayla evin geçindirilmesini beklemek gibi davranış örüntüsüdür. Aslında bu durum erkeğin otoritesini sürdürmek ve herhangi bir durumdan dolayı eşinden boşanmasını engellemek için yapılan kısıtlayıcı bir uygulamadır (Sevil ve Atan, 2006). Ekonomik şiddetin başka bir boyutu ise; kadına çalışması için baskı kuruyorsa ya da herhangi bir zorlama davranış biçimi gösterilmesidir (Uluocak vd., 2014). Anderson'a göre; kadın kocasına bağımlı ise, yani evlilik içerisinde erkeğe maddi ve manevi koşulsuz bağımlı olursa ve kadın evlilik içerisinde kazanç, çalışma ve eğitim statüleri kocasından daha düşük seviyede ise, erkek daha kontrolcü yapıya sahip olup, şiddete eğilimi artmaktadır (Anderson, 1997).

2.2. Kadına Yönelik Şiddetin Nedenleri

Kadına Yönelik şiddetin psikolojik açıdan nedenleri incelendiğinde, psiko-analitik teoriye göre; erkekte var olan saldırganlık ve şiddet dürtüsü aslında olumlu olarak cesaret, kendini koruma ve güç anlamına gelmektedir. 'Yetkecilik' olarak nitelendirilen bu ifade ile ilgili çalışmalar öfke ile itaat kavramının toplumsal ifadeyle içleştirilen; hoşgörüsüzlük, baskıcılık, geleneksellik gibi ifadelerle adlandırılmaktadır. Bu kişilik örüntüsünün altında yatan temel neden ise; odipal kompleksi olarak adlandırılan anneye karşı duyulan aşk ile babaya karşı duyulan öfke ve nefret ile süpergonun da etkisiyle babaya duyulan nefret sevgiye dönüştürülürken yaşadıkları korku ve dünyaya olan güvensizlik nedeniyle katı ve baskıcı kişilik örüntüsü ortaya çıkmaktadır. Yetkeci kişilik örüntüsünde ki bireyler için ya siyah vardır ya da beyaz bu sebeple, hoşgörüsüz, katı ve kendi saldırganlıklarını bastırıp, içselleştirdikleri bu saldırganlık dürtüsünü başkasına uygulayarak aslında kendi içsel dengesini kurmaya çalışmaktadır (Adorno ve ark., 1950).

Başka bir psikolojik teoriye göre, şiddet uygulayan kişilerin genellikle ruh sağlıklarının bozuk olduğu ve temelinde kişilik bozukluklarının ve antisosyal kişilik örüntüsüne sahip olduğu gözlenmektedir. Şiddet içeren bir başka davranışların temelinde aile yaşantısı yer almaktadır. Ailede stres ve travma yaratan olaylar şiddete de sebep olabilmektedir. Şiddet olgusu kuşaktan kuşağa geçen ve öğrenilen bir olgudur. Kadına yönelik şiddetin feminist bakış açısına bakıldığında, toplumda kabul görülen geleneksel olarak erkeğe verilen roller kabalık,

sertlik gibi kavramlar cinsiyetçi ve güç odaklıdır (Şenkal, 2016). Ataerkil geleneklerden kaynaklanan erkek egemen toplumda erkeğin alınacak kararlarda söz sahibi olması şiddetin temelini oluşturmaktadır (WHO, 2002).

Hemen her toplumda hiyerarşik yapı belirgin olarak gözlenen ve ilişkilerin farklı pozisyonlarına göre değişebilen hegemonik erkeklik yapısı, tanım olarak erkekliğin ikincil planda gözlendiği ve ataerkil işleyiş düzeninde farklı aile modellerine göre işlenebilir olması ve hiyerarşik güç ile erkekliğin liberalizme dayandığı aynı zamanda erkek ile kadın arasında büyük anlamda farklılık olduğunu belirten araştırmalara göre; 'racon', 'harbilik', 'delikanlılık' gibi kavramlar sıcak, samimi bir ilişkiye engel olmakla birlikte orta yaş ve üstü bireylerde ve gelir düzeylerine göre para ve statü ön planda tutulurken alt gelir ve yaş gruplarında kaba kuvvetle sağlanmaktadır (Cengiz vd., 2004).

2.2.1. Kültürel Nedenler

Kadına yönelik şiddetin temelinde pek çok neden etki etmektedir. Bu nedenlerin başında kadın ile erkek arasında ki eşitsizliği pekiştiren sosyo-ekonomik güçlerin tarih boyunca kültürel kısıtlanmalardan dolayı ve cinsiyetçi rollerin kadına getirildiği ikincil konum olmakla beraber ataerkil toplum yapısını belirleyen kurallar kadına yönelik şiddetin kültürel nedenlerini oluşturabilmektedir (Mooney, 2000). Kadının toplum içinde bulunduğu ikincil konum nedeniyle toplumsal cinsiyet algısı; kadının eve kapatılmasıyla, toplumdan uzaklaştırılıp, kadına belirli roller verilip, aynı zamanda erkeğin ise kadından üstün konumda tutulması kadına yönelik şiddet olaylarını meşrulaştırmaktadır (Altınova ve Duyan, 2013; Dökmen, 2012; Lungdren, 2012). Feminist bakış açısına göre; kadın ve erkekler arasında ki davranış ve biyolojik farklılıkların sonucunda kişinin kültür ve çevre faktörünün olduğuna değinmişlerdir. Her ülkenin birbirinden ayrı kültürleri vardır ve farklı olan bu kültürler toplumsal cinsiyet eşitsizliğini etkileyebilmektedir (Kaplan, 2015).

Kültürel anlamda gelen bu davranış biçimi, günümüzde gelişmekte olan ülkelerde yaygınlaşarak kalıcı hale gelip, özellikle sanayi toplumunda artan iş gücü ile beraber toplumsal yaşamda güçsüzleşen ve psikolojik/duygusal anlamda çaresiz hisseden erkek ev içinde egemenliğini ve otoritesini sağlamak için eşine şiddet uygulayarak kendini güçlü hissetmeye başlar. Özellikle sanayi toplumlarında ihracata dayalı bu sistem yoksulluğu beraberinde getirmektedir (Altıparmak, 2015). Yoksulluğu beraberinde getiren bu sistem; cinsiyetlere dayalı kültürün tanımını yapmakla beraber, erkek ve kadının ilişkilerinde ki beklentiler, evlilik gelenekleri, başlık parası, kadını ötekileştiren, mülkiyet hakkının erkekte

olması gerektiğini savunan görüşler ve şiddetin bir çözüm aracı olarak kabul görüldüğü ataerkil toplum yapısının cinsiyetçi yaklaşımlarından doğmasıdır (Connell, 2002).

2.2.2. Bireysel Nedenler

Şehirleşmeyle artan ve kişilik yapılarının oluşmayla ortaya çıkan kimlik bunalımı sonucunda ise kişinin baş etme olarak adlandırdığı davranış modeli olan şiddet ortaya çıkar. Şehirleşme kişilerin farklı yaş gruplarına göre değişmeyle kalmayıp, kişinin sorunlarının artmasından dolayı saldırganlık davranışı meydana gelebilmektedir (Tatlıoğlu, 2012). Bireyler bazı olaylar ya da durumlar karşısında aniden tepki verme, sinirlenme, heyecanlanma gibi tepkiler verebilmektedir. Bu tepkilerin ortaya çıkması depresif durumlar olarak adlandırılmaktadır (Salman, 2011). Şiddete maruz kalan kadınlar üzerinde yapılan çalışmalara göre; fiziksel, psikolojik, cinsel şiddete uğrayan kadınların bireysel davranışlarında belirgin şekilde farklılık gözlemlenmektedir (Bulunmaz, 2012). Failin mağdura uğrattığı şiddet yani şiddete maruz kalan kadınlarda bozulan ilişkiyle beraber; kadınların yaşadıkları stres, aile ve arkadaşlık ilişkilerinde bozulmalar bozulan ilişkilerin etkisiyle şiddet ile karşılaşmaktadırlar (Özbesler, 2012). Kadınların ekonomik yönden zayıf olmaları ise yani erkeğe bağımlı kalmaları şiddeti normalleştirerek var olan durumu olağan hale getirip, bulunduğu ortamda kalmayı seçerler (Akyıldız, 2014). Bu yüzden kadının eğitim seviyesinin artması, özgürleşmesi, kendini ifade eden bir birey haline gelmesi ve şiddete boyun eğmeyen bir kadın haline dönüşmesinde eğitimin önemli anlamda etkisi vardır.

2.3. Şiddetin Kadın Üzerindeki Etkileri

İnsanların var oluşundan bu yana en temel haklarından biri sağlık hakkıdır, şiddete maruz kalan kadınlar ölümcül olabilen sağlık sorunları ile karşılaşabilmektedir. Özellikle fiziksel şiddet mağduru kadınlar bedeninde iyileşmeyen, hasar bırakan yaralar olmakla beraber; özellikle kadınların gebelik döneminde yaşadıkları şiddet ya da fiziksel şiddetin olmadığı durumlarda duygusal/psikolojik şiddete maruz kalmanın bulgularına bakıldığında; uyku problemleri, yemek yemede artış/azalış, sinirlilik, aşırı uyarılma hali gibi psikolojik rahatsızlıkların gözlenmesi olağandır. Ve gebelikte uygulanan şiddet anne ve fetüse zarar verdiği için bir insan hakları ihlalidir.

Literatüre bakıldığında; şiddete maruz kalan kadınlarda psikolojik hastalıklar yoğun bir şekilde gözlenmektedir (Golding, 1999). Travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete bozuklukları, elde edilen veriler doğrultusunda; şiddete maruz kalan kadınlar, şiddete maruz kalmayan kadınlara göre; daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Fiziksel ve cinsel şiddete maruz

kalan kadınlarda psikolojik/duygusal anlamda psikiyatrik tanı almaktadırlar (Vahip ve Doğanavşargil, 2006). Aynı zamanda fiziksel şiddete maruz kalan kadınlarda intihar oranları daha belirgin oranda artış gözlenilmekte ve çocuklarına yöneltilen saldırgan davranışlar daha sık gözlenmektedir (World Health Organization, 2014). Şiddet mağduru kadınlarda gözlenen bir diğer davranış biçimi ise; kendilik algısında düşme, umutsuzluk, çaresizlik, bir daha şiddete uğrayıp uğramayacakları konusunda güvensizlik yaşarlar (American Medical Association Council on Ethical and Judicial Affairs 1989, Stewart ve Robinson 1998). Şiddet öğrenilen bir davranış biçimidir. Aile içerisinde şiddet gören kadın ve diğer aile bireyleri özellikle çocuklar etkilenebilmektedir. Ve şiddet ile büyüyen çocuk aynı davranışı ileriki yaşlarda kendisi de şiddet uygulayabilmektedir. Fiziksel, psikolojik, cinsel ya da ekonomik yönden şiddet gören kadınlar kendilik algısında düşme ile beraber kendilerine olan özgüvenlerini kaybetmekte ve toplum ile iyi ilişkiler kuramamaktadır (Öztürk, Öztürk ve Tapan, 2016).

2.4. Dünya’da Kadına Yönelik Şiddet

Şiddet mağduru kadınların maruz kaldıkları şiddet, hayatlarının belirli dönemlerinde uğradıkları ve çok fazla kadının hayatını büyük oranda etkileyen, dünya genelinde yaygınlaşan bir salgın niteliğini taşımaktadır. Yapılan literatür çalışmalarına göre; Dünya genelinde kadınların %35’i, hayatlarının herhangi bir döneminde fiziksel, duygusal ya da cinsel şiddete maruz kalmıştır. Dünya Sağlık Örgütü’nün yaptığı araştırmada 24 bin kadın ile yürütülen ve 2013’te ki verilere bakıldığında şiddete maruz kalma oranı %30 olarak belirlenmiştir. (WHO, 2013a). Şiddete maruz kalan kadınların ülke olarak prevalans değerlerine bakıldığında ise; Güneydoğu Asya, Afrika ve Doğu Akdeniz bölgelerinde kadına yönelik şiddetin en yüksek olduğu ülkeler arasında yer almaktadır. Dünya genelinde kadın cinayetlerinin en yüksek olduğu oran ise %38 olarak bulunmuştur. 2011 yılında Thomson Reuters Vakfı (Trust Law Birimi) tarafından yayınlanan ve ‘Kadınlar için En Tehlikeli Ülkeler’ raporuna göre; Hindistan, Pakistan, Afganistan ve Somali olduğu belirlenmiştir. Bu ülkelerin kadınlar için en tehlikeli ülke olmasının nedenleri arasında sağlık sorunları, yetersiz ekonomi, güvenlik önlemlerinin az bulunmasından dolayı kadınların maruz kaldıkları şiddette artmaktadır (Interactive Map: 20 Best and Worst Countries for Women, 2011). Yeni Delhi’de yapılan bir çalışmada hayatlarının en az bir dönemlerinde şiddete maruz kalan kadınların oranları %43 olarak bulunmuştur (Vachher ve Sharma, 2010). Erkekler tarafından uygulanan şiddetin maruz kaldıkları kadınların oranı, dünya genelinde yaklaşık %25-50 olduğu bilinmektedir. (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009). Avrupa’da ki

verilere baktığımız zaman ise; yaşamlarının herhangi dönemlerinde uğradıkları şiddete maruz kalma prevelansı; Danimarka'da %27, Norveç'te, %22 olarak belirlenmiştir. Japonya'da ise bu değer kadınların mağdur kaldığı fiziksel şiddet oranı %67 olarak bulunmuştur (The World's Women 2010 Trends and Statistics, 2010). Dünya üzerinde kadınların yaşadığı şiddetin türü ne olursa olsun ahlaki olmamakla beraber çağ dışı olan bir davranış modelidir.

2.5.Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet

Türkiye'de kadınların güven ve refah içinde yaşamalarının önüne geçen ve insan hakları ihlali olarak adlandırılan kadına yönelik şiddetin, kadın-erkek eşitsizliğinin var olması ve ataerkil toplum yapısı sebebiyle giderek artan ve önüne geçilmezse birçok kadın cinayetlerine meyil veren şiddetin temelinde kadınların erken yaşta ve zorla evlendirilmeleri de yer almaktadır.

Türkiye'de 2009'da yayınlanan kadına yönelik şiddet analizi verilerine bakıldığında, %39'u fiziksel, %15'i cinsel ve hayatlarının herhangi dönemlerinde maruz kaldıkları şiddet ise %42 oranında bulunmuştur. Her 10 evli kadından 4'ü fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Duygusal şiddetin maruz kalınmasını bölge olarak incelediğimizde, büyük farklılıklar göstermektedir. Maruz kalınan cinsel şiddet ise %35 ve %54 oranında değişmektedir. Sosyo-ekonomik gelir düzeyleri, kültürel nedenler, ataerkil toplum yapısı kadınların maruz kaldıkları şiddette belirleyici bir neden oluşturmaktadır. Aynı anlamda bakıldığında kadınların maruz kaldıkları şiddet ilçelerde maruz kaldıkları şiddete göre %42 daha fazla olduğu belirlenmiştir. Yapılan literatür incelemelerine bakıldığında; yükseköğrenimini tamamlamış kadınların, okuma-yazma bilmeyen kadınlara göre şiddete maruz kalma oranı %31 oranında bulunmuştur (Altınay ve Arat, 2008). Kadına uygulanan şiddet kapsamında TÜİK'in yaptığı araştırmaya göre; demografik bilgiler kapsamında şiddete maruz kalan kadınların; eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik düzeyi, kadının sosyal yaşamda çalışıp çalışmadığı göz önünde bulundurularak bu değişkenler kapsamında şiddet düzeyleri de farklılık göstermektedir. Bu anlamda kadının eğitim seviyesinin yüksek olması şiddeti azaltan bir değişken olarak görülmüştür (Kocacık vd. 2007 ve Ergin vd. 2005).

Türkiye'de şiddet, denildiğinde kişilerin genel anlamda birbirlerine fiziksel zarar vermesi öngörülmektedir, fakat şiddet olgusu sadece fiziksel şiddetin yanında; duygusal, cinsel, ekonomik gibi farklı türlerinin de olması kadının pek çok alanda şiddet ile mücadele etmesi anlamına gelmektedir (Karal ve Aydemir, 2012).

2.6. Şiddet Mağduru Kadınların İlişkiyi Sürdürme Nedenleri

Yapılan araştırmalara göre; şiddet uygulayan bireylerin şiddeti tekrarlama eğilimleri tespit edilmiştir. Bu kısır döngünün devam edilmesinde birçok etken rol oynamaktadır. Özellikle kapalı ve gelenekçi toplum özelliğinde yaşayan kişiler için şiddete maruz kalan kadınların, şiddete boyun eğmesiyle, kadının özgürlüğünü kısıtlayan ve şiddete boyun eğmesini sağlayan gelenekçi toplum yapısıdır. Erkek egemen toplum yapısında şiddet eğilimi yüksektir. Çünkü otoriter erkeklerin bulunduğu bu ortamda kadın önce babası tarafından belirli kurallar dışına çıkmaması gerektiğini öğrenir, evlenmeden önce ise kocasının sözünden çıkmaması gerektiği öğretilir, öğrenilen bu davranış modelinde kadınların evlendikten sonra da ilişkiyi sürdürme nedenleri bu anlamda belirgin bir şekilde rol oynamaktadır. Eğer kadın şiddet gördüğü eşine, ailesine ya da partnerine karşı boyun eğmezse bencil, ama şiddete boyun eğdiğinde ise belirli kalıplar içinde sıkışıp kalmaktadır. İnsanlar kadına şiddete vakıf oldukları halde yakını tarafından kadının mağduriyetine göz yumabilmektedirler. Şiddete maruz kalan kadınların bulunduğu toplum yapısında mağduru hem eşi hem ailesi tarafından baskı görmektedir. Bu durumda şiddet gören kadının suçluluk duygusunu, kadının kendine olan öz saygısını, özgüvenini zedelemekte ve kendisini çaresiz hissetmesine neden olabilmektedir.

2.6.1. Ekonomik Nedenler

Ekonomik nedenler; şiddet mağduru kadınların ilişkiyi sürdürmelerinde temel etken olarak ifade edilmektedir. Toplumsal gelir kaynaklarının yetersizliği nedeniyle düşük ücretle ve fazla iş yükü altında çalışan kadınların yaşamlarını doğrudan etkileyen; toplumsal cinsiyet eşitsizliği yer almaktadır. Bu şartlar altında çalışan kadınların ekonomik bağımlılığı artmakla beraber şiddet mağduru olmaları ve ilişkiyi sürdürme nedenleri arasında ekonomik nedenler yer almaktadır. Şiddet arttıkça, kadınlar ekonomik olarak eşlerine, ailelerine, partnerlerine bağımlı olmalarının sonucunda ise; düşük özgüven ve depresyon artmaktadır. Yapılan literatür araştırmalarına göre; patriyarkal sistemde özellikle erkek egemen toplumun ön planda olduğu hiyerarşik düzene göre; kadınları denetleyebildiği takdirde satın almaları ve bu sisteme göre adaletsiz bir dağılımın ortaya çıkması ise ayrımcılıktır (Öztürk ve Çetin, 2009). Literatüre göre; feminist kaynakların, cinsiyete dayalı ekonomik bağımlılığın nedeni erkeklerin gücü kadınların emek gücünün üstünde olması, kadınların toplumda alt statüde görülmesi ekonomik gücü elinde olmayan kadınların hiyerarşik düzende erkeklere bağımlı olduğu belirtilmiştir (Fawole, 2008, Cortina ve Wasti, 2005).

2.6.2.Öğrenilmiş Çaresizlik

Antikçağlardan günümüze kadar süregelen erkek egemen toplum altında yaşayan kadınların yüzlerce yıldır toplumdaki konumunu belirleyen ve günümüzde bakıldığında kadının kollektif parçası olarak görülen birilerine ait olma düşünce ve davranışı kadının bir birey olmasının önüne geçti (Yavuz, 2000). Kadının kendi varoluşunu sorgulamak gibi kadına empoze edilen bazı düşünceler hala devam etmektedir. Dayatılan bu düşünce biçimi kadının yaratılış gereği her zaman kadını ikincil konuma itmiştir. Kadın bulunduğu konumdan dolayı kendine olan güveninin ve inancının kaybolması ve cesaretini yitirmesi ile kadercilik anlayışını geliştirmektedir. Kadercilik inancına sahip olan kadın çevrenin onu yönetmesiyle kendi bireyselliğinden çıkıp, toplumun ona biçtiği rolü oynamaktadır. Çaresizliği öğrenen kadın ve kendine olan inancını kaybedip var olan duruma karşı eylemsizlik göstermesine neden olan düşünceler kadının normal yaşamda ki işlevselliğini bozabilmektedir (Tutar, 2007).

Kadınların şiddete maruz kalması ve buna ses çıkarılmaması öğrenilmiş çaresizlik kuramının en belirgin örneğidir. Yaşadıkları bu durumun sebebini kader olarak görmesi durumu kabullenmenin ve aynı kısır döngünün devam etmesine neden olur. Aristoteles'in, Politika adlı ünlü yapıtında; Yaratılıştan kendi kendilerine ait olmayan; ama bir başkasına mal olan insanlar vardır. Bunlar, yaratılıştan köledir. Bir başkasının malıdır, insan özelliği taşımasına rağmen, ona bir başkası sahiptir. Sözleri mevcut toplumsal yapıda ki bireyselleşmenin; öğrenilmiş çaresizlik kuramı ile erkeğe serbest olan her şey kadına yasak kılınmıştır. Aynı zamanda kadının bireyselliğinin önüne geçen çevre faktörü de kadının önünde bir set gibi durabilmektedir (Mavili, 2014). Kendi varoluşunu gerçekleştiren kadın daha özgüvenli, benlik saygısı daha yüksek, itaat etmeyen özelliklere sahip olabilmektedir. Toplumun kadına koyduğu engeller kalktığında, kadının özgür olabilmesi için imkanlar verildiğinde kadın bilişsel anlamda kendini gerçekleştirip toplumun bir parçası olabilir.

2.6.3. Ataerkil Toplum Yapısı

Ataerkil toplum yapısı incelendiğinde; kadın ve erkek arasındaki yapıyı oluşturan ve erkek egemen toplum yapısı anlamına gelen, kadın emeğinin yok sayılmasına ve erkek egemen toplum altında yaşayan, kadınların kendini geliştirmesine fırsat vermeyen cinsiyet eşitsizliği anlamına gelen adaletsiz rol dağılımının toplumsal cinsiyet kavramı üzerindeki etkisine denir (Sancar, 2009 ve Vatandaş, 2007). Araştırmacılar tarafından ataerkil toplum yapısındaki bakış açısının kökeni Freud'un psikoanaliz teorilerine göre tanımlanan erkek egemen toplum kurallarına göre işlenen düzende, erkek olmak toplum tarafından kabul görülmek olarak tanımlandığı için ataerkillik kavramı olarak adlandırılan bu düzen belirgin olarak

gözlenmektedir (Bozok, 2011). Feminist bakış açısına göre; ataerkil toplum yapısının işlendiği bu düzene göre artan kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddetin giderek arttığı bu toplumlarda cinsiyet ayrımcılığının, kadının emeklerinin yok sayılmaması için kadınların ezilmişlik düzeyine bakıp, erkeklerin iktidar oldukları bu düzenin işleyiş biçimleri sorgulanmalıdır (Sancar, 2011).

Hiyerarşik toplumsal düzende ataerkillik işleyişin kökenine bakıldığında; tarihçilerin yaptığı araştırmaya göre şehir devletlerinin ortaya çıkmasıyla ataerkil toplum düzeni de beraberinde ortaya çıkmıştır (Berktay, 2000). Bu anlamda endüstrileşmeyle beraber ortaya çıkan toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderek artmasıyla kadına verilen roller, kültürel kurallar çerçevesinde ataerkillik toplum düzeninin temelini oluşturmaktadır. Bununla beraber şiddet mağduru olan kadınların hak ve özgürlüklerinin engellenmesi ataerkillik işleyişinin kadına şiddet olaylarının artmasında kadının yaşadığı mağduriyet göz ardı edilemeyen bir olgu olarak literatüre sunulmuştur. Bu anlam çerçevesinde; toplumsal normlar tarafından kadına ve erkeğe verilen rollerden dolayı, Kimmel (2005) tarafından erkekliğin ne olduğu ve ne olmadığı araştırılmış. Bunun sonucunda ise; erkeklerin 'öteki' olarak anlam ifade edilen kimliklerden kaçış; eşcinsellikten korkma gibi cinsiyetçi kavramlar ön plana çıkmıştır (Kimmel, 2005). Güç ilişkisinden doğan ve küresel erkek egemenliği tarafından inşa edilen ataerkillik erkeğin kadın tarafından üstün olduğuna dikkat çekmekte, kadının tek bir kalıba sığdırılarak toplumsal hayattan uzaklaşması öğrenilen davranış ve kültürel çevrenin etkisiyle kadına yönelik şiddet olaylarını arttırmaktadır. Bu anlamda; kadının toplumsal hayata uyum sağlaması için imkanlar sağlayarak, kadının emeğinin hiçe sayılmadığı ve toplum tarafından saygı görülmesini sağlayarak her türlü cinsiyet ayrımcılığının önüne geçmesi hedeflenmelidir. Bu sayede kadının toplumdaki yerinin ve toplum içinde var olan haklarının verilmesi için desteklenmelidir.

2.7. Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Depresyon

Şiddete maruz kalan kadınlarda genel anlamda umutsuzluk, çökkünlük, duygularını ifade etmekte zorluk, kendilik algısında belirgin düzeyde düşme, psikomotor becerilerinde yavaşlama, uykuya dalmada güçlükler meydana gelmekle beraberinde bazen intihar düşünceleri belirgin olarak gözlenmektedir. Yapılan araştırmalara göre kadınların maruz kaldıkları şiddetin %50'den fazlası kadınlarda depresyonu tetikleyici unsur olarak belirlenmiştir (Akalin ve Arıkan, 2017).

Şiddete maruz kalan kadınlarda genel olarak en sık rastlanılan psikopatolojik belirtilerden biri depresyondur. Ve bu anlamda Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO, 2002) verilerine bakıldığında şiddete bağlı depresyon düşünceleri en çok kadınlarda gözlenmektedir. Yapılan literatür araştırmalarına göre; şiddet mağduru 1440 kadın ile yapılan çalışmada majör depresif bozukluğun görülme sıklığı 24.2 olarak bulgulanmıştır (Ribeiro, 2013). Psikopatolojik bozukluk olan depresyonun ortaya çıkmasında önemli etkenlerden bir diğeri; kadınların ekonomik gelirlerinin yetersizliği, şiddet ile başa çıkma becerisinin yetersiz kalması, toplum baskısı ile şiddete boyun eğme ve şiddeti kabul etme, kadın ve erkeklerin cinsiyet eşitsizliği, öğrenilmiş davranış biçimleri gibi etkenler depresyonun ortaya çıkmasında önemli nedenler olarak gösterilebilir (Fawole 2008; Riger ve Krieglstein 2000; Casique ve Furegato 2006; Köse ve Beşer 2007).

2.7.1. Depresyon Tanım ve Belirtiler

Bazı ruhsal hastalıklar için söz edilen melankoli kavramı, M.Ö bugünkü depresyonun özelliklerini taşımaktaydı. Kraepelin ruhsal hastalıkları ikiye ayırmıştır. Bunlardan; içsel ve dışsal ayırım depresyon hakkında ortaya atılan en önemli yapı taşı niteliğinde iki kavram olarak adlandırılmaktadır. Depresyonun ortaya çıkmasında genetik faktörlerin etkili olabileceği gibi çevresel etmenler de etkili olabilmektedir. Kadına yönelik şiddet ve intiharla sonuçlanan ve kadının yaşamının zorlu şartlarından doğan geleceğe umutsuzluk, stres, benlik saygısında belirgin şekilde gözlenen düşme, mutsuzluk ile ilişkili olup, bireyin ruhsal olarak çöküntü yaşaması durumuna denilmektedir. (Öztürk, 2004). Freud'un psikanalitik araştırmalarına göre; erken çocukluk döneminde sevilen kişinin kaybı ardından yaşanan duygu melankoli olarak nitelendirilirken bilinçdışında olumsuz duygular beslenilmesi öfke olarak adlandırılır. Olumsuz duygular var olan nesneye aktarılmadığında kişinin kendisine yöneltilir çevresel faktörlerin etkisiyle derin acılı bir his oluşur çevreye karşı var olan ilginin kaybedilmesi, kendini cezalandırmaya yönelik öz kıyım düşünceleriyle eşlik etmektedir. Bu durumda depresyonun ortaya çıkmasında büyük etken oluşturur (Freud, 1993). Psikodinamik kuramcılar; Klein ve Jacobson'a göre; erken çocukluk döneminin depresyonun oluşmasında önemli bir etken oluştururken benlik saygısında ki düşüş ise depresyonun ortaya çıkmasında bir etken sayılabilmektedir (akt., Butcher ve ark., 2013).

Günümüz toplumunda kadınlara birçok roller verildiği için, hem maddi açıdan hem de manevi açıdan ağır sorumluluk altında olmaları stres faktörlerinin etkisiyle benlik saygısında düşme ve depresyon gibi rahatsızlıkların ortaya çıkması olağandır (Cimilli, 2000). Yapılan literatür araştırmalarına göre; depresyonun görülme sıklığı kadınların erkeklere oranla daha yüksek

seviyede olduğu literatür kaynaklı desteklenmektedir. Çünkü ataerkil toplum yapısının baskın olduğu kültürlerde ve kadının ekonomik gücünün elinden alınmasıyla ve kadına ağır sorumluluklar verilmesiyle, özellikle küçük yaşlarda evlenen kadınlar için daha fazla strese maruz kalınması ve erkek egemen toplumlarda kadına yönelik şiddet olaylarının artması depresyonun ortaya çıkmasında belirgin bir nedendir (Alper, 2012).

2.8. Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı

Küresel dünya üzerinde insan davranışlarının temel sebeplerini bulmak için altında yatan bazı nedenleri anlamak bireyin yaşantısında, kişilik ile ilgili birçok kavramın tanımlanması için temel hedef oluşturmaktadır. Bu anlamda kişiler arasında ilişkiyi anlamak için kendilik algısı yani benlik kavramı ön plana çıkmaktadır (Cevher ve Buluş, 2007). Benlik (self) kavramı, ilk olarak William James (1963) tarafından ortaya çıkan ve kişinin benliğini oluşturan çevresel ve biyolojik faktörler olarak kişilik gelişimine etki eden her şey olarak adlandırılmaktadır (James, 1963, akt., Karabulut, 2014). Ünlü düşünürlerin benlik kavramı ile ilgili sorulan soruların başında insan davranışlarının temeline dayandırılan akıl ve beden arasında ki düşüncenin bilginin doğasıyla bağdaştırarak ortaya çıkan insan davranışlarıdır. Ünlü filozof Descartes'in "Düşünüyorum, o halde; varım" söylemiyle benlik algısı kavramına vurgu yapılmaktadır (Cevher ve Buluş, 2007). Kendilik algısı, bireyin kendi karakterlerine ilişkin duygu ve düşüncelerinin iyi ve/veya kötü ayırımına vararak kişinin kendini nasıl gördüğü ile ilgili tutumlarını ve görüşlerini kapsamaktadır (Öz, 2004). Kendilik algısı yüksek olan kişilerin hayata ya da var olan probleme karşı baş etme stratejileri gelişmiş olup, kendi inançları doğrultusunda toplum içinde kabul görülen ya da var olan düşüncelerini kabule yönelik girişimlerde bulunur, bununla birlikte başka bireylerin görüşlerine de saygı duymaktadır. Fakat kendilik algısı düşük olan bireylerde genel anlamda özgüven problemleri, toplum içinde aidiyet duymama, kendini ispat edememe davranışları, başkalarının fikirlerine saygı duymayıp olumsuz tutum ve davranışlar sergilenmesi gözlenmektedir (Ulusoy, 2013). Bu anlamda Festinger'in Sosyal Karşılaştırma kuramına bakıldığında kişilerin iyilik hallerini sürdürebilmeleri için, kendilerinden daha kötü durumda olan kişilerle kıyaslayarak iyi olma halinin tehdidi altında ortaya çıkmaktadır (Bilgin, 2014). Öğrenilen davranışların temelinde; çocukluk çağı deneyimleriyle başlayıp, yetişkinlik yıllarına kadar sürmektedir. Eğer çocuk güvenli aile ortamında değilse hayata karşı tutum ve davranışları da olumsuz olabilmektedir. Fakat güvenli aile ortamında geçirilen çocukluk sağlıklı bir birey olarak yaşamına devam edecektir (Türkçapar, 2014). Alan yazına bakıldığında; şiddete maruz kalan birçok kadının

çocukluk çağı travmaları araştırıldığında çocukluk çağı deneyimlerinde şiddete maruz kaldıkları ya da şiddete tanık oldukları gözlenmiştir (Fonagy, 1999). Şiddete maruz kalan kadınların, travmatik yaşantıları olumsuz duygu ve düşüncelere sebebiyet vermektedir. Utanç, korku, suçluluk, çaresizlik gibi duygular mağdur olan kadının kendilik algısında düşmeye neden olabilmektedir. Yaşanılan şiddetin kadınlar üzerinde benlik saygısında azalma ve duygusal/psikolojik anlamda uzun süren bir hasara neden olabilmektedir (Özgen ve Aydın, 1999). Dolayısıyla yaşanan şiddet döngüsünün cinsiyetçi normlar üzerine kurulu olduğu ve şiddete maruz kalan kadınlarda kendilik algısında duygusal ve psikolojik olarak olumsuz bir etken olduğu söyleyebiliriz.

2.9. Şiddet İle Başa Çıkma Stratejileri

Latince kökeni 'resile' anlamına gelen ve yeniden yapılandırma kelimesinden türetilmiştir (Almedom ve Glandon, 2007). Şiddet mağduru kadınların, maruz kaldıkları şiddet olayları karşısında bilişsel ve fizyolojik olarak stres tepkileri göstermesi, aslında var olan duruma karşı başa çıkma ile ilgili tepkilerin bütününe denilmektedir. Bireyler ağır travmatik olaylar karşısında ya da yaşamlarını tehdit edici herhangi bir zorluğa karşı iç dünyalarını stresten uzak tutmak için ve varoluşsal amacını sürdürmeye yönelik savunma mekanizmaları; olayları kontrol altında tutma isteği, stresi azaltmaya yönelik olarak gösterilen dayanabilme çabalarının oluşturduğu bir süreçtir (Folkman ve ark.,1986). Aslında bu süreç beden ve zihin arasında benlik seviyesini ön plana tutmak amacıyla yapılan bir gereksinimdir (Kurt, 2011). Kişilerin başa çıkma stratejileri herhangi psikopatolojik belirtilerin ortaya çıkmaması için gösterilen bir araçtır ve ortaya çıkan bu gereksinim aslında kendilik algısı ile yakından ilişkilidir. Çünkü bireyin olaylar ve stresli durumla başa çıkma yeterliliğinin bulunması kendilik algısını olumlu yönde etkilemektedir (Akpınar, 2013). Başa çıkma stratejileri bir iyileşme olmanın yanı sıra kaygının ortaya çıkmasına karşın sağlıklı işleyişin önleyici çaba ile beraber olumlu duyguları içermektedir. Başa çıkma stratejilerinin stresli durumlar karşısında öz yeterliliğinin yüksek olduğu ve kişinin etkili biçimde sağlıklı bir yol izlemesi olarak tanımlanabilmektedir (Şahin ve Durak, 1995). Yapılan araştırmalara göre; başa çıkma yeterliliği düşük olan kadınlarda aile ve iş yaşamında çeşitli zorluklarla karşılaştığında anlamlı olarak ortaya çıkan kaygı durumlarını baş etmekte yetersiz kalabilirler. Kültürel anlamda ve yaş ile doğru orantılı olarak organize etmekte zorluk çekmekle beraberinde psikosoyal anlamda da geri çekilme gösterebilmektedir (Çelik ve Ekici, 2015). Şiddet mağduru kadınların çocukluk çağı deneyimlerine bakıldığında; istismar yaşayan ve istismarı deneyimleyen hafızanın olumsuz olaylarını hatırlamakta güçlük çekerler. Maruz kalınan

şiddetin küçük yaşta olması ve etkisi de önem arz etmektedir. Şiddet mağduru kadınların başa çıkma stratejileri, şiddet mağduru olmayan kadınlara göre yapılan literatür araştırmalarında yaşadığı şiddet, toplumsal baskı, ekonomik özgürlüklerinin olmayışı kendilik algısında güvensizlik ve sosyal destek arayışı konusunda yetersiz çabaları gözlenmektedir (Akpınar, 2013). Şiddetin boyutu ve etkisi ne olursa olsun kadınların sosyal destek arayışından vazgeçmemeleri ve yaşanan şiddete karşı başa çıkma becerilerinin öğrenilmesi bu anlamda fayda sağlayıcı bir faktör olabilmektedir.

2.10. Sosyal Destek

Kişilerin hayatında önemli yer tutan çevresi; arkadaşları, ailesi yakın komşularının oluşması sosyal güvenlik anlamında, kişinin güvenilebileceği ve sosyal kaynaklardan faydalanabileceği desteğin var oluşu kendini yalnız ve yetersiz hissetmesinin önüne geçebilmektedir. Şiddet mağduru kadınlarla yapılan çalışmalara göre; kadınların yaşamış oldukları şiddet sadece kendisini değil, kadının içinde bulunduğu sosyal ortamı yani çevresi etkileyen bir problemdir (Lanier ve Maumme, 2009). ‘Ekolojik kuram’a göre kadınların maruz kaldıkları şiddet yalnızca kadını değil, kadının içinde bulunduğu toplumu da etkileyecektir. Örneğin şiddete maruz kalan bir kadında depresyon oluşumu ya da şiddete bağlı olarak öfke kontrol bozukluğunun ortaya çıkması çocuğunu da etkileyecektir ve sağlıklı bir aile ortamında büyümeyen çocuk büyüdüğünde aynı şiddeti ya başkalarına gösterir ya da psikopatolojik bozulmalar gözlenmesi olağan bir durum sayılabilmektedir. Şiddet mağduru kadınların yaşadığı en büyük sorunlardan biri ise yaşadığı travma sebebiyle depresyon geçirip içine kapanabilir, ya da intihar etme olasılığı yüksek olarak belirtilmiştir. Bu yüzden çevresiyle sağlıklı ilişkiler kuramayabilir ve bu anlamda en çok çevresinin desteğini görmek isteyecektir (Kocot ve Goodman, 2003). Şiddete uğrayan kadının sosyal destek almamasının bir diğer önemli nedeni ise; failin mağdura karşı sosyal destek alabileceği her şeyden mahrum bırakması kadını şiddet gösteren erkeğe karşı bağımlı hale getirip, sosyal destek arayışının önüne engeller kurulmasını sağlayacaktır. Erkek egemen toplumda kadının iş yaşantısının olmaması ve ekonomik olarak erkeğe bağımlı kalınması da bu çabaların önüne geçebilmektedir. Şiddete maruz kalan kadınların topluma kazandırılması için bu anlamda en önemli desteğin yakın çevresi tarafından gelmesi, bireyin stresle başa çıkmalarında hizmet programlarının var olması, kadın sığınma evleri ve sosyal medya aracılığı ile şiddetin daha fazla yayılmasının önüne geçerek kişilerin sağlıklı ilişkiler kurulmasında ve kadına yönelik şiddetle mücadele edebilmek için çeşitli kurumlarla işleyişi sağlamak kadının sosyal destek arayışına katkı sağlayabilmektedir (Kararımak, 2006).

2.11. Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Yönelik Yasal Düzenlemeler

Tarihsel süreç içerisinde kadına uygulanan şiddetin insan hakları ihlali olduğunu ve Birleşmiş Milletler kurulduktan sonra insan hakları ve hukukuna saygı gösterilmesi anlamında desteklenmesi hedeflenen temel amaçlardan biri olmuştur (Topal, 2014). San Francisco Konferansında 24 Ekim 1945'te insan hakları hukukunun uluslararası bir konu olarak gündeme getirilmesinde büyük etken olmuştur (Çalık, 2015). Bir başka uluslararası kadın haklarını savunmaya yönelik sözleşmelere bakıldığında CEDAW olarak bilinen kadın hakları ihlaline karşı yapılan ilk sözleşmedir ve içerik olarak kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kalkması ve şiddetin önüne geçebilmek için, eşitliğin sağlanması adına ve ataerkil toplum yapısının pozitif yönde anlamlı olması halinde şiddet olaylarının devam edilmesine dikkat çekmektedir. Kurulan ilk uluslararası sözleşme niteliğini taşımaktadır (Özdamar, 2009). Avrupa Birliği konsey toplantısında ise Birleşmiş Milletlerle yapılp Almanya'nın Brüksel kentinde yapılan toplantı kararına göre; bir kampanya açılmış “Şiddete Hayır – Say No to Violence” adlı bu kampanyada düzenlenen şiddet mağduru kadınların acil yardım çağrısı üzerine kişi ve kurumlarca desteklenmesi için zemin hazırlanmıştır. Ülkemizde İstanbul Sözleşmesi (Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi/ Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence) 2011 yılında imzalanmış olup, kadına şiddetle mücadele adına yapılan ve kadına yönelik şiddeti önlemek amacıyla diğer toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde olup, her türlü ayrımcılığın önlenmesi adına ve kadınların korunması için yapılan uluslararası alanda ilk sözleşmedir (Mor Çatı, 2016).

Şiddetin türü ne olursa olsun; şiddet algısı kültür seviyesine, toplumun gelişmişlik düzeyine, eğitim ve hukuksal alanda ki yeniliklere bağlı olmakla beraber toplumda ve günümüzde hala en üst düzeyde etkisini gösterebilmektedir. Yapılan çalışmaların ve sözleşmelerin en önemlisi şiddetin temelinde bilinçli bir toplum olunursa ve yapılan mevzuatlar ile mücadele sağlanırsa daha çok olumlu sonuçlar verebilir. Şiddet toplum dışı olan en ilkel davranış modelidir.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada bilimsel araştırma yöntemlerinden birisi olan nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemleri herhangi bir durum, olay ya da olguyu nesnelleştirmek amacı ile kullanılan bir yöntemdir. Aynı zamanda nicel araştırma yöntemi gözlemlenen durum ya da olayların ölçülen ve sayısal olarak ifade edilen bir model olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. Farklı değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacı ile kullanılmıştır. İlişkisel tarama modellerinde elde edilen veriler sayesinde değişkenler arasındaki etkileşime dayalı yorum yapmaya yardımcı olmaktadır. Bu nedenle çalışmada değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek amacı ile bu modelden yararlanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma'nın örneklemini, Diyarbakır ilinde ikamet eden, çalışma grubu yetişkin, okuma yazma bilen 18-60 yaş arası kadın bireylerden oluşmaktadır. Çalışmada, olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden, amaçsal örnekleme kullanılmıştır. Hayatının herhangi bir döneminde ekonomik, fiziksel, cinsel veya sözel/duygusal şiddete maruz kalan 200 kadın ve şiddete maruz kalmayan 200 kadın bireylerden oluşan ve iki gruba ayrılarak, alınan sonuçlar üzerinden karşılaştırmalar yapılmıştır. Toplam gönüllü olarak 400 kadının araştırmaya katılması planlanmıştır. Şiddet mağduru olan ve şiddet mağduru olmayan kadınlarla görüşülüp 400 anket çalışmada kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket uygulanmakta olup, gönüllülük esasına dayanarak uygulama gerçekleştirilmektedir. Anketin yanıtlanması ortalama 20-25 dakika arasında sürmüştür. Anket formu beş grup soru formlarından oluşmakta ve ilk grup anket formu katılımcıları demografik özellikleri ile ilgilidir. İkinci grup anket formu depresyonla ilgili ölçek, üçüncü grup anket formu kendilik algısı ile ilgili ölçek, dördüncü grup anket formu başa çıkma stratejileriyle ilgili ölçek ve beşinci grup anket formu kadına yönelik psikolojik şiddet ölçeği araştırmaya dahil edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın örneklemini oluşturan katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla katılımcılara demografik bilgi formu verilmiştir. Oluşturulan bu form ile katılımcıların yaşı, cinsiyeti, ilişki durumu, aylık ortalama geliri, eğitim durumu, meslekleri ve hayatlarının herhangi dönemlerinde maruz kaldıkları şiddet, eğer şiddete maruz kaldıysa bu şiddetin sıklığı ve türünün ne olduğu, şiddet ile baş edebilmek için neler yapıldığı ve hayatının

herhangi bir döneminde psikolojik ve/veya psikiyatrik tedavi alınıp alınmadığı ile ilgili bilgileri elde edilmek amacıyla hazırlanan bu form “Demografik Bilgi Formu” adı altında uygulanmıştır. Veri Toplama Materyalleri: Beck Depresyon Envanteri (BDE), Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği, Sosyal Karşılaştırma Ölçeği (SCS) ve Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği (KYPŞÖ) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

3.3.1. Sosyo-demografik Veri Formu

Sosyo-demografik bilgi formunda araştırmaya dahil edilen katılımcıların yaşı, mesleği, kendilerinin eğitim düzeyleri, medeni durumları, katılımcıların kiminle yaşadıkları ile ilgili istenilen bilgiler, anne ve babalarının birlikte yaşayıp yaşamadıkları ile ilgili bilgiler, maddi durumları, hayatlarının herhangi bir döneminde maruz kaldıkları şiddet, eğer katılımcılar şiddete maruz kalmış ise hangi tür şiddete maruz kaldıkları ile ilgili bilgiler, hangi sıklıkla maruz kaldıkları şiddet, şiddeti uygulayanın yakınlık derecesi, birlikte olunan kişinin daha önce başkasıyla ilişki yaşayıp yaşamadığı, şiddete uğramış ise şiddet ile baş etmek için herhangi bir yardım talebinin olup olmadığı ve daha önce psikolojik ve/veya psikiyatrik bir yardım alınıp alınmadığıyla ilişkili sorulara cevap vermeleri beklenmiştir. Sosyo-demografik özellikler toplam 14 maddeden oluşmaktadır.

3.3.2. Beck Depresyon Envanteri

Beck Depresyon Envanteri (BDE); 4'lü Likert tipi ve 21 maddeden oluşan ve depresyonda belirgin olarak gözlenen duygusal, bilişsel ve motivasyonel alanlarda yapılan değerlendirme ölçeğidir. Günümüzde depresyon ölçümü olarak kullanılan ve Beck (1961) tarafından geliştirilen bir envanterdir. Ölçeğin; geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen; güvenilirlik katsayılarının 0.60 ve 0.87 ve geçerlik katsayılarının 0.65 ve 0.68 arasında değiştiği gözlenmektedir. Hisli (1989) tarafından gerçekleştirilen Türkçe adaptasyon çalışmasında ölçeğin yarıya bölme güvenilirliği 0.74, madde analizi sonucu cronbach alfa katsayısı 0.80 ve Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI) D Skalası Beck Depresyon Envanterinin geçerlilik çalışmalarında sık kullanılan bir ölçek olduğu için kişinin depresif duyguları ve depresyon ile ilgili yer alan maddeler mevcuttur; bu ölçekte yer alan maddeler genellikle; kendini değersiz hissetme, suçluluk duyguları, bilişsel ve fizyolojik anlamda yavaşlamalar, gelecekte umutsuzluk ve hayata karşı kötümserlik gibi maddeler yer almaktadır. Beck Depresyon Envanteri MMPI kişilik testinin bir alt testi olmakla beraber kişinin depresif duygularını anlamlı olarak bağımsız kullanılabilen bir ölçektir. Yapılan birlikte geçerlik analizi sonucu 0.50 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek puan 0-63

arasında değişmektedir. Beck Depresyon Ölçeğinin iki alt gruptan oluşan (normal ve depresif) elde edilen faktör yapıları Türkçe formun yapı geçerliliğine katkı sağlayabilir. Alınan toplam puan üzerinden; 0-9 = normal, 10-16= hafif düzey, 17-29= orta düzey, 30-63=şiddetli depresyon olarak yorumlanmaktadır (Hisli, 1989).

3.3.3. Sosyal Karşılaştırma Ölçeği

Gilbert ve Trent tarafından geliştirilen, 5 madde halinde biçimlendirilen ölçeğin orijinal adı; ‘Social Comparison Scale’dir. Şahin, Durak ve Şahin (1992) tarafında Türkçe’ye uyarlanan ve bazı maddelerin eklenmesiyle beraber 18 madde olan, kendilik algısını ölçen 1-6 arasında yüksek puanlar olumlu kendilik algısını, düşük puanlar ise; olumsuz kendilik algısını ölçen Likert tipi bir ölçektir. Ölçekte yer alan maddeler; Yetersiz-yeterli; beceriksiz-becerikli; başarısız-başarılı; sevilmeyen-sevilen; içedönük-dışadönük; yalnız-yalnız değil; dışlanmış-kabul görmüş; sabırsız-sabırlı; hoşgörüsüz -hoşgörülü; söyleneni yapan-insiyatif sahibi; korkak-cesur; özgüvensiz-özgüvenli; çekingen-atılgan; dağınık-düzenli; pasif-aktif; kararsız-kararlı; antipatik-sempatik; boyun eğici-hakkını arayıcı şeklinde yer almaktadır. Orijinal halinde bulunmayan ve Türkçe form oluşturulurken, yeni maddeler eklenmesiyle oluşturulan ölçeğin, 501 katılımcı ile yapılan güvenirlik çalışmasından elde edilen sonuçlara göre; Sosyal Karşılaştırma Ölçeğini oluşturan maddelerle toplam puan arasındaki korelasyonların 0,43 ile 0,78 arasında değiştiği, toplam puan için elde edilen Cronbach alfa katsayısı =0,893, test-tekrar test güvenirlik değerinin alfa sayısının =0,918 ve iç tutarlılık değerinin ise=0,878 olduğu bulunmuştur. Spearman-Brown split half değeri 0,892 olarak bulunmuştur. ($p<0,0001$). Ölçeğin güvenirliğinde (reliability) değişmezlik için test-tekrar test yöntemi, ölçümcü güvenirliği için gözlemciler içi uyum ve iç tutarlılık için testi-yarılama, geçerliliğinde (validity) ise yapı geçerliliği yöntemleri kullanılmıştır. Faktörlere ait maddelere bakıldığında; birinci faktörün “sosyal sınıf bileşenleri”, ikinci faktörün “çekicilik bileşenleri” ve üçüncü faktörün “sosyal meziyetler” alt ölçekleri olabileceği düşünülmüş ve faktörler bu şekilde isimlendirilmiştir. Bu yöntemlerde Cronbach-alfa, korelasyon, Spearman-Brown, faktör analizi, t-testi ve ki-kare testi, ana bileşenler, Scree test ve Varimax dönüşümü formülleriyle analizler yapılmıştır. Kişinin başkaları ile kıyaslandığında kendini çeşitli boyutlarda nasıl gördüğüne ilişkin algılarını ölçen SCS-Türkçe uyarlaması, güvenirliği (Cronbach-alfa =0,918) ve geçerliliği yüksek, klinisyenler tarafından kısa sürede uygulanabilecek bir ölçektir (Öksüz ve Malhan, 2004).

3.3.4. Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği

1989 yılında Carver, Scheier ve Weintraub tarafından geliştirilen 15 alt boyut ve 60 madde iken, 2003 yılında Zuckerman ve Gagne tarafından geliştirilen ölçekte, Kendine Yardım, Yaklaşım, Uyum Sağlama, Sakınma-Kaçınma ve Kendine Ceza isimli 5 faktör ve 40 madde olarak revizyon edilen 4'lü likert tipi bir ölçektir. Kişinin stres verici olaylar karşısında var olan durumun olumsuz etkilerini en aza indirmek veya etkisini tamamen ortadan kaldırmak için ve kişinin stres verici olaylar ile başa çıkma tutumlarını bilişsel ve davranışsal olarak mümkün kılmakla beraber ölçekte herhangi bir olumsuz madde bulunmamaktadır (Folkman, 1984: 839-852; Folkman ve Moskowitz, 2004: 746). Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ve test tekrarı yöntemleriyle yapılan, geçerliği ise kapsam geçerliği ve dil geçerliği ile bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 160, en düşük puan 40'tır. Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe ve İngilizce uygulamaları arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için yapılan pearson momentler çarpımı korelasyon katsayıları, "Kendine Yardım" alt ölçeğin açısından $r = .922$, "Yaklaşım" alt ölçeğin açısından $r = .903$, "Uyum Sağlama" alt ölçeğin açısından $r = .918$, "Sakınma-Kaçınma" alt ölçeğin açısından $r = .901$, "Kendine Ceza" alt ölçeğin açısından $r = .897$ ve toplam puan açısından $r = .932$ olarak $p < .001$ düzeyinde anlamlılık düzeyinde olduğu bulunmuştur. Bulgularan bu sonuç, uygulamalar arasındaki tutarlılığın yüksek olduğunu, dolayısıyla dil eşdeğerliğinin olduğunu sağlamıştır. Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin iç tutarlılığını veren Cronbach's Alpha Katsayısı $.766$ olduğu belirlenmiştir. Fakat analiz sonuçlarında "madde-test (toplam) istatistikleri" tablosundaki "Düzeltilmiş madde test (toplam) korelasyonu" sütununa bakıldığında ölçekte bulunan 2., 4., 13., 23., 26., 31., 36., 37. maddelerin korelasyon katsayılarının $.20$ 'nin altına düşmesinden dolayı bu maddeler elenip ölçekten çıkarılmış olup, ölçeği oluşturan maddelerin iç tutarlılığını veren Cronbach Alpha Katsayısı 32 madde üzerinden tekrar hesaplanmış, bu durumda Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin iç tutarlılığını veren Cronbach Alpha Katsayısı $.979$ olduğu belirlenmiştir. "Kendine Yardım" alt ölçeği açısından Cronbach Alpha Katsayısı $.969$, "Yaklaşım" alt ölçeği açısından Cronbach Alpha Katsayısı $.989$, "Uyum Sağlama" alt ölçeğin açısından Cronbach Alpha Katsayısı $.980$, "Sakınma-Kaçınma" alt ölçeğin açısından Cronbach Alpha Katsayısı $.981$, "Kendine Ceza" alt ölçeğin açısından Cronbach Alpha Katsayısı $.983$ belirmiştir. Bu sonuç ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin test tekrar test yöntemi ile elde edilen korelasyon puanlarının "Kendine Yardım" alt ölçeğin açısından $r = .803$, "Yaklaşım" alt ölçeğin açısından

$r = .786$, “Uyum Sağlama” alt ölçeğin açısından $r = .759$, “Sakinme-Kaçınma” alt ölçeğin açısından $r = .795$, “Kendine Ceza” alt ölçeğin açısından $r = .774$ ve toplam puan açısından $r = .812$ olarak $p < .001$ düzeyinde anlamlılık düzeyinde olduğu, belirlenen bu sonuçta ölçeğin farklı zamanlarda uygulanmasıyla elde edilen puanları arasında yüksek bir tutarlılık olduğunu, kararlı sonuçlar verdiğini göstermektedir. Verilerin analizinde SPSS 19.0 istatistik paket programı kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $.001$ olarak alınmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi için ise Lisrel 8.51 paket programı kullanılmıştır. Sonuç olarak güvenilirlik ve geçerlik ile ilgili elde edilen bulgular, 5 faktör, 32 madde olarak “Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği”nin, Türkiye’de kişilerin başa çıkma tutumlarını ortaya koyabilmek için kullanabileceğini göstermektedir. Maddeler puanlanırken “Asla Böyle Yapmam” için 1, “Çok Az Böyle Yaparım” için 2, “Böyle Yaparım” için 3, “Çoğunlukla Böyle Yaparım” için 4 puan verilir (Dicle ve Ersanlı, 2015).

3.3.5. Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği

Tolman (1989) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanan Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği (KYPSÖ; Psychological Maltreatment of Women Inventory; PMWI) Likert tipi bir ölçek olup, 1 (hiç) ve 5 (çok sık) skalasında alınmakta olup UD (uygun değil) seçeneği de mevcuttur. Erkeklerin kadın partnerlerine uyguladığı psikolojik şiddeti ölçmek amacıyla oluşturulan ve birçok çalışmada ilişkilerdeki psikolojik şiddeti tespit eden, 48 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin geçerlilik çalışması Tolman (1999) tarafından yapılmıştır. Puanlama her bir alt ölçek için kendi içinde toplam puan hesaplanarak yapılmaktadır (Tolman, b.t.). İki alt ölçekten oluşmaktadır. Bunlardan birincisi kaynaklardan soyutlama, bağımlılık talep etme, geleneksel cinsiyet rollerine katı bir şekilde uyma gibi davranışlara ilişkin 26 maddelik baskınlık/soyutlama (dominance/isolation) alt ölçeği, ikincisi ise sözel saldırılar, küçümseyen davranışlar ve duygusal kaynakları esirgemek gibi davranışları içeren 22 maddelik duygusal/sözel (emotional/verbal) alt ölçeğidir. Baskınlık/soyutlama ve duygusal/sözel alt boyutların iç geçerlilik katsayısı Tolman (1989) tarafından sırasıyla $\alpha = .95$ ve $\alpha = .93$ olarak bulunmuştur. KYPSÖ hem kadınlarda hem de erkeklerde geçerli ve güvenilir, dört alt boyutlu bir ölçek olarak son halini almıştır: (1) kötü davranma, (2) kısıtlama, (3) kıskançlık ve (4) eleştiri. Her bir alt boyutun güvenilirlik değeri sırayla $\alpha = .96$, $\alpha = .90$, $\alpha = .85$, $\alpha = .70$ ve ölçeğin genel güvenilirliği $\alpha = .97$ ’dir (Vatandaşlar ve Hatipoğlu, 2019).

3.4.Verilerin Toplanması ve Uygulanması

Araştırmada kullanılan ölçeklerin kullanım izinleri alındıktan ve etik kurul onayından sonra, yaklaşık bir aylık süreç içerisinde toplanması düşünüldü, Nisan-Mayıs ayında, 27.04.2021-23.05.2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Katılımcılarla Diyarbakır ilinde yapılan anket çalışması Dünya'yı saran pandemi nedeniyle sokağa çıkma yasaklarının bulunmasıyla, Google form üzerinden görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Verilerin toplanma aşamasında araştırmacı tarafından geliştirilen ve sosyo-demografik bilgilerin alındığı Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiş ve katılımcılara herhangi bir teşvik verilmemiştir. Detaylı bilgilendirme ve katılım onayları, Google form üzerinden detaylı bir şekilde bilgilendirme yapılmıştır. Ölçekler uygulanmadan önce herhangi bir kimlik bilgilerinin istenmediği ve tamamen gönüllülük esasına dayandığı çalışmada belirtilmiştir. Uygulama öncesinde ölçeklerin uygulanması 20-25 dakika sürmesi belirtilmiştir. Toplanan veri formları etik ilke ve gizlilik kuralları çerçevesinde iki yıl boyunca araştırmacının sorumluluğunda güvenlik korumalı mail adresinde muhafaza edilecektir. Veri analizi öncesinde anket formları dijital ortamda hazırlandığı için boş cevap verme olasılığı yoktur. Belirli nedenler dolayısıyla anketini doldurmayan kadın bireyler araştırmacıya geri dönüt vermiştir. Gönüllülük esasıyla gerçekleştirilen ve araştırmanın kadınlar üzerinde yapılan bir çalışma olduğu için sadece kadın bireylerle çalışılmıştır. Ölçek uygulamasına toplam 400 kadın katılımcı dâhil olmuştur. Sosyo-demografik bilgi formunda, hayatının herhangi bir döneminde şiddete maruz kaldın mı? Sorusu Şiddet mağduru olan ve şiddet mağduru olmayan kadınlar üzerinde belirleyici bir soru seçeneğine yer verilmiştir. Araştırma verilerine 200 kadın katılımcı şiddet mağduru olan ve 200 kadın katılımcı şiddet mağduru olmayan kadın bireyler katılmıştır. Araştırma verilerinin istatistiksel analizi ve çözümlenmesinde Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 24.0 programı kullanılmış olup, tanımlayıcı istatistiksel veri girişleri yapıldıktan sonra verilerin normal dağılıma uygunluğu test edilmiştir. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ve psikolojik rahatsızlık öykülerine göre dağılımına ilişkin tablolar oluşturulmuş ve kullanılan ölçekler; depresyon düzeylerini ölçmek için; 'Beck Depresyon Envanteri,' kendilik algısı düzeylerini ölçmek için 'Sosyal Karşılaştırma Ölçeği,' şiddet ile başa çıkabilme düzeylerini öğrenmek için 'Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği' ve herhangi bir psikolojik şiddetin var olup olmadığını öğrenmek için 'Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği' araştırmaya dahil edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada verileri analiz etmek için SPSS 24.0 programını kullanılmıştır. Güvenirlik ve Geçerlik analizi sonrasında araştırmada hangi istatistiksel analiz yöntemini kullanacağını belirlemek için normallik analizi ve ölçekte yer alan sorulara katılımcıların verdikleri cevapların değişkenler olarak ifade edilen “depresyon”, “sosyal karşılaştırma”, “başa çıkma stratejileri” ve “ kadına yönelik psikolojik şiddet” arasındaki ilişki düzeyini belirlemek için ise Korelasyon Analizi yapılmıştır. Ölçeklere ve ölçeklerin alt boyutlarına yönelik betimsel analiz yapılarak ortalama ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Demografik özellikler ile “depresyon”, “sosyal karşılaştırma”, “başa çıkma stratejileri” ve “ kadına yönelik psikolojik şiddet” toplam puanlarının farklılaşmasına yönelik yapılan Mann Whitney U testleri ise tablolar halinde verilmiştir. Burada p değerinden aralarında anlamlılık olup olmadığı bakılmıştır. Anlamlı farklılık çıkanlarda ortalamaya göre yorum yapılmıştır. Ayrıca 2 ya da fazla değişkene sahip olan özellikler ile toplam puanlar arasında farklılık çıktığında hangi boyutlar arasında farklılaşma olduğunu ifade etmek için ve verilerin normal dağılım olup olmadığını anlamak için POST HOC analizi yapılmıştır. Bununla beraber, iki (ya da daha çok) değişken arasındaki ilişkinin, biri bağımlı diğeri bağımsız değişken olarak değişkenlerden birinin değeri bilinip diğeri değişken hakkında kestirim yapılmasını sağlamak amacıyla Regresyon Analizi yapılmıştır. Katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda hangi istatistiksel analizlerin kullanılacağını tespit etmek için normallik analizi yapılmıştır.

Tablo 1’de araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin normallik analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1 Normallik Analiz Sonuçları

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnova			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
depresyonortalama	,158	400	,000	,879	400	,000
sosyalkarşılaştırmaortalama	,132	400	,000	,909	400	,000
başa çıkmaortalama	,043	400	,075	,973	400	,000
Kendine yardım	,095	400	,000	,961	400	,000
Yaklaşım	,132	400	,000	,946	400	,000
Uyum sağlama	,111	400	,000	,953	400	,000

Sakinma-kaçınma	,091	400	,000	,958	400	,000
Kendine ceza	,122	400	,000	,927	400	,000
kadınlarayönelikpsikolojikortalama	,151	400	,000	,921	400	,000
Kötü Davranma	,130	400	,000	,927	400	,000
Kısıtlama	,225	400	,000	,862	400	,000
Kıskançlık	,174	400	,000	,927	400	,000
Eleştiri	,224	400	,000	,886	400	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların ölçeklerde yer alan sorulara verdikleri cevaplar doğrultusunda cevapların normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir ($p<0.05$). Buna göre araştırma kapsamında non-parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri ile şiddet görme durumlarını tanımlayan değişkenlerle ölçekler arasındaki farklılıkları tespit etmek için Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların depresyon düzeyleri, sosyal karşılaştırma düzeyleri, başa çıkma durumları ve kadına yönelik şiddet değişkenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile korelasyon ve regresyon analizi yapılmasına karar verilmiştir.

3.6. Güvenirlilik Analizi

Tablo 2’de araştırmaya katılan katılımcıların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda elde edilen güvenirlilik sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 2 Ölçeklere İlişkin Güvenirlilik Analiz Sonuçları

Ölçek Adı	Soru Sayısı	Cronbach’s Alpha
Depresyon Ölçeği	21	,965
Sosyal Karşılaştırma Ölçeği	18	,972
Başa Çıkma Ölçeği	32	,852
Kadınlara Yönelik Şiddet Ölçeği	44	,984

Tablo 2 incelendiğinde araştırmada kullanılan ölçeklerin yüksek düzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

4. BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Katılımcıların Demografik Dağılımlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 3 Katılımcıların Tanımlayıcı Bilgilerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken	f	%
Yaş	18-29	25,00
	30-39	25,00
	40-49	25,00
	50 Ve Üzeri	25,00
Çalışma Durumu	Ev Hanımı	33,0
	Çalışan	45,8
	Emekli	8,8
	Öğrenci	12,5
	İlkokul	8,0
Eğitim Durumu	Orta	11,5
	Lise	27,8
	Üniversite	52,8
Medeni Durum	Evli	60,8
	Bekar	17,8
	İlişkisi Var	11,8
	İlişkisi Yok	3,8
	Boşanmış	6,0
Kimle Yaşıyor	Tek	11,0
	Aile Ya Da Eş	81,5
	Arkadaş	6,0
	Akraba	1,3
	Yurt Vb	,3
Anne/Baba Durumu	Birlikte	62,3
	Ayrı	13,8
	Vefat Etti	24,0
Maddi Durum	Az	7,5
	Orta	44,8
	İyi	37,5
	Çok İyi	10,3

Katılımcıların yaş dağılımları bütün yaş gruplarında %25 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde ise %33'ü ev hanımı, %45,8'i çalışan, %8,8'i emekli ve %12,5'i öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların %8'i ilkokul, %11,5'i ortaokul, %27,8'i lise ve %52,8'i ise üniversite düzeyinden mezun olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların medeni

durumlarına bakıldığında %60,8'i evli, %17,8'i bekar, %11,8'i ilişkisi var, %3,8'i ilişkisi yok ve %6'sı eşlerinden boşanmıştır. Katılımcıların %11'i tek, %81,5'i ailesi ya da eşiyle birlikte, %6'sı arkadaşları, %1,3'ü akrabaları ve %0,3'ü ise yurt bakım evi gibi kurumlarda yaşamlarını sürdürmektedir. Katılımcıların anne ve babalarının %62,3'ü birlikte yaşarken %13,8'i ayrı yaşamaktadır. Ayrıca katılımcıların ebeveynlerinden herhangi birisinin ya da ikisinin de vefat edenlerin oranı ise %24 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların maddi durumlarına bakıldığında %7,5'i az, %44,8'i orta, %37,5'i iyi ve %10,3'ü çok iyi bir gelire sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4 Katılımcıların Şiddet Durumlarına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken		f	%
Şiddete Maruz Kalma	Evet	200	50,0
	Hayır	200	50,0
Maruz Kalınan Şiddet Türü	Fiziksel	43	10,8
	Psikolojik	88	22,0
	Cinsel	5	1,3
	Ekonomik	26	6,5
	Hepsi	56	14,0
	Hiç	182	45,5
Yaşanan şiddetin sıklığı	Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	183	45,8
	Zaman Zaman	183	45,8
	Her Zaman	34	8,5
Şiddet uygulayan	Aile Akraba	62	15,5
	Eş	113	28,2
	Partner	42	10,5
	Hiç Kimse	183	45,8
Aldatılma durumu	Evet	77	19,3
	Hayır	212	53,0
	Bilmiyorum	111	27,8
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme	Evet	58	14,5
	Hayır	342	85,5
Psikolojik ya da Psikolojik Yardım	Evet	79	19,8
	Hayır	321	80,3

Çalışmaya katılan katılımcıların %50'si şiddete maruz kalırken, %50'si şiddete maruz kalmamıştır. Şiddete uğrayan katılımcıların %10'8'i fiziksel, %22'si psikolojik, %1,3'ü cinsel, %6,5'i ekonomik şiddete maruz kalırken katılımcılardan %14'ü bu şiddet türlerinden tamamına maruz kaldığını belirtmiştir. Şiddete maruz kalan katılımcıların %45,8'i zaman zaman şiddete maruz kalırken %8,5'i her zaman şiddete uğradığını ifade etmiştir. Katılımcılardan %15,5'i aile ya da akrabadan, %18,2'si eşlerinden, %10,5'i ilişkisi olan partnerinden şiddete uğradığını belirtmiştir. Katılımcılardan eşleri ya da partnerleri ile birlikteyken aldatıldıklarını bilenler %19,3'ü, bilmeyenler 27,8'i ve aldatılmadım diyenler ise %53 olarak belirlenmiştir. Şiddete maruz kalan kadın katılımcıların şiddet gördükten sonra mücadele noktasında %14,5'i yardım talebinde bulunurken, %85,5'inin herhangi bir talepte bulunmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların süreç içerisinde psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına bakıldığında ise %19,8'i yardım alırken %80,3'ü yardım almamıştır.

4.2. Şiddet Gören Katılımcıların Demografik Dağılımlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 5 Şiddet Gören Katılımcıların Tanımlayıcı Bilgilerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken		f	%
Yaş	18-29	50	25,0
	30-39	50	25,0
	40-49	50	25,0
	50 Ve Üzeri	50	25,0
Çalışma Durumu	Ev Hanımı	78	39,0
	Çalışan	87	43,5
	Emekli	17	8,5
	Öğrenci	18	9,0
Eğitim Durumu	İlkokul	23	11,5
	Orta	36	18,0
	Lise	55	27,5
	Üniversite	86	43,0
Medeni Durum	Evli	115	57,5
	Bekar	30	15,0
	İlişkisi Var	28	14,0
	İlişkisi Yok	6	3,0
	Boşanmış	21	10,5
Kimle Yaşıyor	Tek	24	12,0
	Aile Ya Da Eş	160	80,0
	Arkadaş	11	5,5
	Akraba	4	2,0
	Yurt vd.	1	,5
Anne/Baba Durumu	Birlikte	112	56,0
	Ayrı	39	19,5
	Vefat Etti	49	24,5
Maddi Durum	Az	26	13,0
	Orta	119	59,5
	İyi	47	23,5
	Çok İyi	8	4,0

Şiddet gören kadınların demografik dağılımları incelendiğinde katılımcıların yaş dağılımları bütün yaş gruplarında %25 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde ise %39'u ev hanımı, %43,5'i çalışan, %8,5'i emekli ve %9'u öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların %11,5'i ilkököl, %18'i ortaokul, %27,5'i lise ve %43'ü ise üniversite düzeyinden mezun olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında %57,5'i evli, %15'i bekâr, %14'ü ilişkisi var, %3'ü ilişkisi yok ve %10,5'i eşlerinden boşanmıştır. Katılımcıların %12'si tek, %80'i ailesi ya da eşiyile birlikte, %5,5'i arkadaşları, %2'si akrabaları ve %0,5'i ise yurt bakım evi gibi kurumlarda yaşamlarını

sürdürmektedir. Katılımcıların anne ve babalarının %56'sı birlikte yaşarken %19,5'i ayrı yaşamaktadır. Ayrıca katılımcıların ebeveynlerinden herhangi birisinin ya da ikisinin de vefat edenlerin oranı ise %24,5 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların maddi durumlarına bakıldığında %13'ü az, %59,5'i orta, %23,5'i iyi ve %4'ü çok iyi bir gelire sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6 Şiddet Gören Katılımcıların Şiddet Durumlarına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken		f	%
Maruz Kalınan Şiddet Türü	Fiziksel	42	21,0
	Psikolojik	74	37,0
	Cinsel	5	2,5
	Ekonomik	20	10,0
	Hepsi	55	27,5
	Hiç	4	2,0
Yaşanan şiddetin sıklığı	Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	5	2,5
	Zaman Zaman	169	84,5
	Her Zaman	26	13,0
Şiddet uygulayan	Aile Akraba	51	25,5
	Eş	104	52,0
	Partner	37	18,5
	Hiç Kimse	8	4,0
Aldatılma durumu	Evet	72	36,0
	Hayır	71	35,5
	Bilmiyorum	57	28,5
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme	Evet	53	26,5
	Hayır	147	73,5
Psikolojik ya da Psikolojik Yardım	Evet	63	31,5
	Hayır	137	68,5

Şiddet gören kadınların şiddet görme durumlarına ilişkin tanımlayıcı durumları incelendiğinde şiddete uğrayan katılımcıların %21'i fiziksel, %37'si psikolojik, %2,5'i cinsel, %10'u ekonomik şiddete maruz kalırken katılımcılardan %27,5'i bu şiddet türlerinden tamamına maruz kaldığını belirtmiştir. Şiddete maruz kalan katılımcıların %84,5'i zaman zaman şiddete maruz kalırken %13'ü her zaman şiddete uğradığını ifade etmiştir. Katılımcılardan %25,5'i aile ya da akrabadan, %52'si eşlerinden, %18,5'i ilişkisi olan partnerinden şiddete uğradığını belirtmiştir. Katılımcılardan eşleri ya da partnerleri ile birlikteyken aldatıldıklarını bilenler %36, bilmeyenler 35,5'i ve aldatılmadım diyenler ise %28,5 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların şiddet gördükten sonra mücadele noktasında %26,5'i yardım talebinde bulunurken, %73,5'inin herhangi bir talepte bulunmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların süreç

içerisinde psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına bakıldığında ise %31,5'i yardım alırken %68,5'i yardım almamıştır.

4.3. Şiddet Görmeyen Katılımcıların Demografik Dağılımlarına İlişkin Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 7 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Tanımlayıcı Bilgilerine İlişkin Betimleyici İstatistikler

Değişken		f	%
Yaş	18-29	50	25,0
	30-39	50	25,0
	40-49	50	25,0
	50 Ve Üzeri	50	25,0
Çalışma Durumu	Ev Hanımı	54	27,0
	Çalışan	96	48,0
	Emekli	18	9,0
	Öğrenci	32	16,0
Eğitim Durumu	İlkokul	9	4,5
	Orta	10	5,0
	Lise	56	28,0
	Üniversite	125	62,5
Medeni Durum	Evli	128	64,0
	Bekar	41	20,5
	İlişkisi Var	19	9,5
	İlişkisi Yok	9	4,5
Kimle Yaşıyor	Boşanmış	3	1,5
	Tek	20	10,0
	Aile Ya Da Eş	166	83,0
	Arkadaş	13	6,5
Anne/Baba Durumu	Akraba	1	,5
	Birlikte	137	68,5
	Ayrı	16	8,0
	Vefat Etti	47	23,5
Maddi Durum	Az	4	2,0
	Orta	60	30,0
	İyi	103	51,5
	Çok İyi	16,5	16,5

Şiddet görmeyen kadınların demografik dağılımları incelendiğinde katılımcıların yaş dağılımları bütün yaş gruplarında %25 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların çalışma durumları incelendiğinde ise %27'si ev hanımı, %48'i çalışan, %9'u emekli ve %16'sı öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların %4,5'i ilkokul, %5'i ortaokul, %28'i lise ve %62,5'i ise üniversite düzeyinden mezun olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların medeni durumlarına bakıldığında %64'ü evli, %20,5'i bekâr, %9,5'i ilişkisi var, %4,5'i ilişkisi yok ve %1,5'i eşlerinden boşanmıştır. Katılımcıların %10'u tek, %83'ü ailesi ya da eşleriyle birlikte, %6,5'i arkadaşları, %0,5'i akrabaları ile yaşamlarını sürdürmektedir. Katılımcıların anne ve babalarının %68,5'i birlikte yaşarken %8'i ayrı yaşamaktadır. Ayrıca katılımcıların

ebeveynlerinden herhangi birisinin ya da ikisinin de vefat edenlerin oranı ise %23,5 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların maddi durumlarına bakıldığında %2'si az, %30'u orta, %51,5'i iyi ve %16,5'i çok iyi bir gelire sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Şiddet Durumlarına ilişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken		f	%
Maruz kalınan şiddet türü	Fiziksel	1	,5
	Psikolojik	14	7,0
	Ekonomik	6	3,0
	Hepsi	1	,5
	Hiç	178	89,0
Yaşanan şiddetin sıklığı	Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	178	89,0
	Zaman Zaman	14	7,0
	Her Zaman	8	4,0
Şiddet uygulayan	Aile Akraba	11	5,5
	Eş	9	4,5
	Partner	5	2,5
	Hiç Kimse	175	87,5
Aldatılma durumu	Evet	5	2,5
	Hayır	141	70,5
	Bilmiyorum	54	27,0
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme	Evet	5	2,5
	Hayır	195	97,5
Psikolojik ya da Psikolojik Yardım	Evet	16	8,0
	Hayır	184	92,0

Şiddet görmeyen kadınların şiddet görme durumlarına ilişkin tanımlayıcı durumları incelendiğinde şiddete uğrayan katılımcıların %0,5'i fiziksel, %7'si psikolojik, %3'ü ekonomik, %0,5'i bütün şiddet türüne maruz kalırken katılımcılardan %89'u bu şiddet türlerinden hiçbirine maruz kalmadığını belirtmiştir. Şiddete maruz kalan katılımcıların %7'si zaman zaman şiddete maruz kalırken %4'ü her zaman şiddete uğradığını ifade etmiştir. Ayrıca katılımcıların %89'u hiç şiddete maruz kalmadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılardan %5,5'i aile ya da akrabadan, %4,5'i eşlerinden, %2,5'i ilişkisi olan partnerinden şiddete uğradığını %87,5'i hiç kimseden şiddet görmediğini belirtmiştir. Katılımcılardan eşleri ya da partnerleri ile birlikteyken aldatıldıklarını bilenler %2,5'i, bilmeyenler 70,5'i ve aldatılmadım diyenler ise %27'si olarak belirlenmiştir. Katılımcıların şiddet gördükten sonra mücadele noktasında %2,5'i yardım talebinde bulunurken, %97,5'inin şiddet görmediğini belirterek, herhangi bir talepte bulunmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların süreç içerisinde psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına bakıldığında ise %8'i

yardım alırken yaşadığı depresyon, kendilik algısında ki problemler şiddete bağlı değilken, %92'si yardım almamıştır.

4.4. Ölçeklere İlişkin Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen toplam puanlara ve betimsel analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

4.4.1. Katılımcıların Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 9 Katılımcıların Depresyon Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Depresyon boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Üzüntü	400	,9500	1,29293
Kötümserlik	400	,6725	,92324
Geçmişteki başarısızlıklar	400	,7225	,98128
İlgi kaybı	400	,9525	,89288
Kendini suçlu hissetme	400	,7775	,88598
Kendini cezalandırma	400	,7100	,95823
Kendine sevgi	400	,6725	,85268
Kendini suçlama	400	,7325	,89608
İntihar düşünceleri	400	,4850	,77865
Ağlama durumu	400	,8800	1,11071
Sinirlilik ve tedirginlik	400	,7475	,93591
İnsanlara karşı ilgisizlik	400	,7875	,88561
Karar vermekte zorluk	400	,7125	,91484
Dış görünüm	400	,6075	,87198
Çalışmak	400	,9300	,97852
Uyku düzeni	400	,8550	,95722
Yorgunluk	400	,9500	,95644
İştah azalışı/artışı	400	,6025	,89806
Kiloda azalma/artış	400	,7950	,98254
Sağlık problemleri	400	,7900	,94771
Cinsel yaşam	400	,9225	1,07442

Katılımcıların depresyon düzeylerini belirlemek için yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların depresyon düzeyinin hafif düzeyde oldukları tespit edilmiştir (Ort: 16,25). Katılımcıların depresyon alt boyutları incelendiğinde en çok üzüntü ve yorgunluk boyutunda depresyona sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların intihar düşünce eğilimlerinin en düşük seviyede olduğu belirlenmiştir.

Tablo 10 Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Sosyal karşılaştırma boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Yetersiz/yeterli	400	4,4400	1,49566
Beceriksiz/becerikli	400	4,6225	1,44749
Başarısız/başarılı	400	4,4675	1,47967
Sevilmeyen birisi/sevilen birisi	400	4,7550	1,45094
İçe dönük/dışa dönük	400	4,3475	1,60098
Yalnız/yalnız değil	400	4,3800	1,67110
Dışta bırakılmış/kabul edilmiş	400	4,5825	1,57779
Sabırsız/sabırlı	400	4,1975	1,73378
Hoşgörüsüz/hoşgörülü	400	4,8600	1,45109
Söyleneni yapan/inisiyatif sahibi	400	4,6225	1,52506
Korkak/cesur	400	4,5775	1,49653
Kendine güvensiz/kendine güvenen	400	4,6475	1,55863
Çekingen/atılğan	400	4,4125	1,53729
Dağınık/düzenli	400	4,7675	1,44522
Pasif/aktif	400	4,5975	1,50204
Kararsız/kararlı	400	4,3300	1,66675
Antipatik/sempatik	400	4,7800	1,47208
Boyun eğici/hakkımı arayan	400	4,8250	1,51331
Genel Toplam	400	4,5674	1,26433

Katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların sosyal karşılaştırma toplam puanları 4,56 olarak tespit edilmiştir. Bu ortalama sonucuna göre katılımcıların kendilerini sosyal karşılaştırma düzeylerinin ölçekten alınan toplam puan boyutunda ortalamanın üzerinde olduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların sosyal karşılaştırma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın hoşgörülü/hoşgörüsüz boyutunda en düşük ortalamanın ise sabırlı/sabırsız boyutunda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11 Katılımcıların Başa Çıkma Stratejilerine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Baş çıkma stratejileri boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Kendine yardım	400	2,7983	,75475
Yaklaşım	400	2,9879	,70789
Uyum sağlama	400	2,8968	,72640
Sakinma-kaçınma	400	1,9654	,60490
Kendine ceza	400	2,1838	,91366
Genel Toplam	400	2,5899	,38963

Katılımcıların başa çıkma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların başa çıkma toplam puanları 2,58 olarak tespit edilmiştir. Ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde başa çıkma düzeyine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca başa çıkma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın yaklaşım boyutunda en düşük ortalamanın ise sakınma-kaçınma boyutunda olduğu görülmektedir.

Tablo 12 Katılımcıların Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Kadınlara yönelik psikolojik şiddet alt boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Kötü Davranma	400	2,0907	1,16847
Kısıtlama	400	1,7094	1,09145
Kıskançlık	400	2,2533	1,31937
Eleştiri	400	1,8450	1,13488
Genel Toplam	400	1,9982	1,10294

Katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet toplam puanları 1,99 olarak tespit edilmiştir. Ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca kadına yönelik psikolojik şiddet alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın kıskançlık boyutunda en düşük ortalamanın ise kısıtlama boyutunda olduğu görülmektedir.

4.4.2. Şiddet Gören Katılımcıların Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 13 Şiddet Gören Katılımcıların Depresyon Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Depresyon boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Üzüntü	200	1,6250	1,36885
Kötümserlik	200	1,0900	,99844
Geçmişteki başarısızlıklar	200	1,1800	1,03584
İlgi kaybı	200	1,0250	1,10019
Kendini suçlu hissetme	200	1,2100	,89997
Kendini cezalandırma	200	1,1850	1,00290
Kendine sevgi	200	1,1300	,86420
Kendini suçlama	200	1,2150	,91814
İntihar düşünceleri	200	,8800	,86565
Ağlama durumu	200	1,3450	1,09176
Sinirlilik ve tedirginlik	200	1,2200	,92514
İnsanlara karşı ilgisizlik	200	1,2500	,87253
Karar vermekte zorluk	200	1,1600	,93744
Dış görünüm	200	1,0050	,94309
Çalışmak	200	1,3800	,93271
Uyku düzeni	200	1,2650	,95884
Yorgunluk	200	1,4650	,89036
İştah azalışı/artışı	200	1,0000	1,00751
Kiloda azalma/artış	200	1,1700	1,00806
Sağlık problemleri	200	1,2000	,93508
Cinsel yaşam	200	1,4050	1,07084

Şiddet gören katılımcıların depresyon düzeylerini belirlemek için yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların depresyon düzeyinin hafif düzeyde oldukları tespit edilmiştir (Ort: 11,51). Katılımcıların depresyon alt boyutları incelendiğinde en çok depresyona sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların intihar düşünce eğilimlerinin en düşük seviyede olduğu belirlenmiştir.

Tablo 14 Şiddet Gören Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Sosyal karşılaştırma boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Yetersiz/yeterli	200	3,6700	1,53063
Beceriksiz/becerikli	200	3,9500	1,61572
Başarısız/başarılı	200	3,7450	1,54008
Sevilmeyen birisi/sevilen birisi	200	4,0600	1,57122
İçer dönük/dışer dönük	200	3,6550	1,56468

Yalnız/yalnız değil	200	3,5450	1,70367
Dışta bırakılmış/kabul edilmiş	200	3,8200	1,65569
Sabırsız/sabırlı	200	3,4450	1,71220
Hoşgörüsüz/hoşgörülü	200	4,1900	1,62700
Söyleneni yapan/inisiyatif sahibi	200	3,9250	1,58808
Korkak/cesur	200	3,9000	1,63811
Kendine güvensiz/kendine güvenen	200	3,9050	1,71777
Çekingen/atılgan	200	3,7400	1,58587
Dağınık/düzenli	200	4,2050	1,57013
Pasif/aktif	200	3,8800	1,63061
Kararsız/kararlı	200	3,5400	1,64985
Antipatik/sempatik	200	4,0650	1,62912
Boyun eğici/hakkını arayan	200	4,1400	1,65350
Genel Toplam	200	3,8544	1,26312

Şiddet gören katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların sosyal karşılaştırma toplam puanları 3,85 olarak tespit edilmiştir. Bu ortalama sonucuna göre katılımcıların kendilerini sosyal karşılaştırma düzeylerinin ölçekten alınan toplam puan boyutunda ortalamanın üzerinde olduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların sosyal karşılaştırma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın hoşgörülü/hoşgörüsüz boyutunda en düşük ortalamanın ise sabırlı/sabırsız boyutunda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 15 Şiddet Gören Katılımcıların Başa Çıkma Stratejilerine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Baş çıkma stratejileri boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Kendine yardım	200	2,5017	,71476
Yaklaşım	200	2,6707	,70003
Uyum sağlama	200	2,5457	,68919
Sakinme-kaçınma	200	2,0100	,51760
Kendine ceza	200	2,6625	,74563
Genel Toplam	200	2,4863	,37573

Şiddet gören katılımcıların başa çıkma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların başa çıkma toplam puanları 2,48 olarak tespit edilmiştir. Ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde başa çıkma düzeyine sahip oldukları

söylenbilir. Ayrıca başa çıkma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın yaklaşım boyutunda en düşük ortalamanın ise sakınma-kaçınma boyutunda olduğu görülmektedir.

Tablo 16 Şiddet Gören Katılımcıların Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Kadınlara yönelik psikolojik şiddet alt boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Kötü Davranma	200	2,8544	1,08983
Kısıtlama	200	2,2806	1,15733
Kıskançlık	200	2,9217	1,35904
Eleştiri	200	2,4238	1,19940
Genel Toplam	200	2,6965	1,05051

Şiddet gören katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet toplam puanları 2,69 olarak tespit edilmiştir. Ortalama sonucuna göre katılımcıların orta düzeyde kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca kadına yönelik psikolojik şiddet alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın kıskançlık boyutunda en düşük ortalamanın ise kısıtlama boyutunda olduğu görülmektedir.

4.4.3. Şiddet Görmeyen Katılımcıların Toplam Puan ve Betimsel Analiz Sonuçları

Tablo 17 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Depresyon Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Depresyon boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Üzüntü	200	,2750	,74979
Kötümserlik	200	,2550	,60148
Geçmişteki başarısızlıklar	200	,2650	,66103
İlgi kaybı	200	,8800	,61440
Kendini suçlu hissetme	200	,3450	,62283
Kendini cezalandırma	200	,2350	,61781
Kendine sevgi	200	,2150	,53873
Kendini suçlama	200	,2500	,54680
İntihar düşünceleri	200	,0900	,39072
Ağlama durumu	200	,4150	,92033
Sinirlilik ve tedirginlik	200	,2750	,67204
İnsanlara karşı ilgisizlik	200	,3250	,61748
Karar vermekte zorluk	200	,2650	,62989
Dış görünüm	200	,2100	,56346
Çalışmak	200	,4800	,80176
Uyku düzeni	200	,4450	,76149
Yorgunluk	200	,4350	,71296
İştah azalışı/artışı	200	,2050	,53329
Kiloda azalma/artış	200	,4200	,79799
Sağlık problemleri	200	,3800	,76717
Cinsel yaşam	200	,4400	,83660

Şiddet görmeyen katılımcıların depresyon düzeylerini belirlemek için yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların depresyon olmadıkları tespit edilmiştir (Ort: 3,22). Katılımcıların depresyon alt boyutları incelendiğinde en büyük ortalamanın ilgi kaybı boyutunda intihar düşünce eğilimlerinin en düşük ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 18 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Sosyal karşılaştırma boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Yetersiz/yeterli	200	3,6700	1,53063
Beceriksiz/becerikli	200	3,9500	1,61572
Başarısız/başarılı	200	3,7450	1,54008
Sevilmeyen birisi/sevilen birisi	200	4,0600	1,57122
İçe dönük/dışa dönük	200	3,6550	1,56468
Yalnız/yalnız değil	200	3,5450	1,70367
Dışta bırakılmış/kabul edilmiş	200	3,8200	1,65569
Sabırsız/sabırlı	200	3,4450	1,71220

Hoşgörüsüz/hoşgörülü	200	4,1900	1,62700
Söyleneni yapan/inisiyatif sahibi	200	3,9250	1,58808
Korkak/cesur	200	3,9000	1,63811
Kendine güvensiz/kendine güvenen	200	3,9050	1,71777
Çekingen/atılğan	200	3,7400	1,58587
Dağınık/düzenli	200	4,2050	1,57013
Pasif/aktif	200	3,8800	1,63061
Kararsız/kararlı	200	3,5400	1,64985
Antipatik/sempatik	200	4,0650	1,62912
Boyun eğici/hakkını arayan	200	4,1400	1,65350
Genel Toplam	200	5,2803	,76682

Şiddet görmeyen katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların sosyal karşılaştırma toplam puanları 5,28 olarak tespit edilmiştir. Bu ortalama sonucuna göre katılımcıların kendilerini sosyal karşılama düzeylerinin ölçekten alınan toplam puan boyutunda ortalamanın üzerinde olduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların sosyal karşılaştırma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın hoşgörülü/hoşgörüsüz boyutunda en düşük ortalamanın ise sabırlı/sabırsız boyutunda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 19 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Başa Çıkma Stratejilerine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Baş çıkma stratejileri boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Kendine yardım	200	3,0950	,67406
Yaklaşım	200	3,3050	,55903
Uyum sağlama	200	3,2479	,57900
Sakinme-kaçınma	200	1,9208	,67951
Kendine ceza	200	1,7050	,81061
Genel Toplam	200	2,6936	,37630

Şiddet gören katılımcıların başa çıkma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların başa çıkma toplam puanları 2,69 olarak tespit edilmiştir. Ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde başa çıkma düzeyine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca başa çıkma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın yaklaşım boyutunda en düşük ortalamanın ise kendine ceza boyutunda olduğu görülmektedir.

Tablo 20 Şiddet Görmeyen Katılımcıların Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğine İlişkin Toplam Puanları ve Betimsel Analiz Sonuçları

Kadınlara yönelik psikolojik şiddet alt boyutları	N	Ortalama	Standart Sapma
Kötü Davranma	200	1,3269	,61424
Kısıtlama	200	1,1383	,62730
Kıskançlık	200	1,5850	,86336
Eleştiri	200	1,2663	,68595
Genel Toplam	200	1,3000	,59627

Şiddet gören katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet toplam puanları 1,30 olarak tespit edilmiştir. Ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca kadına yönelik psikolojik şiddet alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın kıskançlık boyutunda en düşük ortalamanın ise kısıtlama boyutunda olduğu görülmektedir.

4.5. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Ölçek Toplam Puanlarının Karşılaştırılması

4.5.1. Depresyon Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları

Tablo 21 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Depresyon ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması

Değişkenler	Depresyon Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Yaş					
18-29	100	25,00	206,15	X ² = 1,152	,764
30-39	100	25,00	205,69		
40-49	100	25,00	199,27		
50 ve üzeri	100	25,00	190,91		
Çalışma durumu					
ev hanımı	132	33,0	239,53	X ² = 25,678	,000*
çalışan	183	45,8	173,07		
emekli	35	8,8	196,27		
öğrenci	50	12,5	200,84		
				Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,4	
Eğitim Durumu					
ilkokul	32	8,0	258,80	X ² = 50,873	,000*
orta	46	11,5	282,34		
lise	111	27,8	213,48		
üniversite	211	52,8	166,99		
				Post Hoc Tamhane's T2** 1,4-2,3-2,4-3,4	
Medeni Durum					
evli	243	60,8	190,38	X ² = 17,851	,001*
bekar	71	17,8	189,63		
ilişkisi var	47	11,8	210,51		
ilişkisi yok	15	3,8	260,67		
boşanmış	24	6,0	277,88		
				Post Hoc Tamhane's T2** 1,5-2,5	
Kimle Yaşıyor					
tek	44	11,0	215,81	X ² = 1,757	,780
aile ya da eş	326	81,5	199,40		
arkadaş	24	6,0	185,44		
akraba	5	1,3	193,20		
yurt vb	1	,3	283,00		
Anne/Baba Durumu					
birlikte	249	62,3	188,65	X ² = 12,834	,002*
ayrı	55	13,8	149,87		
vefat etti	96	24,0	202,96		
				Post Hoc Tamhane's T2** 1,2	
Maddi Durum					

az	30	7,5	296,92	$X^2= 110,938$,000*
orta	179	44,8	247,54		
iyi	150	37,5	154,46		
çok iyi	41	10,3	93,02		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,3-1,4-2,3-2,4-3,4					

Katılımcıların yaşları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların çalışma durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ev hanımı-çalışan ve ev hanımı-öğrenci grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ilkökul-üniversite, ortaokul-lise, ortaokul-üniversite, lise-üniversite grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların medeni durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evli-boşanmış, bekar-boşanmış grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kiminle yaşadığı ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların anne/baba durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın birlikte-ayrı yaşayan ebeveyne sahip gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maddi durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın az-orta, az-iyi, az-çok iyi, orta-iyi, orta-çok iyi ve iyi-çok iyi grupları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 22 Katılımcıların Şiddet Görme Durumları Ve Depresyon Ölçeği Toplam Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Depresyon Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Şiddete Maruz Kalma					
Evet	200	50,0	274,03	U= 5295,000	,000*
Hayır	200	50,0	126,98		
Maruz Kalınan Şiddet Türü					
Fiziksel	43	10,8	275,27	X ² = 196,151	,000*
Psikolojik	88	22,0	244,64		
Cinsel	5	1,3	270,30		
Ekonomik	26	6,5	241,52		
Hepsi	56	14,0	321,86		
Hiç	182	45,5	116,86		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,5-1,6,-2,5-2,6-4,5-4,6-5,6				
Yaşanan Şiddetin Sıklığı					
Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	183	45,8	123,93	X ² = 151,968	,000*
Zaman Zaman Her Zaman	183	45,8	259,93		
	34	8,5	292,78	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-,1,3-2,3	
Şiddet uygulayan					
Aile Akraba	62	15,5	232,99	X ² = 178,864	,000*
Eş	113	28,2	290,53		
Partner	42	10,5	264,64		
Hiç Kimse	183	45,8	119,18		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,4-2,4-3,4				
Aldatılma Durumu					
Evet	77	19,3	287,12	X ² = 84,380	,000*
Hayır	212	53,0	154,39		
Bilmiyorum	111	27,8	228,47	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,3-2,3	
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme					
Evet	58	14,5	286,09	U= 4953,500	,000*
Hayır	342	85,5	185,98		
Psikolojik ya da Psikiyatrik yardım					
Evet	79	19,8	291,52	U= 5489,000	,000*
Hayır	321	80,3	178,10		

Katılımcıların şiddete maruz kalma durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Şiddet gören bireylerin sıra ortalamalarının görmeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maruz kaldıkları şiddet türleri ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın fiziksel-hepsi, fiziksel-hiç, psikolojik-hepsi, psikolojik-hiç, ekonomik-hepsi, ekonomik-hiç ve hepsi-hiç grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşadıkları şiddetin sıklığı ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın şiddete maruz kalmadı-zaman zaman, şiddete maruz kalmadım-her zaman ve zaman zaman-her zaman grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılara şiddet uygulayan kişiler ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın aile, akraba-eş, aile, akraba-hiç kimse, eş-hiç kimse, partner-hiç kimse grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların aldatılma durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evet-hayır, evet-bilmiyorum, hayır-bilmiyorum grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların şiddete karşı yardım isteme durumları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım isteyen bireylerin sıra ortalamalarının istemeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların daha önceden psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumları depresyon düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım alanların sıra ortalamalarının almayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.5.2. Sosyal Karşılaştırma Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları

Tablo 23 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Sosyal Karşılaştırma ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması

Değişkenler	Sosyal Karşılaştırma Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Yaş					
18-29	100	25,00	199,02	$X^2= 3,177$,365
30-39	100	25,00	184,71		
40-49	100	25,00	205,74		
50 ve üzeri	100	25,00	212,53		
Çalışma durumu					
ev hanımı	132	33,0	162,54	$X^2= 24,413$,000*
çalışan	183	45,8	227,10		
emekli	35	8,8	211,87		
öğrenci	50	12,5	195,40		
			Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,4		
Eğitim Durumu					
ilkokul	32	8,0	150,13	$X^2= 50,052$,000*
orta	46	11,5	130,26		
lise	111	27,8	174,42		
üniversite	211	52,8	237,17		
			Post Hoc Tamhane's T2** 1,4-2,4-3,4		
Medeni Durum					
evli	243	60,8	211,00	$X^2= 11,904$,018*
bekar	71	17,8	200,65		
ilişkisi var	47	11,8	193,79		
ilişkisi yok	15	3,8	147,07		
boşanmış	24	6,0	140,29		
			Post Hoc Tamhane's T2** 1,4-1,5		
Kimle Yaşıyor					
tek	44	11,0	174,92	$X^2= 4,479$,345
aile ya da eş	326	81,5	202,38		
arkadaş	24	6,0	230,40		
akraba	5	1,3	173,50		
yurt vb	1	,3	132,00		
Anne/Baba Durumu					
birlikte	249	62,3	206,62	$X^2= 9,460$,009*
ayrı	55	13,8	156,16		
vefat etti	96	24,0	210,03		
			Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-2,3		
Maddi Durum					
az	30	7,5	92,45	$X^2= 105,860$,000*

orta	179	44,8	163,91
iyi	150	37,5	230,37
çok iyi	41	10,3	330,02
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,3-1,4-2,3-2,4-3,4			

Katılımcıların yaşları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların çalışma durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ev hanımı-çalışan ve ev hanımı-öğrenci grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ilkökul-üniversite, ortaokul-lise, lise-üniversite grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların medeni durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evli-boşanmış, evli-ilişkisi yok grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kiminle yaşadığı ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların anne/baba durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın birlikte-ayrı ve ayrı-vefat etmiş ebeveynlere sahip gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maddi durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın az-orta, az-iyi, az-çok iyi, orta-iyi, orta-çok iyi ve iyi-çok iyi grupları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 24 Katılımcıların Şiddet Görme durumları ve Sosyal Karşılaştırma Ölçeği Toplam puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Sosyal Karşılaştırma Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Şiddete Maruz Kalma					
Evet	200	50,0	115,37	U= 5954,000	,000*
Hayır	200	50,0	221,45		
Maruz Kalınan Şiddet Türü					
Fiziksel	43	10,8	128,09	X ² = 146,164	,000*
Psikolojik	88	22,0	151,51		
Cinsel	5	1,3	148,40		
Ekonomik	26	6,5	173,67		
Hepsi	56	14,0	108,52		
Hiç	182	45,5	274,86		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,6,-2,5-2,6-4,6-5,6				
Yaşanan Şiddetin Sıklığı					
Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	183	45,8	270,87	X ² = 125,330	,000*
Zaman Zaman Her Zaman	34	8,5	136,84		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-,1,3				
Şiddet uygulayan					
Aile Akraba Eş Partner Hiç Kimse	62	15,5	174,10	X ² = 156,246	,000*
	113	28,2	114,41		
	42	10,5	140,67		
	183	45,8	276,34		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,4-2,4-3,4				
Aldatılma Durumu					
Evet Hayır	77	19,3	137,00	X ² = 56,649	,000*
Bilmiyorum	212	53,0	240,16		
	111	27,8	168,81		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-2,3				
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme					
Evet Hayır	58	14,5	286,09	U= 4953,500	,000*
	342	85,5	185,98		
Psikolojik ya da Psikiyatrik yardım					
Evet	79	19,8	115,37	U= 5954,500	,000*

Hayır	321	80,3	221,45
--------------	-----	------	--------

Katılımcıların şiddete maruz kalma durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Şiddet gören bireylerin sıra ortalamalarının görmeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maruz kaldıkları şiddet türleri ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın fiziksel-hiç, psikolojik-hepsi, psikolojik-hiç, ekonomik-hiç ve hepsi-hiç grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşadıkları şiddetin sıklığı ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın şiddete maruz kalmadı-zaman zaman ve şiddete maruz kalmadım-her zaman grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılara şiddet uygulayan kişiler ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın aile, akraba-eş, aile, akraba-hiç kimse, eş-hiç kimse, partner-hiç kimse grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların aldatılma durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evet-hayır ve hayır-bilmiyorum grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların şiddete karşı yardım isteme durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım isteyen bireylerin sıra ortalamalarının istemeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların daha önceden psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumları sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım alanların sıra ortalamalarının almayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.5.3. Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları

Tablo 25 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması

Değişkenler	Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Yaş					
18-29	100	25,00	234,94	X ² = 12,113	,007*
30-39	100	25,00	184,35		
40-49	100	25,00	190,10		
50 ve üzeri	100	25,00	192,62		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2				
Çalışma durumu					
ev hanımı	132	33,0	169,66	X ² = 18,029	,000*
çalışan	183	45,8	217,82		
emekli	35	8,8	181,90		
öğrenci	50	12,5	231,54		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,4				
Eğitim Durumu					
ilkokul	32	8,0	185,41	X ² = 54,934	,000*
orta	46	11,5	152,97		
lise	111	27,8	149,27		
üniversite	211	52,8	240,10		
	Post Hoc Tamhane's T2** 3,4				
Medeni Durum					
evli	243	60,8	192,16	X ² = 5,231	,264
bekar	71	17,8	207,37		
ilişkisi var	47	11,8	224,59		
ilişkisi yok	15	3,8	238,17		
boşanmış	24	6,0	193,94		
Kimle Yaşıyor					
tek	44	11,0	174,92	X ² = 13,908	,008*
aile ya da eş	326	81,5	202,38		
arkadaş	24	6,0	230,40		
akraba	5	1,3	173,50		
yurt vb	1	,3	132,00		
	Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,3-1,4-1,5,1,6				
Anne/Baba Durumu					
birlikte	249	62,3	205,01	X ² = 1,844	,398
ayrı	55	13,8	181,67		
vefat etti	96	24,0	199,60		
Maddi Durum					
az	30	7,5	160,13	X ² = 14,714	,002*

orta	179	44,8	196,71
iyi	150	37,5	196,94
çok iyi	41	10,3	259,59
Post Hoc Tamhane's T2** 1,4-2,4-3,4			

Katılımcıların yaşları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın 18-29 ve 30-39 yaş aralığında bulunan gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların çalışma durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ev hanımı-çalışan ve ev hanımı-öğrenci grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın lise-üniversite grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların medeni durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların kiminle yaşadığı ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın tek-aile ya da eş, tek-arkadaş, tek-akraba, tek-t-yurt vb gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların anne/baba durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların maddi durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın az-çok iyi, orta-çok iyi ve iyi-çok iyi grupları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 26 Katılımcıların Şiddet Görme durumları ve Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği Toplam puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Şiddete Maruz Kalma					
Evet	200	50,0	169,24	U= 13748,500	,000*
Hayır	200	50,0	231,76		
Maruz Kalınan Şiddet Türü					
Fiziksel	43	10,8	183,23	X ² = 29,492	,000*
Psikolojik	88	22,0	181,69		
Cinsel	5	1,3	122,20		
Ekonomik	26	6,5	175,13		
Hepsi	56	14,0	156,27		
Hiç	182	45,5	233,06		
Post Hoc Tamhane's T2** 2,6-5,6					
Yaşanan Şiddetin Sıklığı					
Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	183	45,8	231,69	X ² = 28,937	,000*
Zaman Zaman Her Zaman	34	8,5	136,16		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-,1,3					
Şiddet uygulayan					
Aile Akraba	62	15,5	214,35	X ² = 45,290	,000*
Eş	113	28,2	147,40		
Partner	42	10,5	168,26		
Hiç Kimse	183	45,8	236,00		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-2,4-3,4					
Aldatılma Durumu					
Evet	77	19,3	177,92	X ² = 12,356	,002*
Hayır	212	53,0	219,62		
Bilmiyorum	111	27,8	179,65		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-2,3					
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme					
Evet	58	14,5	140,92	U= 6462,500	,000*
Hayır	342	85,5	210,60		
Psikolojik ya da Psikiyatrik yardım					

Evet	79	19,8	162,02	U= 9639,500	,001*
Hayır	321	80,3	209,97		

Katılımcıların şiddete maruz kalma durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Şiddet gören bireylerin sıra ortalamalarının görmeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maruz kaldıkları şiddet türleri ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın psikolojik-hiç ve hepsi-hiç grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşadıkları şiddetin sıklığı ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın şiddete maruz kalmadı-zaman zaman ve şiddete maruz kalmadım-her zaman grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılara şiddet uygulayan kişiler ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın aile,akraba-eş, eş-hiç kimse, partner-hiç kimse grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların aldatılma durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evet-hayır ve hayır-bilmiyorum grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların şiddete karşı yardım isteme durumları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım isteyen bireylerin sıra ortalamalarının istemeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların daha önceden psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumları başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım alanların sıra ortalamalarının almayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.5.4. Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği ve Demografik Özelliklere İlişkin Karşılaştırma Sonuçları

Tablo 27 Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri ile Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği toplam puanlarının karşılaştırılması

Değişkenler	Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Yaş					
18-29	100	25,00	179,54	$X^2= 4,598$,204
30-39	100	25,00	209,63		
40-49	100	25,00	203,20		
50 ve üzeri	100	25,00	209,64		
Çalışma durumu					
ev hanımı	132	33,0	233,37	$X^2= 17,178$,001*
çalışan	183	45,8	186,53		
emekli	35	8,8	194,54		
öğrenci	50	12,5	169,01		
			Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,4		
Eğitim Durumu					
ilkokul	32	8,0	283,89	$X^2= 53,668$,000*
orta	46	11,5	281,12		
lise	111	27,8	200,75		
üniversite	211	52,8	170,14		
			Post Hoc Tamhane's T2**1,3-1,4-2,3-2,4-3,4		
Medeni Durum					
evli	243	60,8	202,07	$X^2= 18,983$,001*
bekar	71	17,8	158,22		
ilişkisi var	47	11,8	213,04		
ilişkisi yok	15	3,8	229,83		
boşanmış	24	6,0	266,77		
			Post Hoc Tamhane's T2**1,2-2,5		
Kimle Yaşıyor					
tek	44	11,0	209,73	$X^2= 3,185$,527
aile ya da eş	326	81,5	198,81		
arkadaş	24	6,0	187,88		
akraba	5	1,3	272,20		
yurt vb	1	,3	291,50		
Anne/Baba Durumu					
birlikte	249	62,3	185,22	$X^2= 19,523$,000*
ayrı	55	13,8	260,78		
vefat etti	96	24,0	205,58		
			Post Hoc Tamhane's T2**1,2-2,3		
Maddi Durum					

az	30	7,5	274,53	$X^2= 81,858$,000*
orta	179	44,8	244,63		
iyi	150	37,5	155,33		
çok iyi	41	10,3	118,91		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,3-1,4-2,3-2,4					

Katılımcıların yaşları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların çalışma durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ev hanımı-çalışan ve ev hanımı-öğrenci grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların eğitim durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın ilkökul-lise, ilkökul-üniversite, ortaokul-lise, ortaokul-üniversite, lise-üniversite grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların medeni durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evli-bekar, bekar-boşanmış grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kiminle yaşadığı ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Katılımcıların anne/baba durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın birlikte-ayrı ve ayrı-vefat etmiş ebeveyne sahip gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maddi durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın az-iyi, az-çok iyi, orta-iyi ve orta-çok iyi grupları arasında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 28 Katılımcıların Şiddet Görme durumları ve Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği Toplam puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği		Sıra Ortalama	Test Değeri	p
	N	%			
Şiddete Maruz Kalma					
Evet	200	50,0	277,30	U= 4639,500	,000*
Hayır	200	50,0	123,70		
Maruz Kalınan Şiddet Türü					
Fiziksel	43	10,8	269,86	X2= 216,938	,000*
Psikolojik	88	22,0	249,14		
Cinsel	5	1,3	304,70		
Ekonomik	26	6,5	257,46		
Hepsi	56	14,0	325,99		
Hiç	182	45,5	110,98		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,5-1,6-2,5-2,6-4,5-4,6-5,6					
Yaşanan Şiddetin Sıklığı					
Hiç Şiddete Maruz Kalmadım	183	45,8	117,18	X2= 175,622	,000*
Zaman Zaman Her Zaman	34	8,5	276,16		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-,1,3					
Şiddet uygulayan					
Aile Akraba	62	15,5	214,23	X2= 202,859	,000*
Eş	113	28,2	302,62		
Partner	42	10,5	272,46		
Hiç Kimse	183	45,8	116,27		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,3-1,4-2,4-3,4					
Aldatılma Durumu					
Evet	77	19,3	298,89	X2= 88,959	,000*
Hayır	212	53,0	156,37		
Bilmiyorum	111	27,8	216,53		
Post Hoc Tamhane's T2** 1,2-1,3-2,3					
Şiddetle Mücadelede Yardım İsteme					
Evet	58	14,5	281,68	U= 5209,500	,000*
Hayır	342	85,5	186,73		
Psikolojik ya da Psikiyatrik					

yardım					
Evet	79	19,8	257,24	U= 8197,500	,001*
Hayır	321	80,3	186,54		

Katılımcıların şiddete maruz kalma durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Şiddet gören bireylerin sıra ortalamalarının görmeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların maruz kaldıkları şiddet türleri ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın fiziksel-hepsi, fiziksel-hiç, psikolojik-hepsi, psikolojik-hiç, ekonomik-hepsi, ekonomik-hiç ve hepsi-hiç grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yaşadıkları şiddetin sıklığı ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın şiddete maruz kalmadı-zaman zaman ve şiddete maruz kalmadım-her zaman grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılara şiddet uygulayan kişiler ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın aile,akraba-eş, aile,akraba-partner, aile, akraba-hiç kimse, eş-hiç kimse, partner-hiç kimse grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların aldatılma durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Gruplar arası farklılık için yapılan Tamhane's T2 sonucuna göre farklılaşmanın evet-hayır, evet-bilmiyorum, hayır-bilmiyorum grupları arasında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların şiddete karşı yardım isteme durumları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım isteyen bireylerin sıra ortalamalarının istemeyenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların daha önceden psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumları kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında anlamlı fark bulunmaktadır ($p<0,05$). Yardım alanların sıra ortalamalarının almayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4.6. Değişkenlere İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

Çalışmanın bu kısmında araştırmaya katılan katılımcıların depresyon, sosyal karşılaştırma, başa çıkma stratejileri ve kadına yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 29 Katılımcıların Depresyon Düzeyleri ile Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri Arasındaki İlişki

Ölçekler	Depresyon Ölçeği Toplam Puanı
Sosyal Karşılaştırma Toplam Puanı	r: -,855* p: ,000*

Tablo incelendiğinde katılımcıların depresyon düzeyleri ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 30 Katılımcıların Depresyon Düzeyleri ve Başa Çıkma Stratejileri Düzeyleri Arasındaki İlişki

Ölçekler	Depresyon Ölçeği Toplam Puanı
Baş Çıkma Stratejileri Ölçeği Toplam Puanı	r: -,393* p: ,000*
Alt Boyutlar	
Kendine yardım	r: -,595* p: ,000*
Yaklaşım	r: -,639* p: ,000*
Uyum sağlama	r: -,695* p: ,000*
Sakinme-kaçınma	r: ,170* p: ,001*
Kendine ceza	r: ,707* p: ,000*

Tablo incelendiğinde katılımcıların depresyon düzeyleri ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kendine yardım alt boyutu ile depresyon arasında negatif, yaklaşım alt boyutu ile depresyon arasında negatif, uyum sağlama alt boyutu ile depresyon arasında negatif, sakınma-kaçınma alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, kendine ceza alt boyutu ile depresyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 31 Katılımcıların Depresyon Düzeyleri ve Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişki

Ölçekler	Depresyon Ölçeği Toplam Puanı
Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği Toplam Puanı	r: ,722* p: ,000*
Alt Boyutlar	
Kötü Davranma	r: ,725* p: ,000*
Kısıtlama	r: ,640* p: ,000*
Kıskançlık	r: ,526* p: ,000*
Eleştiri	r: ,650* p: ,000*

Tablo incelendiğinde katılımcıların depresyon düzeyleri ile kadına yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kötü davranma alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, kısıtlama alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, kıskançlık alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, eleştiri alt boyutu ile depresyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 32 Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri ile Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki İlişki

Ölçekler	Sosyal Karşılaştırma Ölçeği Toplam Puanı
Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği Toplam Puanı	r: ,514* p: ,000*
Alt Boyutlar	
Kendine yardım	r: ,659* p: ,000*
Yaklaşım	r: ,733* p: ,000*
Uyum sağlama	r: ,768* p: ,000*
Sakinme-kaçınma	r: -,142* p: ,005*
Kendine ceza	r: -,656* p: ,000*

Tablo incelendiğinde katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeyleri ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların

kendine yardım alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, yaklaşım alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, uyum sağlama alt boyutu ile depresyon arasında pozitif, sakınma-kaçınma alt boyutu ile depresyon arasında negatif, kendine ceza alt boyutu ile depresyon arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 33 Katılımcıların Sosyal Karşılaştırma Düzeyleri İle Kadına Yönelik Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişki

Ölçekler	Sosyal Karşılaştırma Ölçeği Toplam Puanı
Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği Toplam Puanı	r: -,657* p: ,000*
Alt Boyutlar	
Kötü Davranma	r: -,658* p: ,000*
Kısıtlama	r: -,574* p: ,000*
Kıskançlık	r: -,495* p: ,000*
Eleştiri	r: -,592* p: ,000*

Tablo incelendiğinde katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeyleri ile kadına yönelik psikolojik şiddet düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Kadınlara yönelik psikolojik şiddet ölçeğinde yer alan alt boyutlar ile depresyon arasındaki ilişkiye yönelik kötü davranma alt boyutu ile depresyon arasında negatif, kısıtlama alt boyutu ile depresyon arasında negatif, kıskançlık alt boyutu ile depresyon arasında negatif, eleştiri alt boyutu ile depresyon arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 34 Katılımcıların Başa Çıkma Stratejileri ve Kadına Yönelik Şiddet Düzeyleri Arasındaki İlişki

Ölçekler	Baş Çıkma Stratejileri Ölçeği Toplam Puanı	Kendine Yardım	Yaklaşım	Uyum Sağlama	Sakınma-Kaçınma	Kendine Ceza
Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği Toplam Puanı	r: -,323* p: ,000*	r: -,475* p: ,000*	r: -,511* p: ,000*	r: -,561* p: ,000*	r: ,175* p: ,000*	r: ,523* p: ,000*

	Alt Boyutlar					
Kötü Davranma Kısıtlama	r: -,319*	r: -,473*	r: -,513*	r: -,560*	r: ,165*	r: ,538*
	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*
Kıskançlık	r: -,280*	r: -,414*	r: -,450*	r: -,490*	r: ,198*	r: ,436*
	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*
Eleştiri	r: -,271*	r: -,351*	r: -,374*	r: -,469*	r: ,093*	r: ,384*
	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,063*	p: ,000*
	r: -,308*	r: -,456*	r: -,471*	r: -,480*	r: ,164*	r: ,438*
	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,000*	p: ,001*	p: ,000*

Tablo incelendiğinde katılımcıların kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri ile başa çıkma stratejileri ölçeğinde yer alan kendine yardım, yaklaşım ve uyum sağlama alt boyutları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki varken, sakınma-kaçınma ve kendine ceza alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların başa çıkma stratejileri düzeyleri ile kadına yönelik psikolojik şiddet ölçeğinde yer alan kötü davranma, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri alt boyutları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

4.7. Değişkenlere İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Tablo 35 Depresyon ile Sosyal Karşılaştırmaya İlişkin Regresyon Analiz Sonuçları

Değişkenler	B	Beta	t	p
Sabit	3,036		42,540	,000
Sosyal Karşılaştırma	-,495	-,855	-31,884	,000
R	,855			
R²	,731			
Düzeltilmiş R²	,730			
F Değeri	1081,368			
p	,000			

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların depresyon düzeylerinin sosyal karşılaştırma düzeylerine anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, F: 1081,368). Katılımcıların depresyon düzeylerinde meydana gelen değişimin %73,1'i sosyal karşılaştırma ile açıklanmaktadır.

Tablo 36 Depresyon ile Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki Regresyon Analiz Sonuçları

Değişkenler	B	Beta	t	p
Sabit	2,687		11,840	,000
Baş Çıkma Stratejileri	-,739	-,393	-8,524	,000
R	,393			
R ²	,154			
Düzeltilmiş R ²	,152			
F Değeri	72,662			
p	,000			

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların depresyon düzeylerinin başa çıkma stratejilerine anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, F: 72,662). Katılımcıların depresyon düzeylerinde meydana gelen değişimin %15,2'si başa çıkma stratejileri ile açıklanmaktadır.

Tablo 37 Depresyon ile Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Arasındaki Regresyon Analiz Sonuçları

Değişkenler	B	Beta	t	p
Sabit	-,185		-3,516	,000
Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet	,480	,722	20,846	,000
R	,722			
R ²	,522			
Düzeltilmiş R ²	,521			
F Değeri	434,542			
p	,000			

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların depresyon düzeylerinin kadına yönelik psikolojik şiddete anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, F: 434,542). Katılımcıların depresyon düzeylerinde meydana gelen değişimin %52,2'si kadına yönelik psikolojik şiddet ile açıklanmaktadır.

Tablo 38 Sosyal Karşılaştırma ve Başa Çıkma Stratejileri Arasındaki Regresyona Analizi

Değişkenler	B	Beta	t	p
Sabit	,247		,675	,500
Baş Çıkma Stratejileri	1,668	514	11,958	,000
R	514			
R ²	,264			

Düzeltilmiş R²	,262
F Değeri	142,986
p	,000

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların sosyal karşılaştırmanın başa çıkma stratejilerine anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, F: 142,986). Katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeylerinde meydana gelen değişimin %26,4'ü başa çıkma stratejileri ile açıklanmaktadır.

Tablo 39 Sosyal Karşılaştırma ve Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Arasındaki Regresyon Analizi

Değişkenler	B	Beta	t	p
Sabit	6,072		61,427	,000
Başa Çıkma Stratejileri	-,753	-,657	-17,382	,000
R	,657			
R²	,432			
Düzeltilmiş R²	,430			
F Değeri	302,138			
p	,000			

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların sosyal karşılaştırmanın kadına yönelik psikolojik şiddete anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, F: 302,138). Katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeylerinde meydana gelen değişimin %43,2'si kadına yönelik psikolojik şiddet ile açıklanmaktadır.

Tablo 40 Başa Çıkma Stratejileri ile Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Arasındaki Regresyon Analizi

Değişkenler	B	Beta	t	p
Sabit	2,818		73,717	,000
Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet	-,114	-,323	-6,821	,000
R	,102			
R²	,105			
Düzeltilmiş R²	,323			
F Değeri	46,520			
p	,000			

Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların başa çıkma stratejilerinin kadınlara yönelik psikolojik şiddete anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$, $F: 46,520$). Başa ıkma stratejilerinde meydana gelen değişimin %10,5'i kadına yönelik psikolojik şiddet ile açıklanmaktadır.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu çalışmada Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon ve Başa Çıkma Stratejileri incelenmiş olup, şiddet mağduru olan kadınlar ve şiddet mağduru olmayan kadınlar arasında ki depresyon düzeyleri, kendilik algısı ve şiddet ile başa çıkma stratejileri anlamında değişkenler arasındaki ilişkilerin yordayıcı etkileri ve farklı demografik özelliklerle ilişkileri incelenmiştir. Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda tartışılıp ulaşılan sonuçlar literatür destekli tartışılmıştır.

5.1. Tartışma

Kadınlara yönelik olarak uygulanan şiddet genel olarak kadınların fiziksel, ekonomik, cinsel ve psikolojik olarak zarar görmesi ile sonuçlanmaktadır. Aynı zamanda uygulanan bu şiddet kadınların özgürlüklerinin kısıtlanmasına da neden olan önemli bir unsurdur. Kısacası kadınlara yönelik olarak uygulanan şiddet hem insan hakları açısından hem de temel özgürlüklerin sınırlandırılması açısından ciddi bir sorun olarak görülmektedir. Şiddet aynı zamanda bireyde farklı etkiler bırakmakta ve bireyin hayatını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu olumsuzlukların birisi de depresyondur. Şiddete maruz kalan her birey büyük bir mutsuzluk içerisine girer ve hayatı boyunca bu durumun etkisinden kurtulmaya çalışabilir.

Yapılan çalışma neticesinde katılımcıların depresyon düzeylerinin hafif düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca şiddete maruz kalan bireylerin depresyon düzeyleri maruz kalmayanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Depresyon ölçeğinde bulunan alt boyutlara bakıldığında ise özellikle üzüntü ve yorgunluk alt boyutlarının daha yüksek olduğu intihar düşünce eğiliminin ise daha az olduğu tespit edilmiştir. Kadınlara uygulanan şiddetin etkisinin üzüntü ve yorgunluk boyutunda daha çok görülmesinin en temel göstergelerinden birisi de kadınların uğradığı şiddetin genel olarak toplumda bir karşılığının olmaması ve bununla beraber hem aile hem de yakın çevre bağlamında şiddetin normal bir durum olarak görülerek üzerinin kapatılmasıdır. Bir diğer nokta ise ataerkil toplum özelliklerinin egemen olduğu durumlarda şiddet çoğu kez normal karşılanmakta ve gizli tutulmaktadır. Hatta şiddetin boyutu kadına zarar verecek ana gelene kadar gizli tutulabilmektedir. (Kazancı, 2010). Evlilik döneminde kadınların maruz kaldıkları şiddet ile ilgili olarak yaptığı çalışmasında özellikle kadınların aile içerisinde evliliklerini devam ettirebilmek adına çoğu kez şiddeti sakladığı ve kimse ile paylaşmadıklarını ifade etmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere şiddet gören

kadınların duygularını bastırması ve içlerinde bu durumu yapmaları doğrudan bireyin depresyona girmesine ve buna bağlı olarak da üzüntü duymalarına ve kendilerini birçok sorunla uğraşırken yorgun hissetmelerine neden olabilmektedir. Depresyona giren her birey kendisini bu durumdan kurtarmak için farklı arayışlara girmekte ve kendine zarar verme eğilimi göstermemektedir. Kısacası çözüm yolları aramak ve bu durumdan kurtulmak için intihar etmek tercih edilmemesi gereken en önemli unsurlardan birisidir. Bu nedenle ölçekte yer alan boyutlardan intihar eğilimi göstermenin düşük puan çıkması bu durumu destekler niteliktedir (Yüksek, 2001). Yaşlı ve hastalığı bulunan bireylerin intihar eğilimlerinin diğer bireylere göre daha fazla olduğu aynı zamanda alkol ve madde bağımlılığı bulunan bireylerde intihar eğiliminin arttığı gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra depresyonda olan bireylerin intihar eğilimlerinin diğer risklere göre daha düşük olduğu ifade edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda her depresyon tanısı konulan bireyin intihar düşüncesinin olmadığı ve intihara meylinin bulunmadığı söylenebilir.

Her birey içine bulunduğu toplumun özelliklerine göre hareket eder ve toplumsal düzen içerisinde bir takım duygu ve düşüncelerle yaşamını sürdürür. Özellikle bireyler amaçlarını gerçekleştirirken çıktıkları yolda karşılaştıkları başarısızlıklar nedeni ile kendilerini ümitsiz hissederken bazıları da ikili ilişkilerinde reddedilme ya da kayıp yaşadıklarında ümitsizliğe kapılabilir (Pınargil, 2008). Bireyler karşılaştırma yaparken farklı stratejiler izleyebilmektedir. Kendilerini, kendilerine benzer olan diğerleri ile karşılaştırdıklarında benzerlik eksenli karşılaştırma; kendilerinden daha kötü durumda olan diğerleri ile aşağı doğru karşılaştırma ve kendilerinden daha iyi konumda olan diğerleri ile yukarı doğru karşılaştırma yaptıklarını ifade etmiştir. Aynı şekilde insan doğası gereği ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçları giderme çabası içerisinde kendini var etmeye çalışan bir sistemler bütünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Duygusal, fizyolojik, sosyal ve daha birçok ihtiyaç, insanı kaçınılmaz bir şekilde diğer insanlarla etkileşime sokarken bu etkileşim insanı ihtiyacının ana kaynağına ulaştırabildiği gibi, bu amaçtan da saptırabilir. Aslında hiç de istemediği şeyler en çok istediği şeyler haline gelebilir. İşte bu noktada ihtiyacımıza yön veren etkileşimin aslında devasa bir kıyaslamalar bütününe dönüştüğünü görebiliriz. Festinger (1954)'e göre insanlarda kendini değerlendirme eğilimi bulunmaktadır. Kişi etkileşim sırasında kendini bu değerlendirmeler sonucu bir konuma yerleştirmek isterken sosyal anlamdaki bu etki ilişkisinde değişkenler bazen fiziksel görünüm bazen yetenek bazen ise maddi durumlar olabilir. Kişi kendi içinde kıyaslamalar yapıp, kendini olumlu ya da olumsuz etkiler içerisine sürükleyebilir. İçinde bulunduğumuz dönem itibari ile bilginin çok hızlı bir şekilde yayılım göstermesi ve teknolojinin giderek gelişmesi

zaman ve mekân sınırlamasını ortadan kaldırmış ve etkileşimin egemen olduğu bir ortamın ortaya çıkmasına neden olmuştur. İşte bu durumda beraberinde bireyde kendi kendine otomatik bir kıyas mekanizmasının harekete geçmesine neden olmuştur.

Yapılan çalışma neticesinde katılımcıların sosyal karşılaştırma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların sosyal karşılaştırma toplam puanları ve bu ortalama sonucuna göre katılımcıların kendilerini sosyal karşılaştırma düzeylerinin ölçekten alınan toplam puan boyutunda ortalamanın üzerinde olduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların sosyal karşılaştırma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın hoşgörülü/hosgörüsüz boyutunda en düşük ortalamanın ise sabırlı/sabırsız boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında bulunan kadınların kendilerini hoşgörülü olarak algılamasının en temel gerekçelerinden birisi belki de yaşadıkları sıkıntılara ve karşılaştıkları şiddete rağmen halen karşı tarafı önemsemeleri ya da onlarla iyi ilişkiler kurabilmek için bu yönde bir karşılaştırma yapmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Çünkü hoşgörülü olan bireyler genellikle karşılarında bulunan bireylerin yaptıkları hataları ya da yanlışları görmezden gelebilir ve onlara ilişkilerinde yeni bir şans tanıyabilir.

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri ile sosyal karşılaştırma ölçeği toplam puanı arasındaki farklılığa ilişkin elde edilen sonuçlara göre katılımcıların yaşları ve kimlerle yaşadıkları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmazken; çalışma durumu, eğitim durumu, medeni durum, anne/baba durumu, maddi durum, şiddete maruz kalma, şiddet türü, şiddetin sıklığı, kim tarafından uygulandığı, aldatılma durumu, şiddetle mücadelede yardım isteme ile psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına göre farklılaşmanın olduğu tespit edilmiştir. Taş (2011) yaptığı çalışmada bireylerin yaşları, medeni durumları ile sosyal karşılaştırma düzeyleri arasında anlamlı farklılık varken; eğitim durumu ile olmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışma ile araştırma sonuçlarının bazılarının benzer sonuçlar gösterdiği bazılarının ise farklı sonuçlar gösterdiği gözlemlenmiştir. Böylesi bir farklılığın olmasının en temel nedeni ise araştırmanın örneklemelerinin birbirinden farklı olması olarak gösterilebilir.

Kadınlara yönelik olarak uygulanan şiddet sonrasında bir takım olumsuzluklar ortaya çıkmaktadır. Bu olumsuz durumlar karşısında birey güçlü görünmek ve sorunların üstesinden gelebilmek için farklı yöntemler tercih edebilmektedir. Bunlarda bireyin başa çıkma stratejileri ile açıklanabilir (Kurt, 2011).

Yapılan çalışma neticesinde katılımcıların başa çıkma düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların başa çıkma toplam puanları ve ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde başa çıkma düzeyine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca başa çıkma alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın yaklaşım boyutunda en düşük ortalamanın ise sakınma-kaçınma boyutunda olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri ile başa çıkma stratejileri ölçeği toplam puanı arasındaki farklılığa ilişkin elde edilen sonuçlara göre katılımcıların medeni durum ve kimlerle yaşadıkları ile başa çıkma stratejileri düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmazken; yaş, çalışma durumu, eğitim durumu, anne/baba durumu, maddi durum, şiddete maruz kalma, şiddet türü, şiddetin sıklığı, kim tarafından uygulandığı, aldatılma durumu, şiddetle mücadelede yardım isteme ile psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına göre farklılaşmanın olduğu tespit edilmiştir. Yılmaz (2015) şiddete maruz kalan kadınlara yönelik olarak stres ile başa çıkma stratejilerine yönelik yaptığı müdahaleli çalışmasında yapılan uygulama sonrasında şiddete maruz kalan kadınların olumsuz durumlarla başa çıkma noktasında daha başarılı olduklarını ve karşılaştıkları sorunlara yönelik olarak hayatlarında daha olumlu karar verdiklerini ifade etmiştir. Ayrıca kadınların kendilerini telkin ettiklerini ve buna bağlı olarak da eskiye nazaran daha doğru kararlar verdiklerini belirtmiştir. Kocot ve Goodman (2003) şiddete maruz kalan kadınların hem fiziksel hem de duygusal olarak kendilerini güvende hissedebilmek için kendilerine tehdit olarak gördükleri unsurları azaltmak ya da ortadan kaldırmak için farklı başetme yöntemleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu da bireylerin farklı başa çıkma stratejisi geliştirmelerine neden olmaktadır. Bireyler karşılaştıkları şiddet ögesinden kurtulmak için bazıları sorun odaklı ve duygu odaklı başetme yöntemlerini kullanmaktadır. Özellikle sorun odaklı başa çıkma stratejilerini kullanan kadınlarda daha az depresyon belirtileri görülmektedir (Kocot ve Goodman, 2003).

Yapılan çalışma neticesinde katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerini belirlemek amacı ile yapılan betimsel analiz sonucuna göre katılımcıların kadına yönelik psikolojik şiddet toplam puanları ve ortalama sonucuna göre katılımcıların düşük düzeyde kadına yönelik psikolojik şiddet düzeylerine sahip oldukları söylenebilir. Ayrıca kadına yönelik psikolojik şiddet alt boyutlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın kıskançlık boyutunda en düşük ortalamanın ise kısıtlama boyutunda olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet ölçeği toplam puanı arasındaki farklılığa ilişkin elde edilen sonuçlara göre katılımcıların yaşları ve kimlerle yaşadıkları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri

arasında anlamlı farklılık bulunmazken; çalışma durumu, eğitim durumu, medeni durum, anne/baba durumu, maddi durum, şiddete maruz kalma, şiddet türü, şiddetin sıklığı, kim tarafından uygulandığı, aldatılma durumu, şiddetle mücadelede yardım isteme ile psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına göre farklılaşmanın olduğu tespit edilmiştir. Akkaş ve Uyanık (2016) yaptığı çalışmasında kadınlara yönelik uygulanan şiddetin hem ulusal hem de uluslararası kamuoyunda ciddi bir sorun olarak algılandığını ifade etmiştir. Özellikle erkeklerin kadınlara yönelik uyguladığı şiddetin büyük bir çoğunluğunun aile içi şiddetten kaynaklandığını ifade etmiştir. Türkiye’de bu alanda yapılan araştırmalara bakıldığında kadınların uygulanan şiddet konusunda çaresiz kaldıkları ve yaşanan şiddet sonrasında nasıl yardım alacağına dair bilgi düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Özellikle ataerkil sistemin egemen olduğu toplumlarda kadınların küçük görülmesi, iş yapma konusunda yeteneksiz olduklarını, beceremeyeceklerini belirten ithamlarda bulunmaktadır. Bu konuda erkekler kadınların kişiliklerini ve fikirlerini önemsememektedir. Yaşanan bu olumsuzluklar belirli bir dönem sonrasında kadınların öz saygısını ve kendisine olan değerini azalmasına neden olmaktadır. Ayrıca sorumluluk alma konusunda isteksizlik, duygusal ilişkilerde zorluk, kişilik gelişmelerinde sıkıntılar ve kendini beceriksiz hissetme gibi olumsuzluklar görülebilmektedir.

Kadınlara yönelik olarak uygulanan şiddet nedeni ile şiddete maruz kalanların büyük bir bölümü sosyal hayatları kapsamında ciddi yıkımlarla karşılaşabilmektedir. Özellikle yaşanan olumsuzluklar sonucunda kadınların büyük bir bölümü depresyon, anksiyete gibi sorunlarla karşılaşabilmekte ve bunları çözebilmek için farklı stratejiler geliştirebilmektedir. Ayrıca yaşanan depresyon neticesinde bireyler kendi hayatlarını başkaları ile kıyaslayabilmektedir. Bu da kadınların sosyal karşılaştırma konusunda farklı durumlarla karşılaşmalarına neden olabilmektedir.

Yapılan çalışma neticesinde depresyon ile sosyal karşılaştırma arasında negatif yönde bir ilişkinin ve depresyonun sosyal karşılaştırma üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda bireylerde görülen depresyon düzeyi azaldıkça sosyal karşılaştırma düzeylerinde olumlu yönde bir değişim olabileceği söylenebilir. Bu da depresyonun sosyal karşılaştırma üzerinde olumsuz bir etkisinin olduğunu gözler önüne sermektedir. Şahin ve Şahin (1992) yaptıkları çalışmada bireylerin sosyal karşılaştırma düzeyleri ile depresyon düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğunu tespit etmişlerdir. benzer bir şekilde Erözkan (2004) yaptığı çalışmasında bireylerin sosyal karşılaştırma düzeyleri ile

depresyon düzeyleri arasında negatif yönde bir ilişkinin olduğunu tespit etmiştir. Araştırma sonuçları ile literatürde yer alan bazı çalışmaların benzer sonuçlar gösterdiği tespit edilmiştir.

Bir başka değişken olan başa çıkma stratejileri ile depresyon arasında negatif yönde bir ilişkinin ve depresyonun başa çıkma çıkma üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Birey sorunları çözebilmek ve depresyondan kurtulmak için sergileyeceği ya da tercih edeceği uygun yöntemi belirlemesinin depresyon üzerinde olumlu etki yapabileceğini göstermektedir. Araştırma kapsamında kendine yardım, yaklaşım, uyum sağlama alt boyutları ile depresyon arasında negatif yönde ilişki varken, sakinme-kaçınma ve kendine ceza alt boyutları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kayahan ve Sertbaş (2007) yaptığı çalışmasında bireylerin depresyon düzeyleri ile başa çıkma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu ve birbirini etkilediğini tespit etmişlerdir. Bu sonuçlar araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Benzer bir şekilde Ülev (2014) yaptığı çalışmasında bireylerin depresyon düzeyleri başa çıkma stratejileri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırma sonuçları ile literatürde yer alan bazı çalışmaların benzer sonuçlar gösterdiği tespit edilmiştir.

Başka bir değişken olan kadınlara yönelik psikolojik şiddet düzeyleri ile depresyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin ve depresyonun kadınlara yönelik psikolojik şiddete anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Kadınlara uygulanan sözel yönlü şiddet aynı zamanda kadınlarda bir takım sorunların ortaya çıkmasına buna bağlı olarak depresyon düzeylerinin artmasına neden olabilmektedir. Özellikle erkekler tarafından yapılan sözlü şiddet ile birlikte kadınlar bu durumdan kurtulmaya çalışmaktan ziyade görmezden gelmekte ve önemsememektedir. Bunun en temel nedeni de fiziksel şiddette olduğu gibi bedensel bir zarara neden olmamasıdır. Kadınlara yönelik olarak uygulanan kötü davranma, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri de meydana gelen herhangi bir artış doğrudan depresyon düzeyinde artmasına neden olmaktadır. Çünkü bu alt boyutlar ile depresyon arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Boyacıoğlu ve arkadaşları (2020) kadınlara yönelik uygulanan psikolojik şiddetin aynı zamanda kadınlarda depresyona neden olduğunu belirtmişlerdir. Köse ve Beşer (2007) kadına yönelik uygulanan şiddet sonucunda toplumsal düzeni etkileyen birçok sorun ortaya çıkmaktadır. Özellikle fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalan kadınlara gelecek kaygısı, anksiyete, depresyon, güvensizlik gibi olumsuz durumlar sıklıkla görülebilmektedir.

Başka bir değişken olan sosyal karşılaştırma ve başa çıkma stratejileri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin ve sosyal karşılaştırmanın başa çıkma stratejilerine anlamlı bir etkisinin

olduğu tespit edilmiştir. Kadınlar toplum içerisinde sürekli olarak kendilerini başkaları ile kıyaslayabilmektedir. Bu kıyaslama bazen olumlu olurken bazen olumsuzluklarla sonuçlanabilmektedir. Bu nedenle özellikle olumsuz yönde bir kıyaslama yapıldığında kadınlar genel olarak bu sorundan dolayı karşılaştıkları stresle başa çıkabilmek için bir takım telkinler geliştirebilmektedir. Bireylerin kendilerine yaptığı bu telkinler başa çıkma stratejileri ile açıklanabilir. Bu nedenle sosyal karşılaştırma yapan kadınlar olumsuz bir değerlendirme yaptıkların da kendilerine uygun olan stratejiyi seçebilmektedir. Ayrıca başa çıkma stratejileri alt boyutlarından olan kendine yardım, yaklaşım, uyum sağlama ile sosyal karşılaştırma arasında pozitif yönde bir ilişki varken, sakınma-kaçınma ve kendine ceza alt boyutları ile sosyal karşılaştırma arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Bir başka değişken olan sosyal karşılaştırma ve kadına yönelik psikolojik şiddet arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin ve sosyal karşılaştırmının kadına yönelik psikolojik şiddete anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kadına yönelik psikolojik şiddet ölçeğine ait olan kötü davranma, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri alt boyutları ile sosyal karşılaştırma arasında da negatif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Kendilerine psikolojik şiddet uygulanan kadınlar yaşadıkları bu olumsuz deneyim sonrasında çevreleri ile herhangi bir kıyaslama isteğine girmekten kaçınmaktadır. Kısacası psikolojik şiddette görülen artış benzer bir şekilde sosyal karşılaştırma da azalmaya neden olabilmektedir. Özellikle kadınların çalışma hayatlarında sıklıkla karşılaştıkları psikolojik şiddet benzer bir şekilde sosyal hayatı da etkilemekte ve olumlu ya da olumsuz olarak farklı bireylerle karşılaştırma yapmalarına engel olabilmektedir.

Bir başka değişken olan başa çıkma stratejileri ile kadına yönelik psikolojik şiddet arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkinin ve başa çıkma stratejilerinin kadına yönelik psikolojik şiddet üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Benzer bir şekilde başa çıkma ölçeği alt boyutlarından olan kendine yardım, yaklaşım ve uyum sağlama boyutları ile kadınlara yönelik psikolojik şiddet arasında negatif yönde bir ilişki bulunurken, sakınma-kaçınma ve kendine ceza alt boyutlarında pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kadına yönelik psikolojik şiddet ölçeği alt boyutlarından olan kötü davranma, kısıtlama, kıskançlık ve eleştiri alt boyutları ile başa çıkma stratejileri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

6.BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1.SONUÇ

Bu çalışmada şiddet mağduru olan kadınlarda depresyon, kendilik algısı ve başa çıkma stratejileri incelenmiş olup, sosyo-demografik bilgiler dahilinde şiddetin değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek ve değişkenlerin yordayıcı etkileri incelenmiş olup, araştırmadan elde edilen bulgulara göre ve yapılan literatür incelemelerine göre; araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri ile depresyon ölçeği toplam puanı arasındaki farklılığa ilişkin elde edilen sonuçlara göre katılımcıların yaşları ve kimlerle yaşadıkları ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmazken; çalışma durumu, eğitim durumu, medeni durum, anne/baba durumu, maddi durum, şiddete maruz kalma, şiddet türü, şiddetin sıklığı, kim tarafından uygulandığı, aldatılma durumu, şiddetle mücadelede yardım isteme ile psikolojik ya da psikiyatrik yardım alma durumlarına göre farklılaşmanın olduğu tespit edilmiştir (Karaoğlan, 2020). Şiddet gören kadınların depresyon, psikolojik dayanıklılık ve benlik saygıları üzerine yaptığı çalışmasında kadınların eğitim durumları, çalışma durumları, kaldıkları yerler, psikolojik tanı ve tedavi olma durumları, şiddet görme ve şiddetin türü gibi değişkenler ile depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğunu tespit etmiştir. Bir diğer değişken olan sosyal karşılaştırma ölçeğini kullanan araştırmacı şiddet mağduru olan kadın üzerinde kendilik algısında belirgin bir şekilde düşüş yaşayıp, kendine güven problemleri oluşmaktadır. Şiddet gören kadınların kendilerini toplum içerisinde birçok konuda diğer bireylerle karşılaştırdığı ve bu nedenle de sosyal karşılaştırma düzeylerinin belirlenmesinin literatür için oldukça önemli olduğu söylenebilir. Bu bağlamda şiddet ile başa çıkabilmek için, sorun odaklı yaklaşımı benimseyen kadınlarda daha çok yüzleşme, uzaklaşma ya da aile desteği gibi başa çıkma stratejileri benimsenirken duygusal odaklı yaklaşımları benimseyenlerde daha çok sabır, boyun eğme ve kadercilik gibi yaklaşımlar kullanılabilir. Kadınlarda şiddetle mücadele etme noktasında en çok dikkat çeken unsurların başında evlilik algısı doğrultusunda öğretilen değerler, sosyoekonomik durum ve kültürel değerler gibi bazı değişkenlerde şiddetle başa çıkma konusunda ele alınan farklı başatma yöntemleri arasında değerlendirilebilir. Bir şiddet türü olan genel olarak sözel olarak ifade edilen, psikolojik şiddet diğer şiddet türlerinden olan fiziksel ve cinsel şiddet gibi bedene yönelik olmadığı için çoğu kez önemsiz olarak görülmekte ve gündelik hayatta sıklıkla karşılaşılmaktadır. Oysa bu şiddet türü diğerlerinde olduğu gibi kadınların psikolojik sağlıklarını ciddi derecede tehdit edebilmektedir. Mavili

Aktaş (2006), çalışmasında kadına yönelik olarak gerçekleşen şiddet ve bununla mücadele etme konusunda toplumsal düzen ve yasaların daha da genişletilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca eğitim, güvenlik, sağlık ve sosyal hizmetler gibi konularda da bir takım politik düzenlemelerin yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra şiddete maruz kalan kadınların toplumsal düzen içerisinde bu durumla başa çıkabilmesi için bir takım destekler alması gerektiği de belirtilmiştir.

6.2.ÖNERİLER

Araştırma sonucunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

Devlete Öneriler;

- Şiddete uğrayan kadınların yardım isteyecekleri durumlar hakkında bilgilendirmelerin yapılmasına yönelik eğitimlerin verilmesi.
- Kadına yönelik şiddetin engellenmesine ilişkin caydırıcı cezaların verilmesi.
- Kamuoyunda kadına şiddete özendirici faaliyetlere yer verilmemesi önerilmektedir.
- Şiddet mağduru kadınların failden kaçıp emniyet mensupları veya güvenlik güçlerine başvuran kadınların, klinisyenler ve bu alanda çalışmalar yapan araştırmacılar tarafından eve gönderilmemesi için bu konuda yaptırımlar yapılmalı ve emniyet mensupları bu bağlamda bilinçlendirici seminerler verilmesi önemlidir.
- Mağdurun uğradığı şiddet ile failin uygulamış olduğu şiddet dolayısıyla kanun metinlerine bakıldığında herhangi bir yaptırımın düzenlenmemiş olmasıyla, şiddet mağduru kadınların uğramış oldukları şiddete yönelik doktrinde kanun koyucunun temel amaçlarından biri mağdurun uğramış olduğu şiddetten zarar görmüş olması temel hedeflerden biri olmalıdır. Failin mağdura yaşatmış olduğu şiddet dolayısıyla ortak konutta kalma kararı mağdurun rızası olmalı, herhangi bir zarar söz konusu olmamalıdır (Beyazıt ve Beyazıt, 2011).
- Failin mağdura uygulamış olduğu zarardan ötürü herhangi bir uyuşmazlık söz konusu olduğundan, failin mağdurla iletişime geçmesi ise tedbir kararının ihlal edilmesinden ötürü, mağdurun aynı konutta yaşamayı isteyip istemedikleri ile ilgili araştırma yaparak, kanun koyucunun uyuşmazlık kararını vermesi gerekmektedir (Öztürk, 2017).
- Kanunda yer alan tedbir ifadelerine göre; barıştırmaya yönelik uyarılar tedbir kararı olarak nitelendirilmemeli ve şiddeti önlemeye yönelik tedbirlerin ise anlaşılması gerektiğine dikkat çekilmelidir.

Klinisyenlere Öneriler;

- Depresyonla mücadele konusunda kadınlara desteklerin sağlanması.
- Şiddetle başa çıkabilmek için olumlu tutum sergileyecekleri seansların verilmesi.
- Her eğitim kademesinde özellikle erken yaşta evliliğin olumsuz yönleri hakkında bilgilendirmenin yapılması.
- Kadınların kendi yaşantılarını başkaları ile kıyaslarken olumsuzluğa kapılmamalarını sağlayacak önlemlerin alınması.

- Kadınların psikolojik sağlamlıklarını sağlayıcı uygulamalara yer verilmesi.
- Hem evlilik öncesinde hem de sonrasında şiddet eğilimi konusunda kadınlara yönelik psiko-eğitimlerin verilmesi.
- Ülkemizde şiddet deneyimi bulunan kadınlara özel tedavi merkezleri ve olanakları sağlanmalı.
- Kadına yönelik şiddete tanık olan ve şiddet uygulayan kişilere özel tedavi merkezleri ve tedavi olanakları sağlanmalı.
- Şiddet mağduru olan kadınlar için alanında uzman personelin çalıştığı klinikler ya da kurumların arttırılmasının önemli olduğu.
- Şiddete mağdur olan kadınlar sığınma evi sonrasında şiddet yaratan durumlar karşısında klinisyenlere öneriler model oluşturulması bu anlamda önemlidir.

Araştırmacılara Öneriler;

- Şiddet mağduru olan kadınlar için alanında uzmanlar tarafından gerçekleştirilen yardımlar ve mesleki çalışmalar çerçevesinde yapılan çalışmalar mağdur kadınlara aktarılırken; açık, net ve içten bir şekilde olmalıdır.
- Şiddet mağduru kadınlar üzerine araştırmalar yapan araştırmacılar özellikle mağdur olan kadının istemediği, rahatsız olduğu ve araştırmacı tarafından hazırlanan anketlerin herhangi bir soru dahilinde araştırmacının ısrarlı olmaması gerektiği.
- Şiddet mağduru kadınlar üzerinde araştırma yapan araştırmacılar, etik kural dahilinde çalışmalarına devam etmesi önemlidir.
- Araştırmacılara öneriler; araştırmanın veri toplama aşamasında belirli sınırlılıkların olması çalışma grubu Diyarbakır ilinde yaşayan şiddete mağdur olan ve şiddet mağduru olmayan kadınlarla çalışılmış olup, benzer çalışma yapacak olan araştırmacılar için durumun değerlendirilmesi açısından önemlidir.
- Özellikle şiddete maruz kalan kadın bireyler için şiddet yaşantılarının depresyon düzeyleri, kendilik algısı ve başa çıkma stratejileri anlamında bütüncül bir bakış açısına sahip olmadıklarından dolayı bireyler, kendilerinin ne hissettiklerine odaklandıkları için bu anlamda zorluk çekebilmektedir. Fakat farklı araştırmalar yapan araştırmacılar için farklı veriler elde edilebilir.
- Yeni çalışmalar yapacak araştırmacılar için elde edilen bu veriler ve sonuçlar neticesinde ön bilgi oluşturabilir.

KAYNAKÇA

- Adak, N. (2000). Değişen Toplumda Değişen Aile, Ankara: Siyasal Yayınevi.
- Adorno, T. W., Brunswik, F. E., Levinson, D., Sanford, R. M. (1950). *The authoritarian personality*. New York: Harper and Brothers.
- Akalın, A., Arıkan, Ç. (2017). 15-49 yaş grubu kadınlarda aile içi şiddet sıklığı ve şiddetin depresyona etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 1-10.
- Akkaş, İ., Uyanık, Z. (2016). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi *SBE Dergisi* 6(1): 32-42.
- Akkuş, S., Yıldırım, Ş. (2018). Erkeklerin Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulamasına Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*. 17(4): 1368-1388.
- Akpınar, O. (2013). Domestic Violence Coping Self Efficacy of Women Who Were Victimized by Domestic Violence. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 24-36.
- Akyıldız, M. (2014). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Bir Model Olarak Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Alfonso, P., Maria, A., Linares, G., Navarro, C., Rosc, B. C., Echeburua, E.& Martinez M. (2006). The impact of physical, psychological, 136 and sexual intimate male partner violence on women's mental health: 72 depressive symptoms, posttraumatic stress disorder, state anxiety, and suicide. *Journal of Women's Health*, 15(5): 599-611.
- Almedom, A., Glandon, D. (2007). Resilience Is Not The Absence Of Ptsd Any More

- Than Health Is The Absence Of Disease. *Journal Of Loss And Trauma*, 12, 127-143.
- Alper, Y. (2012). Bütün yönleriyle depresyon: tanısı, nedenleri, psikodinamiği, tedavisi. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Altınay, A. G., Arat, Y. (2008). Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet. İstanbul.
- Altınova, H. H., Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 24(2): 9-22.
- Altıparmak, İ. B. (2015). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede ŞÖNİM’lerin Rolü: Ankara Örneği, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 36, 449-464.
- American Medical Association Council on Ethical and Judicial Affairs (1989). Report on sexual harrassment and exploitation between medical supervisees and trainers. Chicago, American Medical Association.
- Anderson, K. L. (1997). Gender, Status, and Domestic Violence: An Integration of Feminist and Family Violence Approaches, *Journal of Marriage and the Family*, 59(3), 655-669.
- Ararat, M., Alkan, S., Mutluer, N.(2015). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle İlgili İş Yeri Politikaları Geliştirme ve Uygulama Rehberi Sabancı Üniversitesi.
- Aşkın, E., Aşkın, U. (2017). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Ve Yoksulluk İlişkisi: Aile İçi Şiddet Mağduru Kadınlar Üzerine Bir Araştırma. *Kapadokya Akademik Bakış*, 1(2), 16-37.
- Atakay, C. (2014). Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. *Nesne Dergisi*, 2(3), 1-9.
- Babcock, J. C., Costa, D. M., Green, C. M. & Eckhardt, C.I. (2004). What situations induce intimate partner violence? A reliability and validity study of the Proximal

- Antecedents to Violent Episodes (PAVE) Scale. *Journal of Family Psychology*, 18, s. 433-442.
- Başar, F., Demirci, N. (2015). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Şiddet. *KASHED*, 2(1): 41- 52.
- Baykal, E. (2018). Sosyal Kimlik Teorisi Perspektifiyle Kraliçe Arı Sendromu. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü *Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(6).
- Beck, A. T., Ward, C., Mendelson, M. (1961). *Beck Depression Inventory (BDI)*. *Archives Of General Psychiatry*, 4(6), 561-571.
- Berktaş, F. (2000). Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın. (2. Bs.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Beyazıt, Ö., Beyazıt, A. (2011). 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun Üzerine Değerlendirmeler. *Adalet Dergisi* (40), 42-58.
- Bilgin, N. (2014). Kimlik İnşası. İzmir: İzmir Büyükşehir Belediyesi.
- Boyacıoğlu, İ., Uysal, S., M. & Erdugan, C. (2020). Psikolojik Şiddetin Ölçümü: Psikolojik İstismar Profili'nin ve Kadına Kötü Muamele Envanteri'nin Türkçe'ye Uyarlanması, *Psikolojik Çalışmalar*, 40(1), 1-38.
- Bozok, M. (2011). Soru ve Cevaplarla Erkeklikler. İstanbul: SOGEP Yayınları.
- Bulunmaz, B. (2012). Kadına Karşı Şiddete Medyanın Yaklaşımı ve Habertürk Gazetesi'nin Yaptığı Haber Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Katılımlı Kadına ve Çocuğa Karşı Şiddet Sempozyumu* (der. Dolunay Şenol, Sıtkı Yıldız, Talat Kıymaz, Hasan Kala), Ankara.
- Butcher, J. N., Mineka, S. & Hooley, J. M. (2013). Anormal psikoloji. (O. Gündüz, Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Cengiz, K., Tol, U. U. & Küçükural, Ö. (2004). Hegemonik erkekliğin peşinden. *Toplum*

- Ve Bilim Dergisi, 101, 50-71.*
- Cevher, F., N., & Buluş, M. (2007). Benlik Kavramı ve Benlik Saygısı: Önemi Ve Geliştirilmesi; *Journal of Academic Design.*
- Cimilli, C. (2001). Depresyonda Sosyal ve Kültürel Etmenler, Duygu durum Dizisi.
- Coker, A. L., Smith, P. H., McKeown, R. E. & King, M. J. (2000). Frequency and correlates of intimate partner violence by type: physical, sexual and psychological battering. *American Journal of Public Health, 90 (4), 553-559.*
- Connell, R. W. (2002). Hegemonic masculinity and violence: Responses to Jefferson and Hall, *Theoretical Criminology, 6(1):89-99.*
- Cortina, L. M. & Wasti, S. A. (2005). Profiles in Coping: Responses to Sexual Harassment Across Persons, Organizations, And Cultures. *Journal Of Applied Psychology, 90, 182-192.*
- Çalık, T. (2015). Birleşmiş Milletler Organlarının İnsan Hakları ile İlişkisi, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayı Cilt:2, s. 1093.*
- Çelik, Z., Ekici, G. (2015). Şiddet Gören Kadınlarda Benlik Saygısı, Başa Çıkma Becerileri ve Aktivite Performansı Arasındaki İlişki. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi, 3(3) 101-107.*
- Demir, Ö. (2017). Yetişkin Bireylerde Kendilik Algısı ve Bağlanma Stilllerinin Aleksitimi Üzerindeki Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Dicle, N. A., Ersanlı, K. (2015). Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(16), 111-126.*
- Dökmen, Y. Z. (2004). Toplumsal cinsiyet sosyal psikolojik açıklamalar. Ankara: Sistem

- yayıncılık. 110-150.
- Engel, B., Publishing, W. (2015). *The Emotionally Abusive Relationship: How to Stop Being Abused and How to Stop Abusing*. June, 2.
- Ergin, N., Bayram, N., Alper, Z., Selimoğlu, K. & Bilgel, N. (2005). Domestic Violence: A Tragedy Behind the Doors, *Women & Health*, 42(2): 35-51.
- Ergöçmen, A. B., Üner, S. & Yiğit, K. E. (2009). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, Ankara.
- Erözkan, A. (2004). Lise öğrencilerinin sosyal karşılaştırma ve depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 1-18.
- Fawole, I. O. (2008). Economic Violence to Women and Girls, Is It Receiving Necessary Attention? “Trauma Violence and Abuse”. 9, 167-177.
- Festinger, L. (1954). A theory of social comparison processes. *Human Relations*, 7, 117- 140.
- Folkman, S., Lazarus, R. S., Gruen, R. J. & Longis, A. (1986). Appraisal, Coping, Health Status And Psychological Symptoms. *J Pers Soc Psychology*, 50, 571-579.
- Fonagy, P. (1999). *Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 1(1), 7–27.
- Freud, S. (1993). Yas ve melankoli. (R. Uslu ve O. E. Berksun, Çev.). *Kriz Dergisi*, 1(2), 98-103.
- Golding, J.M. (1999). Intimate partner violence as a risk factor for mental disorders: A meta-analysis. *J Fam Violence*, 14, 99–132.
- Güler, N., Tel, H., Tuncay, F. Ö. (2005). Kadının aile içinde yaşanan şiddete bakışı. *C.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(2):51-56.
- Heise, T. (1998). Violence Against Women, An Integrated Ecological Framework Violence

4, pp 267-290.

Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanterinin Geçerliği Üzerine Bir Çalışma, *Psikoloji Dergisi*, 22, 118-126.

Interactive Map: 20 Best and Worst Countries for Women, (2011).
<https://www.thedailybeast.com/best-and-worst-countries-for-women-the-full-list>.

Kaplan, P. S. (2015). Eğitim sendikalarında toplumsal cinsiyet politikaları: kadın öğretmenlerde toplumsal cinsiyet. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Karabulut, G. (2014). Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Çalgıya Yönelik Benlik Algıları İle Genel Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi; Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Kararımk, Ö. (2006). Psikolojik Sağamlık, Risk Faktörleri Ve Koruyucu Faktörler. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 129-139.

Karal, D., Aydemir, E. (2012). Türkiye’de Kadına Yönelik şiddet. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu, Uşak Raporları No:12-01.

Karaoğlan, Ç. (2020). şiddet gören kadınların depresyon, psikolojik dayanıklılık ve benlik saygıları üzerine bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Kayahan, M. & Sertbaş, G. (2007). Dahili ve Cerrahi Kliniklerinde Yatan Hastalarda Anksiyete Depresyon Düzeyleri İle Stresle Başa Çıkma Tarzları Arasındaki İlişi, *Anatolian Journal of Psychiatry*, 8: 52-61.

Kazancı, D. (2010). Evliliklerinde Maruz Kaldıkları şiddet Nedeniyle Kadın Sığınma Evinde Barınan Kadınların Kaygı ve Depresyon Düzeyleri. Maltepe Üniversitesi Sosyal

- Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Keskin, G. S. (2013). Travmatik bir yaşantı olarak boşanma: aile içi şiddet, travmatik stres ve sosyal desteğin travma sonrası büyüme ile ilişkisi (Yayınlanmamış lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kimmel, M. (2005). Masculinity As Homophobia: Fear, Shame, And Silence In The Construction of Gender Identity. S. Whitehead and F. Barrett (Ed.), *The Masculinities Reader*, Uk, Usa: Polity, 266- 287.
- Kocacık, F., Kutlar, A. & Erselcan, F. (2007). Domestic violence against women: A field study in Turkey. *The Social Science Journal*, 44: 698-720.
- Kocot, T. & Goodman, L. (2003). The Roles of Coping And Social Support In Battered Women's Mental Health. *Violence Against Women*, 9, 323-346.
- Koçak, E. E.& Kılıç, C. (2017). Travma sonrası stres bozukluğunda bilişsel bozukluklar. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 28(2), 124-131.
- Köse, A., Beşer, A.(2007). Kadının değiştirilebilir yazgısı “Şiddet”. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 10 (4): 114 -121.
- Kurt, G. (2011). Adana Kemal Serhadlı polis meslek yüksekokulu öğrencilerinin stresle başa çıkma düzeylerinin incelenmesi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lainer, C., Maume, M. O. (2009). Intimate Partner Violence And Social Isolation Across The Rural/Urban Divide. *Violence Against Women*, 15(11), 1311-1330.
- Lundgren, E. (2012). Şiddetin normalleştirilme süreci. (Çev. Berna Ekal). İstanbul: Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı Yayınları. 1-125.
- Magnusson, E., Marecek, J. (2012). Gender and culture in psychology theories and practices.

Cambridge: Cambridge University Press.

Mavili, A. (2014). Aile İçi Şiddet Kadının ve Çocuğun Korunması, Ankara: Elma Yayınları.

Mooney, J. (2000). Gender, Violence and the Social Order, Palgrave: New York.

Mor Çatı; <https://www.morcati.org.tr/tr/tanisalim/oykumuz>.

Öksüz, E., Malhan, S. (2004). Sosyal karşılaştırma ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlilik analizi.

VI .Ulusal Aile Hekimliği Kongresi, Bursa.

Özbesler, C. (2012). Sosyal Hizmet Perspektifinden Eş İstismarı, Uluslararası Katılımlı Kadına ve Çocuğa Karşı Şiddet Sempozyumu (der. Dolunay Şenol, Sıtkı Yıldız, Talat Kıymaz, Hasan Kala), Ankara.

Özdamar, D. (2009). CEDAW Sözleşmesi: Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme ve Ek İhtiyari Protokol'ün, İç Hukukumuzda, Özellikle Yeni Aile Hukukumuzda Etkisi, Seçkin, s. 94.

Öz, F. (2004). Sağlık Alanında Temel Kavramlar; Ankara.

Özgen, Ö., Ufuk, H. (2000). Kadın Girişimcilerin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Profili: Ankara Örneği; T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, KOSGEB Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Yayını.

Öztürk, M., Çetin, I. B. (2009). Poverty and Women In World and Turkey, *Journal of Yaşar University*, 3(11).

Öztürk, M. O. (2004). Ruh Sağlığı ve Bozuklukları, Nobel Tıp Kitabevi.

Öztürk, Ö., Öztürk, Ö. & Tapan, B. (2016). Kadına Yönelik Şiddetin Kadın ve Toplum Sağlığı Üzerine Etkileri. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 3(4) , 140-141.

Öztürk, N. (2017). Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler İnönü Üniversitesi *Hukuk Fakültesi Dergisi*,

8(1), 1-32.

- Pınargil, N. B. (2008). Dezavantajlı Gruplarda Sosyal Karşılaştırma Diyaliz Hastalarının Sosyal Karşılaştırma Süreci ve Eğilimlerinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İzmir.
- Polat, O. (2014). Klinik Adli Tıp, 7. baskı, Seçkin yayınları, pp.112-117.
- Ribeiro, W. S., Mari, J. J., Quintana, M. I., Dewey, M. E., Evans-Lacko, S., Vilete, L.M.P., Figueira, I., Bressan, R.A., Mello, M.F., Prince, M., Ferri, C.P., Coutinho, E.S.F. & Andreoli, S.B. (2013). The impact of epidemic violence on the prevalence of psychiatric disorders in Sao Paulo and Rio de Janeiro, Brazil. *Plos One*, 8(5):1-13.
- Riger, S., Krieglstein, M. (2000). The impact of welfare reform on men's violence against Women *Am J Community Psychol.* Oct; 28(5):631-47.
- Salman, Ö. (2011). Aile Birliğinin Korunmasında Aile İçi Şiddetin Önlenmesine Yönelik Kamusal Politikalar, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Sancar, S. (2009). Erkeklik: İmkânsız İktidar, Ailede, Piyasada ve Sokakta Erkekler. İstanbul: Metis Yayınları.
- Sancar, S. (2011). Erkeklik: İmkansız İktidar. (2.Bs.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Savaşır, İ., Şahin, N. H. (1997). Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Sevil, Ü., Atan, Ü.Ş. (2006). Aile içi şiddetin kadın sağlığına etkileri. İçinde: Aile İçi Şiddet, Aile Okulu Eğitim Kitabı. İzmir: Grafmat Basım ve Reklam Sanayi.
- Stewart, D.E., Robinson, G.E. (1998). A review of domestic violence and women's mental health. *Arch Womens Ment Health*, 1: 83-89.

- Subaşı, N., Akın, A. (2001). Kadına Yönelik Şiddet ve Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri. *Aktüel Tıp Dergisi*, 6(1) Ocak-Şubat.
- Şahin, N.H & Durak, A. (1995). Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği: Üniversite öğrencileri için uyarlanması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10, 56-73.
- Şahin, N. H., Şahin, N. (1992). Adolescent guilt, shame and depression in relation to sociotropy and autonomy, Paper Presented at World Cognitive Therapy Congress, 17-21 June 1992, Toronto.
- Şenkal, Y. (2016). Feminist Kuramlar Bağlamında Reklamda Kadın İmgisine Bakış. *ABMYO Dergisi* 42, 91-114.
- Taş, İ. (2011). Öğretmenlerde yaşamın anlamı yaşam doyumu sosyal karşılaştırma ve iç-dış kontrol odağının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Tatlıhoğlu, K. (2012). “Şehirleşme Olgusu ve Şiddet Döngüsü Bağlamında Kimlik ve Kişilik Bunalımı”, II. Uluslararası Felsefe Kongresi (der. Gürkan Kaya, A. Kadir Çüçen), Bursa.
- The World's Women 2010. Trends and Statistics,
https://unstats.un.org/unsd/demographic/products/Worldswomen/WW_full%20report_color.pdf.
- Topal, H. A. (2014). Birleşmiş Milletler Sisteminde İnsan Haklarının Korunması, *Mevzuat Dergisi*, Sayı: 83, s. 1.
- Tutar, H. (2007). Örgütsel Eylemsizliği Açıklama Aracı Olarak Öğrenilmiş Çaresizlik ‘İş, Güç’, *Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, Cilt:9, Sayı:4, ss.142-161.
- TÜİK (2012). “Türkiye İstatistik Kurumu, İstatistiklerle Kadın, 2012”

http://www.tuik.gov.tr/Kitap.do?metod=KitapDetay&KT_ID=11&KITAP_ID=238.

Türkçapar, H. (2014). Bilişsel Terapi / Temel İlkeler ve Uygulama. HYB Yayıncılık.

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması (2009),
<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>.

Uluocak, Ş., Gökulu, G., Bilir, O., Karacık, N. E., Özbay, D. (2014). Toplumsal Cinsiyet
Eşitsizliği Ve Kadına Yönelik Şiddet, Edirne: Paradigma Akademi.

Ulusoy, A. (2013). Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi, İstanbul: İdefix.

Vachher, A.S. & Sharma, A.K. (2010). Domestic violence against women and their mental
health status in a colony in Delhi. *Indian Journal of Community Medicine*, 35(3):
403-405.

Vahip, I., Doğan, A. Ö. (2006). Aile içi fiziksel şiddet ve kadın hastalarımız. *Türk Psikiyatri
Dergisi*, 17(2):107–114.

Vatandaş, C. (2007). Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı, *Istanbul Journal
of Sociological Studies*, 35, 29-56

Vatandaşlar, S., Hatipoğlu, S. Z . (2019). Kadınlara Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğinin
(Psychological Maltreatment of Women Inventory) Türk Kültürüne Uyarlanması. *Türk
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9(53) , 341-371.

Watts, C., Zimmerman, C. (2002). Violence against women: global scope and magnitude.
Lancet, 359:1232-7.

WHO, (2002). World Report on violence and Health: Summary. Geneva.

WHO, (2013a). Global and Regional Estimates of Violence Against Women. Prevalence and
Health Effects of İntimate Partner Violence and Non-Partner Sexual Violence,
Department of Reproductive Health and Research, WHO, Geneva, Switzerland.

World Health Organization, (2014). Violence and Injury Prevention: Global Status Report on Violence Prevention. Genova, WHO.

Yavuz, R. (2000). Kltr ve Şiddet, Biyolojik, Sosyolojik, Psikolojik Aıdan Şiddet (İ.), Edt.: İbrahim Balcıoğlu, ss.103-108, İstanbul: Yüce Yayınları.

Yıldırım, A., ŐimŐek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin, Ankara.

Yılmaz, B. E. (2015). Şiddete maruz kalan kadınlara uygulanan güçlendirme programının kendilik değerini arttırmaya ve stresle baş etme biçimlerine etkisi. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yüksek, N. (2001). İntiharın Nörobiyolojisi, 3. Biyolojik Psikiyatri Kongresi, 18-20 Haziran, 5-16.

http://www.unifem.org/news_events/story_detail.php?StoryID=745;
www.saynotoviolence.org.

EKLER

EK1

AYDINLATILMIŞ ONAM

Bu alıŐma Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı tarafından gerçekleştirilen bir çalıŐmadır. Çalışmanın amacı, kadına yönelik Şiddet ile beraber artan psikolojik ve daha pek çok sorunun önüne geçebilmek ve hem bireyin kendi içinde, hem de bireyler arasında oluşan kimlik giriŐimlerini dengeli bir Şekilde etkileşime sokmak ve depresyon düzeylerinin etkilenme biçimleri ile ilişkisi araştırılacaktır.

Anket tamamen bilimsel amaçlarla dzenlenmiŐtir. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılmamak ya da kabul ettikten sonra vazgeçme hakkına sahipsiniz. İçtenlikle ve doğru olarak yanıtlayınız. Anket formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. ÇalıŐmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu anket sonuçlarının toplum için yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yardımanız için çok teşekkür ederim.

Psikolog

Berfin Zelal Kabak

Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve anketin uygulanmasını onayladım.

EK 2

BİLGİLENDİRME FORMU

Değerli Katılımcı; Bu çalışma, Dr. Asra BABAYİĞİT danışmanlığında Yakın Doğu Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Psk. Berfin Zelal KABAK tarafından gerçekleştirilen Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon ve Başa Çıkma Stratejileri araştırılacaktır. Bu araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayalı olup, araştırma kapsamında kimlik bilgileri gibi özel bilgiler istenmemektedir. Bu çalışma süresince toplanan veriler yalnızca akademik araştırma amacı ile kullanılacaktır. Araştırmadan herhangi bir sebeple ayrılmak isterseniz, anketi doldurmayı hemen bırakabilirsiniz. Uygulama yaklaşık olarak 20-25 dakika sürmektedir. Bu konu ile ilgili herhangi bir sorunuz ya da endişeniz olursa Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Asra BABAYİĞİT ve Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisi Berfin Zelal KABAK' a aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz. İlginiz ve katılımınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarız.

Araştırma Ekibi:

Psk. Berfin Zelal Kabak

Telefon : 05338479046 (KKTC)

05384600828 (T.C.)

E-posta: psk.berfin.kabak@gmail.com

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Asra BABAYİĞİT,

E-posta: asra.babayigit@neu.edu.tr

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum ve istediğim zaman sonlandırmakta özgür olduğumu biliyorum. Bana ait doldurmuş olduğum bilgilerin bilimsel amaçlı kullanımını kabul etmekteyim. (Formu doldurup imzaladıktan sonra uygulayıcıya geri veriniz.) Katıldığınız için tekrar teşekkür ederim.

Tarih: ----/----

EK3

Demografik Bilgiler Formu:

1. Yaşınız

-(18-29)

-(30-39)

-(40-49)

-(50 ve üstü)

2. Mesleğiniz :

-Ev hanımı

-Çalışan

-Emekli

-Öğrenci

3. Eğitimi Durumu:

-(İlkokul Mezunu)

-(Ortaokul Mezunu)

-(Lise Mezunu)

-(Üniversite Mezunu)

4. Medeni Durumu:

Evli ()

Bekar ()

ilişkisi var ()

ilişkisi yok ()

Boşanmış ()

5.Kiminle Yaşıyorsunuz?

-(Tek başına)

-(Aile ile/ Eş ile)

-(Arkadaş ile)

-(Akraba vs.)

-(Yurtta, kurumda, kadın sığınma evleri vs.)

6. Anne/Baba :

- Birlikte ()

- Ayrı ()

- Vefat Etti ()

7. Maddi Durum :

Az () Orta () İyi () Çok iyi ()

8.Hayatınızın herhangi bir döneminde şiddete maruz kaldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

9. Hangi tür şiddete maruz kaldınız?

Fiziksel () Psikolojik () Cinsel () Ekonomik () Hepsi ()

Hiç şiddete maruz kalmadım ()

10.Hangi sıklıkla şiddete maruz kaldınız?

-Hiç şiddete maruz kalmadım

-Zaman zaman şiddete maruz kaldım

-Her zaman şiddete maruz kaldım

11.Şiddeti uygulayanın yakınlık derecesi ?

-Aile/akraba () - Eş () -Partner ()

-Herhangi bir yakınım tarafından şiddete maruz kalmadım ()

12.Birlikte olduğunuz kişinin sizinle beraberken başka bir kadınla ilişkisi oldu mu?

Evet () Hayır () Bilmiyorum ()

13.Şiddete maruz kaldığınızda, şiddet ile baş etmek için herhangi bir yardım talebiniz oldu mu?

Evet () Hayır ()

14.Daha önce psikolojik ve/veya psikiyatrik bir yardım aldınız mı ?

Evet () Hayır ()

EK 4

Ölçek İzinleri:

Psikolog Berfin Zelal Kabak <psk.berfin.kabak@gmail.com>

11 Ocak Pzt 12:27 (10 gün önce) ☆ ↶ ⋮

Alıcı: eoksuz ▾

Merhabalar öncelikle ben Berfin Zelal Kabak Yakın Doğu Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim tez dönemindeyim tez konum ise; "Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon ve Başa Çıkma Stratejileri" geliştirmiş olduğunuz "Sosyal Karşılaştırma Ölçeğini" kendi tezimde kullanmak istiyorum eğer izniniz olursa. Ve çok aradım sizin geliştirmiş olduğunuzu bilmiyordum bir öğrenciniz sayesinde size ulaşabildim.

eoksuz@baskent.edu.tr

11 Ocak Pzt 12:36 (10 gün önce) ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben ▾

Merhaba,

Sosyal Karşılaştırma Ölçeği ile ilgili dokümanları ekte bulabilirsiniz.

Başarılar dilerim.

Prof. Dr. Ergun Oksuz
Baskent University
Faculty of Medicine
Department of Family Medicine

Merhaba Berfin Hanım,

Beck Depresyon Envanteri'ni araştırma amaçlı olarak kullanmanızda benim açımdan bir sakınca bulunmamaktadır. Ancak sizden önemli ricam, Ölçeğin başka kopyalarını değil; size gönderdiğim kopyasını ve ölçek formunun son sayfasındaki kaynakları da kullanmanızdır. Kaynakları ekte dijital ortamda gönderiyorum. Ayrıca, Envanterin orijinalinin Aaron Beck tarafından geliştirilmiş olduğu bilgisiyle gerekli referanslarının da çalışmanızda verilmesi gerekecektir. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Prof.Dr.Nesrin Hisli Şahin adına

Gülşen Hisli

Gulsen Hisli

On Monday, January 11, 2021, 03:10:36 AM GMT+3, Psikolog Berfin Zelal Kabak <psk.berfin.kabak@gmail.com> wrote:

Merhabalar Gülşen hanım öncelikle çok teşekkür ederim izniniz için Prof.Dr Nesrin Hislişahin'in geliştirdiği "Beck Depresyon Envanterini" kendi Tezimde kullanabilir miyim

Psikolog Berfin Zelal Kabak <psk.berfin.kabak@gmail.com>

11 Ocak Pzt 05:24 (10 gün önce) ☆ ↩ ⋮

Alıcı: andicle@gmail.com ▾

Merhabalar öncelikle ben Berfin Zelal Kabak Yakın Doğu Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim tez dönemindeyim tez konum ise; "Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon ve Başa Çıkma Stratejileri" geliştirmiş olduğunuz "Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğini" kendi tezimde kullanmak istiyorum eğer izniniz olursa.

Abdullah Nuri Dicle

11 Ocak Pzt 23:10 (10 gün önce) ☆ ↩ ⋮

Alıcı: ben ▾

Berfin Hanım merhaba,

Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasını yapmış olduğumuz Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeğini çalışmanızda kullanabilirsiniz. Ölçeği, geçerlik - güvenilirlik çalışmalarını ve yayımlanmış makale halini ekte gönderiyorum. Ölçekle ilgili sormak istediğiniz bir şey olursa her zaman seve seve yardımcı olabilirim. Şimdiden iyi çalışmalar dilerim...

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Nuri DİCLE
Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü PDR Anabilim Dalı

Psikolog Berfin Zelal Kabak <psk.berfin.kabak@gmail.com>

26 Ocak Sal 10:29 (1 gün önce) ☆ ↩ ⋮

Alıcı: senemezgi@mu.edu.tr ▾

Merhabalar ben Berfin Zelal Kabak Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek lisans öğrencisiyim tez dönemindeyim tez konum: "Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon Ve Başa Çıkma Stratejileri Geliştirmiş olduğunuz "Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeğini " kendi tezimde kullanabilir miyim

Senem Ezgi VATANDAŞLAR

26 Oca 2021 11:04 (1 gün önce) ☆ ↩ ⋮

Alıcı: ben ▾

Merhaba,

Ölçeği kullanmanızdan memnuniyet duyarız. Ekte ölçeğin kullanıma hazır hali ile alt boyutlarını gösterir belgeyi bulabilirsiniz. Her bir alt boyutun puanları kendi içinde toplanarak hesaplanıyor. Herhangi bir aşamada aklınıza takılan bir şey olursa yazabilirsiniz.

İyi çalışmalar dilerim..

Arş. Gör. Senem Ezgi Vatandaşlar
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı

EK 5

Ölçek ile ilgili soru formları

Beck Depresyon Envanteri (BDE)

Aşağıda, kişilerin ruh durumlarını ifade ederken kullandıkları bazı cümleler verilmiştir. Her madde bir çeşit ruh durumunu anlatmaktadır. Her maddede o ruh durumunun derecesini belirleyen 4 seçenek vardır. Lütfen bu seçenekleri dikkatle okuyunuz. Son bir hafta içindeki (şu an dahil) kendi ruh durumunuzu göz önünde bulundurarak, size en uygun olan ifadeyi bulunuz. Daha sonra, o maddenin yanındaki harfin üzerine (X) işareti koyunuz.

1)	a. Kendimi üzgün hissetmiyorum b. Kendimi üzgün hissediyorum c. Her zaman için üzgünüm ve kendimi bu duygudan kurtaramıyorum d. Öylesine üzgün ve mutsuzum ki dayanamıyorum
2)	a. Gelecekte umutsuz değilim b. Gelecek konusunda umutsuzum c. Gelecekte beklediğim hiç bir şey yok d. Benim için bir gelecek olmadığı gibi bu durum değişmeyecek
3)	a. Kendimi başarısız görmüyorum b. Herkesten daha fazla başarısızlıklarım oldu sayılır c. Geriye dönüp baktığımda, pek çok başarısızlığımın olduğunu görüyorum d. Kendimi bir insan olarak tümüyle başarısız görüyorum
4)	a. Her şeyden eskisi kadar doyum (zevk) alabiliyorum b. Her şeyden eskisi kadar doyum alamıyorum c. Artık hiçbir şeyden gerçek bir doyum alamıyorum d. Bana doyum veren hiçbir şey yok. Her şey çok sıkıcı
5)	a. Kendimi suçlu hissetmiyorum b. Arada bir kendimi suçlu hissettiğim oluyor c. Kendimi çoğunlukla suçlu hissediyorum d. Kendimi her an için suçlu hissediyorum
6)	a. Cezalandırılmışım gibi duygular içinde değilim b. Sanki bazı şeyler için cezalandırılabilmişim gibi duygular içindeyim c. Cezalandırılacakmışım gibi duygular yaşıyorum d. Bazı şeyler için cezalandırılıyorum
7)	a. Kendimi hayal kırıklığına uğratmadım b. Kendimi hayal kırıklığına uğrattım c. Kendimden hiç hoşlanmıyorum d. Kendimden nefret ediyorum
8)	a. Kendimi diğer insanlardan daha kötü durumda görmüyorum b. Kendimi zayıflıklarım ve hatalarım için eleştiriyorum c. Kendimi hatalarım için her zaman suçluyorum d. Her kötü olayda kendimi suçluyorum

9)	a. Kendimi öldürmek gibi düşüncelerim yok b. Bazen kendimi öldürmeyi düşünüyorum ama böyle bir şey yapamam c. Kendimi öldürebilmeyi çok isterdim d. Eğer bir fırsatını bulursam kendimi öldürtürüm
10)	a. Herkesten daha fazla ağladığımı sanmıyorum b. Eskisine göre şimdilerde daha çok ağlıyorum c. Şimdilerde her an ağlıyorum d. Eskiden ağlayabilirdim. Şimdilerde istesem de ağlayamıyorum
11)	a. Eskisine göre daha sinirli veya tedirgin sayılmam b. Her zamankinden biraz daha fazla tedirginim c. Çoğu zaman sinirli ve tedirginim d. Şimdilerde her an için tedirgin ve sinirliyim
12)	a. Diğer insanlara karşı ilgimi kaybetmedim b. Eskisine göre insanlarla daha az ilgiliyim c. Diğer insanlara karşı ilgimin çoğunu kaybettim d. Diğer insanlara karşı hiç ilgim kalmadı
13)	a. Eskisi gibi rahat ve kolay kararlar verebiliyorum b. Eskisine kıyasla şimdilerde karar vermeyi daha çok erteliyorum c. Eskisine göre karar vermekte oldukça güçlük çekiyorum d. Artık hiç karar veremiyorum
14)	a. Eskisinden daha kötü bir dış görünüşüm olduğumu sanmıyorum b. Sanki yaşlanmış ve çekiciliğimi kaybetmişim gibi düşünüyor ve üzülüyorum c. Dış görünüşümde artık değiştirilmesi mümkün olmayan ve beni çirkinleştiren değişiklikler olduğumu hissediyorum d. Çok çirkin olduğumu düşünüyorum

* Lütfen ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için ölçek kullanım haklarını elinde bulunduran yazarla iletişime geçiniz.

gulsenturk@yahoo.com

nesrinhislisahin@gmail.com

EK 6

Sosyal Karşılaştırma Ölçeği

Sizin de bildiğiniz gibi hepimiz zaman zaman kendimizi diğer insanlarla karşılaştırır ve bazı değerlendirmeler yaparız.

Bu değerlendirmeler sonucunda kendimizle ilgili bazı fikirler ediniriz.

Sizin de mutlaka kendinizle ilgili bazı görüşleriniz vardır.

Lütfen aşağıdaki sıfatların her birinde, sizi en iyi yansıtan rakamın yanındaki daireye işaret koyunuz.

① Sıfatın Sol Sütündeki Boyutuna Daha Yakınsınız

⑥ Sıfatın Sağ Sütündeki Boyutuna Daha Yakınsınız

SOL SÜTUN	←————→	SAĞ SÜTUN
1 Yetersiz	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Yeterli/Üstün
2 Beceriksiz	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Becerikli
3 Başarısız	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Başarılı
4 Sevilmeyen Birisi	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Sevilen Birisi
5 İçedönük	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Dışadönük
6 Yalnız	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Yalnız değil
7 Dışta bırakılmış	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Kabul edilmiş
8 Sabırsız	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Sabırlı
9 Hoşgörüsüz	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Hoşgörülü

10	Söyleneni yapan	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	İnisiyatif sahibi
11	Korkak	① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Cesur

* Lütfen ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için ölçek kullanım haklarını elinde bulunduran yazarla iletişime geçiniz.

eoksuz@baskent.edu.tr

Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği:

		Asla Böyle Yapmam	Çok Az Böyle Yaparım	Böyle Yaparım	Böyle Çoklukla Yaparım
1	Duygularımı ifade etmek için zaman ayırırım.	1	2	3	4
2	Duygularımı - hislerimi açığa vurmaya çalışırım.	1	2	3	4
3	Duygularımı başkalarıyla tartışırım.	1	2	3	4
4	Arkadaşımdan veya akrabalarımın duygusal destek almaya çalışırım.	1	2	3	4
5	Ne hissettiğimi birileriyle paylaşıyorum.	1	2	3	4
6	Bir durumla ilgili daha fazla bilgi almak için birileriyle konuşurum.	1	2	3	4
7	Bütün gücümle yaptığım işe yoğunlaşıyorum.	1	2	3	4
8	Problemi çözmek için farklı yolları denerim.	1	2	3	4
9	Problemin üstesinden gelebilmek için hemen harekete geçerim.	1	2	3	4
10	Bir şeyler yapacağım zaman adım adım ilerlerim.	1	2	3	4
11	Yapacağım işle ilgili bir strateji belirlemeye çalışırım.	1	2	3	4
12	Adımlarımı düşünerek atarım.	1	2	3	4

13	Yaptığım işe başka şeylerin engel olmasını önlemek için yoğun çaba harcarım.	1	2	3	4
14	Her durumda iyimser olmaya çalışırım.	1	2	3	4
15	Her ne üzerinde çalışırsam çalışayım olumlu duygularla yola çıkarırım.	1	2	3	4
16	Bir şeyler kötü gözükse bile yaptığım işe olumlu bakmaya devam ederim.	1	2	3	4
17	Yeni fikirlere çabuk uyum sağlarım.	1	2	3	4
		Asla Böyle Yapmam	Çok Az Böyle Yaparım	Böyle Yaparım	Böyle Çoğunlukla Yaparım
18	Ortaya çıkan durumun gerçekliğini kabullenirim.	1	2	3	4
19	Bir şeyi daha olumlu göstermek için onu başka bir açıdan görmeye çalışırım.	1	2	3	4
20	Önemsediğim başka bir şeyler bulmaya çalışırım.	1	2	3	4
21	Kendime “bu durumun gerçek olmadığını” söylerim.	1	2	3	4

* Lütfen ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için ölçek kullanım haklarını elinde bulunduran yazarla iletişime geçiniz.

andicle@gmail.com

EK 8

Kadına Yönelik Psikolojik Şiddet Ölçeği:

Bu ankette partnerinizle ilişkinizde yaşamış olabileceğiniz olaylar sorulmaktadır.

Her maddeyi yanına aşağıdaki numaralardan birini vererek dikkatle yanıtlayınız:

1=HİÇ 2=NADİREN 3=BAZEN 4=SIK SIK 5=ÇOK SIK UD=UYGUN DEĞİL

Son altı ayda:

1. Partnerim fiziksel görünüşümü eleştirdi.	1	2	3	4	5	UD
2. Partnerim başkalarının yanında beni aşağıladı ya da utandırdı.	1	2	3	4	5	UD
3. Partnerim bana aptalmışım gibi davrandı.	1	2	3	4	5	UD
4. Partnerim duygularıma karşı duyarsız kaldı.	1	2	3	4	5	UD
5. Partnerim bana onsuz yapamayacağımı ya da kendime bakamayacağımı söyledi.	1	2	3	4	5	UD
6. Partnerim evi çekip çevirme yöntemimi eleştirdi.	1	2	3	4	5	UD
7. Partnerim beni üzme için bir şey söyledi.	1	2	3	4	5	UD
8. Partnerim beni incitmek için geçmişte kalan bir konuyu tekrar gündeme getirdi.	1	2	3	4	5	UD
9. Partnerim bana hoşlanmadığım lakaplar taktı.	1	2	3	4	5	UD
10. Partnerim bana küfretti.	1	2	3	4	5	UD
11. Partnerim bana bağırdı.	1	2	3	4	5	UD
12. Partnerim bana ondan daha az değerliyim gibi davrandı.	1	2	3	4	5	UD
13. Partnerim bana surat astı ya da bir problem hakkında konuşmayı reddetti.	1	2	3	4	5	UD

14. Partnerim bir tartışma sırasında öfkeyle yanımdan ayrıldı	1	2	3	4	5	UD
15. Partnerim sessiz kalarak bana tepkisini gösterdi ya da orada değilmişim gibi davrandı.	1	2	3	4	5	UD
16. Partnerim benden ilgisini esirgedi.	1	2	3	4	5	UD
17. Partnerim duygularım hakkında konuşmama izin vermedi.	1	2	3	4	5	UD
18. Partnerim cinsel ihtiyaçlarıma ve isteklerime duyarsız kaldı.	1	2	3	4	5	UD
19. Partnerim kaprislerine boyun eğmemi talep etti.	1	2	3	4	5	UD
20. Partnerim akşam yemeği, ev temizliği ya da çamaşır yıkama gibi işlerin yapılması gerektiğini düşündüğünde ve bu işler yapılmadığında keyfi kaçtı.	1	2	3	4	5	UD
21. Partnerim sanki ben onun uşağıymışım gibi davrandı.	1	2	3	4	5	UD
22. Partnerim bana emirler yağdırdı.	1	2	3	4	5	UD
23. Partnerim ne zaman ve nerede olduğumun hesabını sordu.	1	2	3	4	5	UD
24. Partnerim maddi kaynaklarımızı kullanırken sorumsuzca davrandı.	1	2	3	4	5	UD
25. Partnerim fikrimi sormadan paramızı harcadı ya da önemli mali kararlar aldı.	1	2	3	4	5	UD
26. Partnerim ihtiyacım olan tıbbi bakımı/tedaviyi almamı engelledi.	1	2	3	4	5	UD

Alt Boyutlar:

Kötü Davranma: 1. 2. 3. 4. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 21. 22. 24. 25. 38. 40.
41. 42. 43. 44

Kısıtlama: 26. 29. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37.

Kıskançlık: 27. 28. 30

Eleştiri: 5. 6. 9. 20.

* Lütfen ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için ölçek kullanım haklarını elinde bulunduran yazarla iletişime geçiniz.

senemezgi@mu.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

Berfin Zelal Kabak 1995 yılında Diyarbakır'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Diyarbakır'da tamamladı. 2019 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun oldu. Lisans eğitimi stajını Elit Terapi ve Rehabilitasyon merkezinde tamamladı. 2019-2020 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans eğitimine %25 burs ile kabul edilmiştir. Bu süreçte Psikoloji alanında birçok eğitime katılım sağlamıştır. Yüksek Lisans stajını Diyarbakır Özel Batı Hastanesinde tamamlamıştır. 2021 yılında özel bir klinikte çalışmaktadır. Yabancı dili İngilizce'dir.

İNTİHAL RAPORU

ŞİDDET MAĞDURU OLAN KADINLARDA KENDİLİK ALGISI, DEPRESYON VE BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİ

ÖZGÜNLEŞTİRİLMİŞ

%12	%12	%3	%
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

İNTERNET KAYNAKLARI

1	www.asosjournal.com İnternet Kaynağı	%2
2	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	%2
3	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%1
4	acikerisim.isikun.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%1
5	www.ergunoksuz.com İnternet Kaynağı	%1
6	paperity.org İnternet Kaynağı	%1
7	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	<%1
8	hdl.handle.net İnternet Kaynağı	<%1
9	etheses.bham.ac.uk İnternet Kaynağı	<%1

10	www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1
11	www.phdernegi.org İnternet Kaynağı	<%1
12	burkonturizm.com İnternet Kaynağı	<%1
13	KAPIKIRAN, ACUN, Necla. "Üniversite Öğrencilerinde Empatik Eğilim ve Suçluluk ile Psikolojik İyi Olma Arasındaki İlişkinin Aracısı Olarak Pozitif ve Negatif Bilgiye Odaklanma", İletişim Hizmetleri, 2011. Yayın	<%1
14	www.acarindex.com İnternet Kaynağı	<%1
15	acikerisim.fsm.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
16	docplayer.biz.tr İnternet Kaynağı	<%1
17	openaccess.hku.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
18	e-dergi.atauni.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
19	tbbdergisi.barobirlik.org.tr İnternet Kaynağı	<%1

20	BİLBEK, Mehmet and YILMAZ, Cem Yoksuler. "BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL KARŞILAŞTIRMA DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ", Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, 2014. Yayın	<%1
21	acikerisim.sinop.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1
22	acikerisim.uludag.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1

24	www.j-humansciences.com İnternet Kaynak	<% 1
25	www.usbik.com İnternet Kaynak	<% 1
26	katalog.hacettepe.edu.tr İnternet Kaynak	<% 1
27	MORKOÇ, Ayvaz. "ANARIN "BEN, SEN, O VE TELEFON" HİKÂYESİNDE GÖRMEYEN SEVMEK VE KİMLİK ÇATIŞMASI", Celal Bayar Üniversitesi, 2016. Kitap.	<% 1
	media.neliti.com	

28	İnternet Kaynak	<% 1
29	psikguncel.org İnternet Kaynak	<% 1
30	www.dergipark.ulakbim.gov.tr İnternet Kaynak	<% 1
31	acikerisim.bartin.edu.tr İnternet Kaynak	<% 1
32	nek.istanbul.edu.tr:4444 İnternet Kaynak	<% 1
33	acikerisim.trabzon.edu.tr İnternet Kaynak	<% 1
34	docslides.net İnternet Kaynak	<% 1
35	dag.un.org İnternet Kaynak	<% 1
36	dergipark.gov.tr İnternet Kaynak	<% 1
37	isfaw2018.isfaw.org İnternet Kaynak	<% 1
38	www.haber.com İnternet Kaynak	<% 1
39	www.iskenderungazetesi.com İnternet Kaynak	<% 1

40	SUMBAS, Ezgi and SEZER, Özcan. "Ortaokul Öğrencilerinde Anne Babaya Bağlanmanın İncelenmesi", Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2017. Kitap.	<% 1
41	acikerisim.selcuk.edu.tr:8080 İnternet Kaynak	<% 1
42	app.trdizin.gov.tr İnternet Kaynak	<% 1
43	dspace.ankara.edu.tr İnternet Kaynak	<% 1
44	dspace.baskent.edu.tr İnternet Kaynak	<% 1
45	openaccess.maltepe.edu.tr:80 İnternet Kaynak	<% 1
46	satinalmadergisi.com İnternet Kaynak	<% 1
47	www.scribd.com İnternet Kaynak	<% 1
48	efdergi.yyu.edu.tr İnternet Kaynak	<% 1
49	GÖKKAYA BİLİCAN, Veda. "ÇARESİZLİĞİ ÖĞREYEN KADIN: ÖĞRENİLMİŞ ÇARESİZLİK", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2015.	<% 1

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

15.04.2021

Sayın Berfin Zelal Kabak
Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2021/921 proje numaralı ve **“Şiddet Mağduru Olan Kadınlarda Kendilik Algısı, Depresyon ve Başa Çıkma Stratejileri”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol
Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Direnç Kanol

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

